"cogito ergo sum"

Eylül 2019 Sayı 26

HAYALET

Resimli Mecmua

Hayalet
Eylül 2019

Sayı: 26

Yayın yönetmeni
Mehmet Kaan Sevinç

Yayın Danışmanı
Süheyl Toktan

'Yazar-Çizer Ekibi'

Atilla Bilgen -Ahmet Yılmaz - Ahmet Canal

Aynur Kulak-Bünyamin Tan

Elvan Adıgüzel - Erol Çelik

Gökçe Mehmet Ay - Gülhan D Sevinç

Melahat Yılmaz - Mehmet Berk Yaltırık

Mesut Ekener - Reha Ülkü

Süheyl Toktan - Tevfik Emre -Tolga Cücen

Oğuz Özteker - Okan Kasnak

Onur Ataç - Özgür Hünel - Ümit Kireççi

Yakup Kamer -Yusuf Gürkan

Grafik Tasarım
Gülhan D Sevinç

e-Mail
hayaleteposta@gmail.com

Editörden

‘Haydi abbas vakit tamam
Akşam diyordun işte oldu akşam’

Abbas’ın hasretle akşamı beklediği gibi;

Geçtiğimiz yaz sıcaklarında sık sık tekrarladığımız yegâne dileğimizdi sonbaharın bir an önce gelmesi…

Haydi abbas vakit tamam Sonbahar diyordun işte oldu sonbahar.

Elde demli bir bardak çay veya kahve, puslu camlar ardında çiseleyen sonbahar yağmurlarını seyrederken bir yandan da Hayal’et Resimli Mecmua sayı 26 yı keyifle okuyacağınızdan eminiz.

Hepinize iyi okumalar.

Hayal’et Resimli Mecmua.

İllüstrasyon- Mehmet Kaan Sevinç

WINSOR ZENIC MC CAY

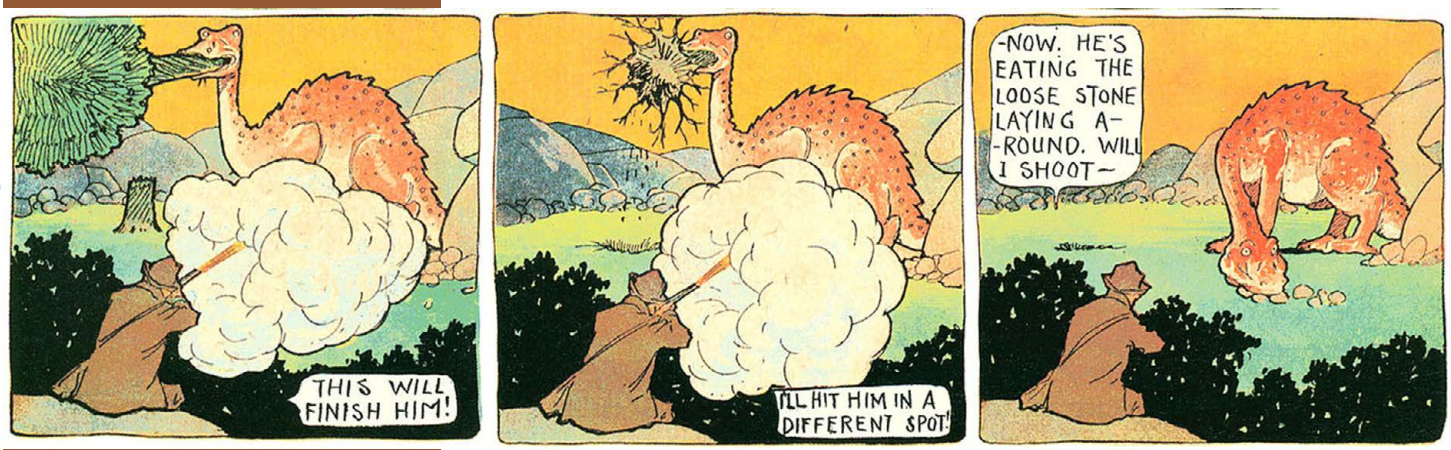

McCay, 1905 yılında başlayan Küçük Nemo (Orjinal adı: Little Nemo) isimli çizgi roman ve 1914 yılında başlayan Dinozor Gertie (Orjinal adı: Gertie the Dinosaur) isimli animasyon ile tanınmaktadır.

Amerikalı karikatürist ve animatör.
(d. 26 Eylül 1869 Spring Lake, Michigan- ö. 26 Temmuz 1934 Brooklyn, New York[],

McCay, 1905 yılında başlayan Küçük Nemo *(Orjinal adı: Little Nemo)* isimli çizgi roman ve 1914 yılında başlayan Dinozor Gertie *(Orjinal adı: Gertie the Dinosaur)* isimli animasyon ile tanınmaktadır. Winsor McCay siyasi karikatürleriyle ve resimli öyküleriyle ünlü bir gazete karikatüristiydi. Siyasi otoritelerin sebep olduğu yasal zorlamalardan dolayı Dream of the Rarebit Fiend isimli karikatür gazetesinde Silas takma adıyla çalışmak zorunda kalmıştır.

Aynı zamanda bir vodvil *(vaudeville)* sanatçısıydı.

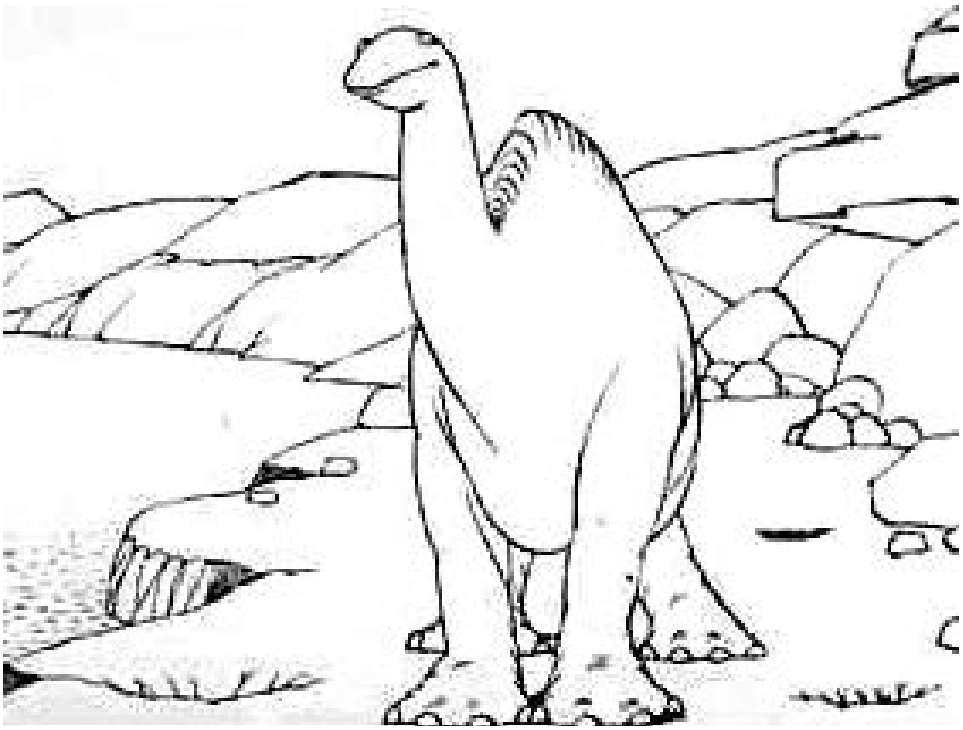

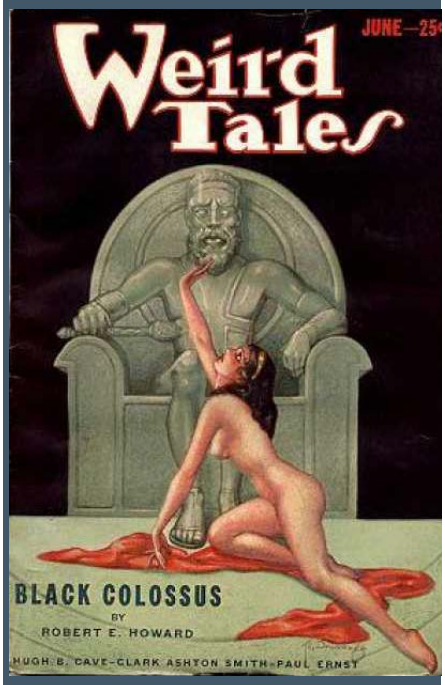

Korku ve fantazyanın kült dergilerinden Weird Tales, uzun bir aranın ardından yeni bir yönetim ve anlayışla sahalara geri dönüyor!

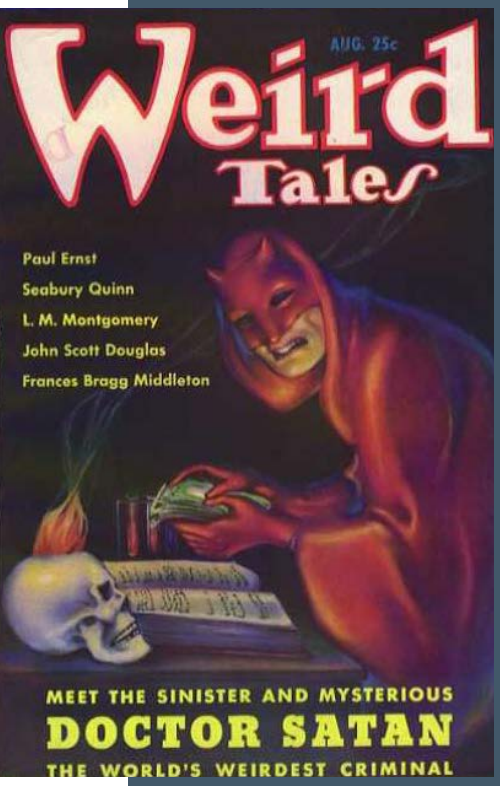

FANTAZYA VE KORKUNUN EFSANE DERGISI WEIRD TALES GERİ DÖNÜYOR!

Korku ve fantazyanın kült dergilerinden Weird Tales, uzun bir aranın ardından yeni bir yönetim ve anlayışla sahalara geri dönüyor!

Modern anlamda fantastik edebiyattan ve korku edebiyatından bahsedebiliyorsak, dergi düzleminde bu ortamın temelini en sağlam şekilde atmış neşriyatlardan birisidir Weird Tales. J. C. Henneberger ve J. M. Lansinger tarafından 1922 yılında kurulan, korku – fantazya odaklı dergi zamanında öyle yazar, şair ve çizerlere ev sahipliği yapmış ki kıymetini anlatmaya kelimeler yetmeyebilir.

Zamanında pulp-fiction (ucuz kurgu) olarak kabul edilen fantazya, korku, gotik gibi türlere karşı oluşmuş ön yargıyı -yıllar içinde- yerle bir eden yayında metinleriyle yer almış bazı efsane isimler şöyle: H.P. Lovecraft, Edgar Allan Poe, Mary W. Shelley, Isaac Asimov, Arthur Conan Doyle, H.G. Wells, Ray Bradbury, Robert E. Howard, Daniel Defoe, O. Henry, Walt Whitman… Anlayacağınız dergide eserleriyle adı geçen çoğu isim, onlarca yıl sonra bile hâlâ okunuyor, seviliyor, sayılıyor.

Şimdiyse harika haberimizi sizlerle paylaşalım. Evet, The Hugo Awards sahibi dergi geri dönüyorlar!

Asla Ölmeyen Derginin Geri Dönüşü: Weird Tales

Brom Stoker Ödülü sahibi, çoksatar kitapların yazarı, editör ve çizgi romancı Jonathan Maberry derginin yeni yayın editörü oldu. Maberry yayının geri dönüşünü böyle duyurdu:

"Evet, Weird Tales geri döndü! Ben de yayın yönetmeniyim. Amacım her türden yazarın olağanüstü hikâyelerini bulmak. Bir zamanlar Weird Tales ile ilişkilendirilen ırkçılık, cinsiyetçilik ve homofobinin olmadığı bir dergi. Ve oldukça eğleniyorum!"

1922 yılından beri çeşitli sahiplerle ve çeşitli dönemlerde 2014 yılına kadar tam 362 sayı yayımlamış dergi işte böylece geri dönüyor.

Haberin devamını:https://kayiprihtim.com/haberler/dergi-fanzin/weird-tales-geri-donuyor/

okuyabilirsiniz.

Jonathan Maberry
@JonathanMaberry

So, yeah, WEIRD TALES is back. I'm editorial director. My goal is to find exceptional stories from writers of all kinds. None of the racism, sexism, and homophobia that was once associated with this title. And I'm having a hell of a lot of fun. weirdtales.com #weirdtales

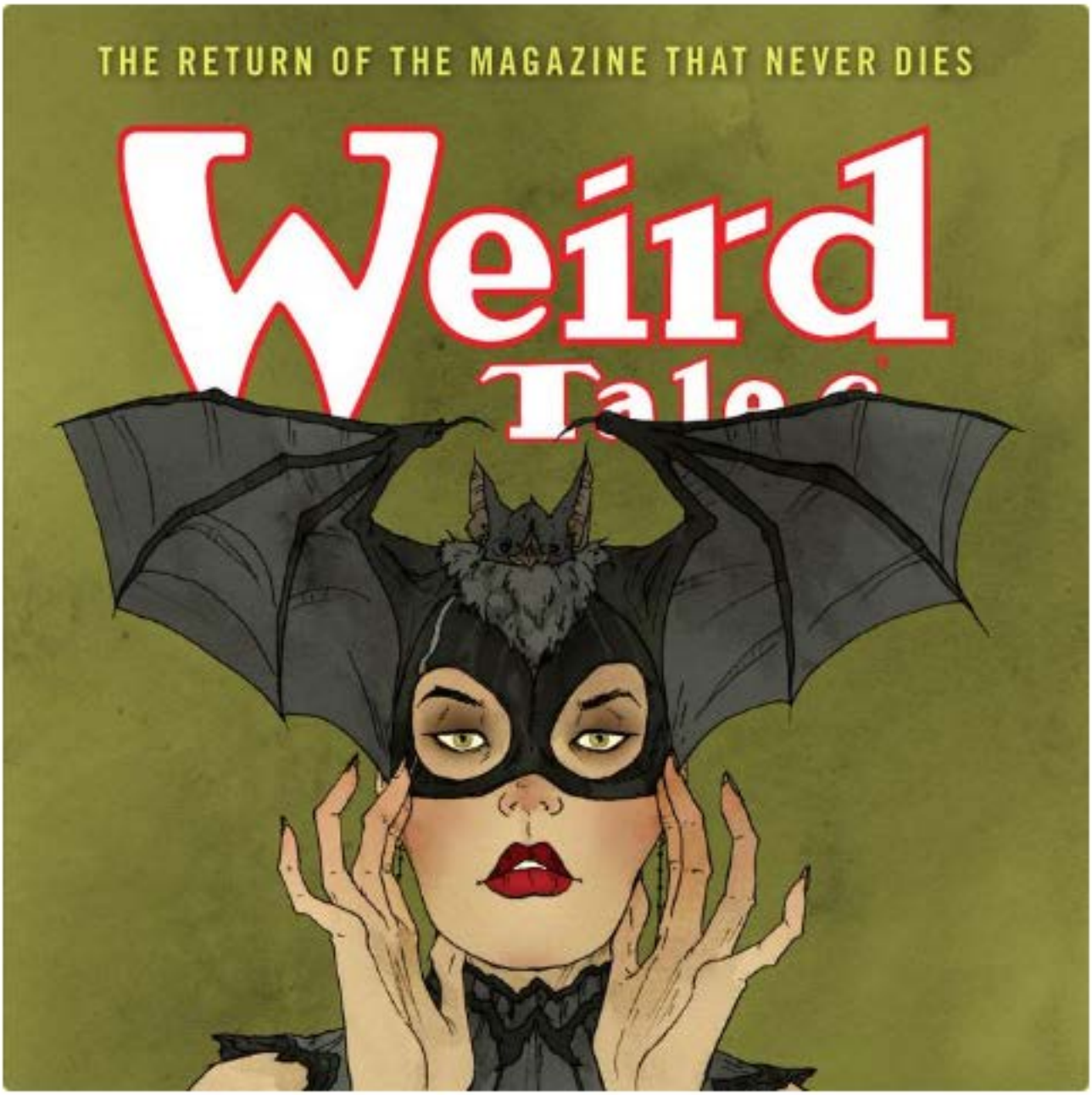

♡ 2.960 20:26 - 14 Ağu 2019

Ustaya Saygı...

Bünyamin Tan

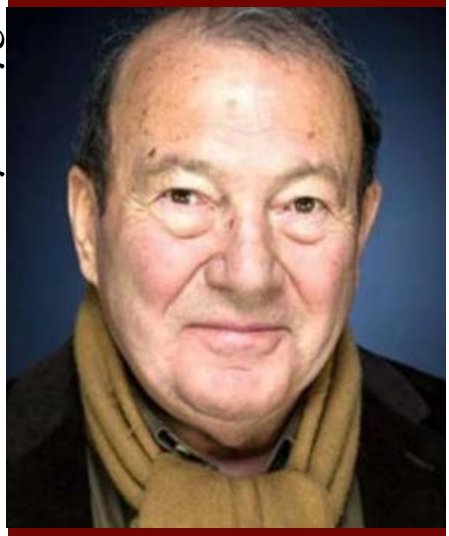

17 Ocak 1941 tarihinde Ankara'da dünyaya geldi. 1964 yılında İstanbul Üniversitesi'nin Sosyoloji bölümünden mezun oldu. Sanat hayatına henüz üniversite yıllarındayken katılmıştı. 1962 yılında Arena Tiyatrosu'nda yer alan Bugay, 1972 yılına kadar Gülriz Sururi – Engin Cezzar Tiyatrosu, Halk Oyuncuları, Dostlar Tiyatrosu gibi önemli tiyatro topluluklarında yer aldı. Bu tiyatrolarda oyuncu, yönetmen ve dramaturg görevlerinde bulundu. 1972 yılında tiyatro oyun yazarlığına başladı.

UMUR BUGAY'IN ARDINDAN...

17 Ocak 1941 tarihinde Ankara'da dünyaya geldi. 1964 yılında İstanbul Üniversitesi'nin Sosyoloji bölümünden mezun oldu. Sanat hayatına henüz üniversite yıllarındayken katılmıştı. 1962 yılında Arena Tiyatrosu'nda yer alan Bugay, 1972 yılına kadar Gülriz Sururi – Engin Cezzar Tiyatrosu, Halk Oyuncuları, Dostlar Tiyatrosu gibi önemli tiyatro topluluklarında yer aldı. Bu tiyatrolarda oyuncu, yönetmen ve dramaturg görevlerinde bulundu. 1972 yılında tiyatro oyun yazarlığına başladı. Haneler, Reklamlar, Taşıtlar isimli oyunları Deve Kuşu Kabare'nin en beğenilen oyunları arasında yer aldı. 1975 yılından itibaren ise mizah ağırlıklı gazete ve dergi yazıları yazmaya başladı.

1975 yılında Atıf Yılmaz ile bir çingenenin hayatını konu edinen Cemil isimli film senaryosunu kaleme aldı. Hasip ile Nasip, Deli Yusuf, İşte Hayat bu dönemden itibaren kaleme aldığı önemli film senaryolarıydı. Ertem Eğilmez'in Rıfat Ilgaz'ın Hababam Sınıfı romanından sinemaya uyarladığı Hababam Sınıfı serisinin senaryonun ilki kendisine ona aitti.

Kemal Sunal'ın unutulmaz filmleri olan Postacı, Köşeyi Dönen Adam, Çöpçüler Kralı, Kapıcılar Kralı, Yoksul, Davacı ve Düttürü Dünya filmlerinin senaristi de oydu. Zeki Alasya ve Metin Akpınar'n başrollerinde oynadığı Aslan Bacanak filminin senaryosu da yine ona aitti. 1999 yılında Yalçın Yelence'nin yönetmeni olduğu Duruşma adlı filmin senaristi ve yapımcısı oydu. 2002 yılında Zeki Alasya ile yolu yeniden kesişti. Alasya'nın yönetmenliğini yaptığı Rus Gelin adlı filmin senaristi de yine oydu.

1977 yılında İstanbul Büyükşehir Belediyesi Tiyatrosu'nda oynanan Bizler ve Bizler adlı tiyatro oyunun yazarıydı. 1983 yılında Kent Oyuncuları Tiyatrosu'nda Bir Erkek Bir Kadın adlı oyunu sahnelendi.

1989 yılı onun televizyon dizilerine başladığı yıl oldu. Bu tarihten itibaren Bizimkiler dizisini yazmaya başladı. 1993 yılında ise Yazlıkçılar adıyla 6 yıl süren diğer yazısını kaleme almaya başladı. Saygılar Bizden, Komşu Komşu, Koltuk Sevdası, Büyük Umutlar, Hayat A.Ş. dizilerinin senaryosu da ona aitti. Benim için Oğlum Adam Olacak serisinin yeri bambaşkadır.

2004 yılında televizyon filmi olan Zor Adam'ın senaristliğini yaptı. 2006'da Rating Kasabası ve 2007'de Sünnet Davası televizyon filmlerinin senaryolarını yazmıştı. Türk Küçükleri adlı gülmece öykülerin olduğu kitabı da vardır. Son kitabı ise Oğlum Adam Olacak kitabı idi.

1970 yılında Pir Sultan Abdal adlı tiyatro oyunu ile DİSK'in en iyi yönetmen ödülünü aldı, İşte Hayat ile 1976'da Antalya Film Şenliği'nde en iyi özgün senaryo, 1978'de de Çöpçüler Kralı ile yine

Antalya Film Şenliği'nde en iyi özgün senaryo ödülünün sahibi oldu. Bugay, Türk sinema, tiyatro ve yazın tarihinin en üretken isimlerinden biriydi. 6 Ağustos 2019 tarihinde Kınalıada'da hayata gözlerini yumdu.

Bugay'ın başarısının sırrı nedir diye sorulacak olursa bunun cevabının şüphesiz mensubu olduğu Türk milletinin genel karakteristik özelliklerini iyi bilmesi, halkını tanımasıdır derim. Çöpçüler Kralı filminde gündelikçi kıza âşık belediye çöpçüsüne ve içinde yaşadığı yoksulluktan kurtulmak için her şeyi göze alan oportünist kız figürüne rastlamayanımız var mıdır? İsimler ve meslekler değişse de sosyo-ekonomik etkenlerin insanları nasıl maddiyatçı ve fırsatçı bir tipe dönüştürdüğü bugün bile pek çok örneğini göreceğimiz bir gerçek. Tabii, bu sadece bu ülke insanına has değil, dünyanın her yerinde görülebilecek bir olay. Ama en yerli ve milli karakteri Kapıcı Seyit dersem kimse bana itiraz edemez sanırım. Kapıcılar Kralı filminin köy kurnazı diyebileceğimiz Seyit karakterini dünyanın başka ülkesinde göremezsiniz. Bu iki filme yıllardır her defasında ilk kez izliyormuşuz gibi kilitlenmemizin nedeni budur. Apti de Seyit de bizden biridir, hatta biraz belki bizizdir de. Kemal Sunal'ın Adem karakterini canlandırdığı Köşeyi Dönen Adam filmine ne dersiniz? Sosyalizm propagandası nedeniyle makaslanmış bu filmin 1970'li yılların en sert ve gerçekçi eleştirisi olmadığını kim iddia edebilir? ABD'ye göbeğinden bağlı bir burjuva sınıfının ve siyasi camianın yarattığı kısır bir çevrede insan olarak kalmaya çalışan Adem'in Amerika'dan gelen eşekle bir anda muteber bir kişi sayılıp peşine düşülmesi, yıllardır bu ülkeyi birilerine peşkeş çeken politikanın ve bu politikanın yarattığı atmosferin yansıması değil midir? Üstelik Bugay, bunu yaparken çok ince mizah anlayışıyla yapmış ve Türk sinema tarihinde aşılmaz bir filmi kültürümüze kazandırmıştır kanaatindeyim.

Sosyolojik ve politik tespitlerin işlendiği filmlerinin yanı sıra aile ve apartman yaşantısı ve komşuluk kültürünün anlatıldığı eserleri de mevcut. Bizimkiler, bizden birilerin, bizlerin mahalle kültürünü ve komşuluk ilişkilerini

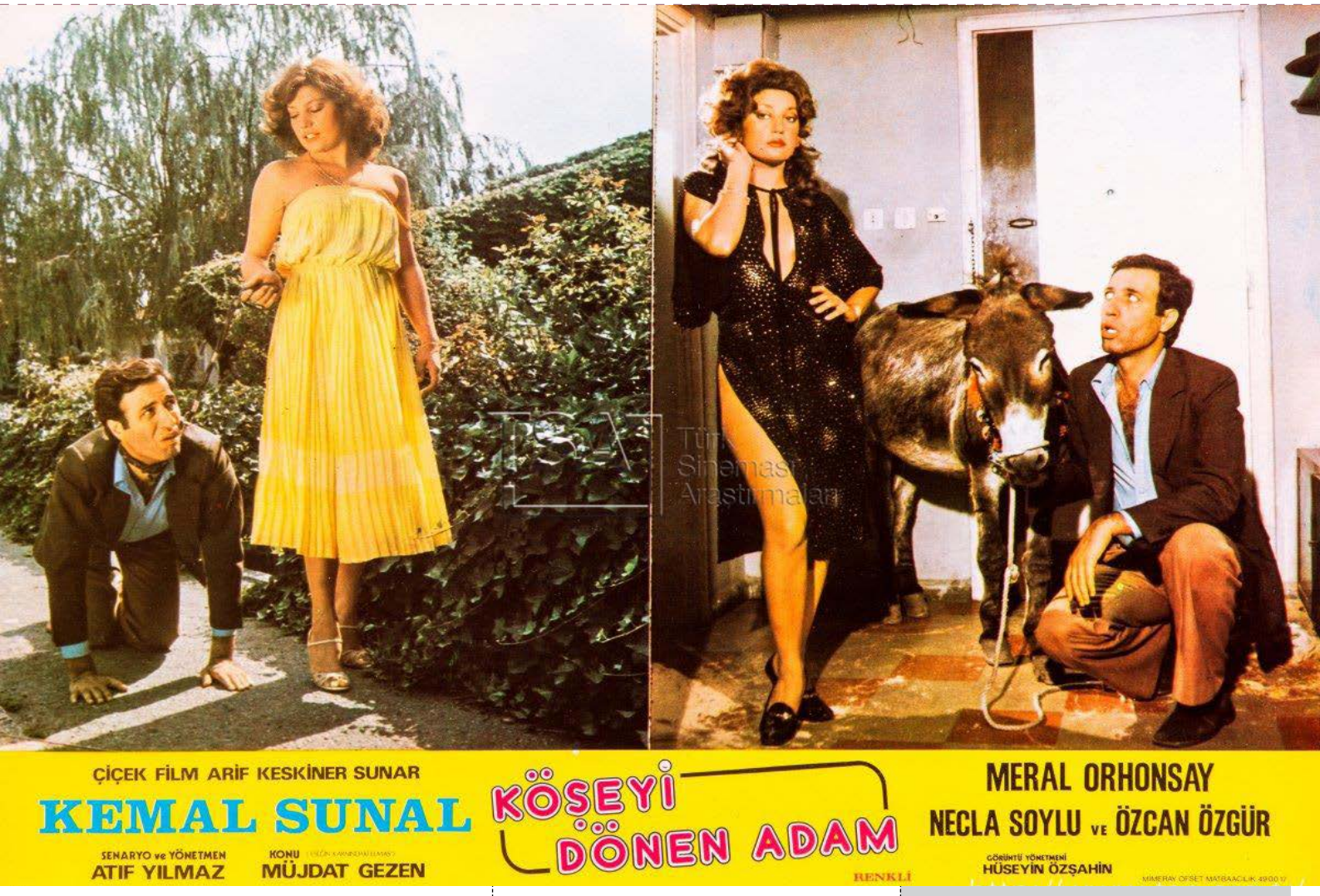

işleyen, her hafta merakla ve beğeniyle izlenen Umur Bugay dizisi idi. İdeal bir aile prototipi olan Şükrü-Nazan Başaran çifti ve oğulları Ali, "Höst höst dağdan mı indin?" diyen huysuz apartman yöneticisi Sabri Dönmez, meraklı muhasebe müdürü Ergun, Tak Tak Sedat, Horozcu Katil, Sevim ve sarhoş kocası Cemil, Halil Pazarlama'nın sahibi Halil Arslan, Kapıcı Cafer, 'Dummkof' Halis... Hepsi 90'lı yılların mahallelerinde rastlayabileceğiniz içten, sıcak, üç kağıtçı, meraklı, çıkarcı, vefalı, idealist, çekinik, baskın, melankolik tipleri... Herkes birbirini tanır ve öyle ya da böyle birbirleriyle münasebeti vardır. Şimdilerin sitelere sıkışmış ve on yıllık tanımadığı kapı komşusu olan insanının hiçbir zaman tadamayacağı insan ilişkilerini anlatan bir dizinin birbirinden güzel insanları...

Ve gelelim Oğlum Adam Olacak dizisine... Bu dizinin bende yeri bambaşka demiştim. Dedim çünkü 1940'lı yılların sonundan itibaren Türkiye'nin yakın geçmişteki siyasi ve sosyal tarihçesini ele alan bu dizi, şimdiki neslin o dönemleri izleyerek öğrenmesi için eşsiz bir eserdir kanaatindeyim. Elbette ki o dönemleri okuyarak öğrenebileceğimiz birçok kitap var. Hatta o dönemleri konu edinen filmlerimiz de... Fakat bunlardan hiçbiri bana Oğlum Adam Olacak dizisinin verdiği hazzı vermemiştir. Akademik bilgi yığınına ve hamasete boğulmadan bir ülkenin sosyal ve siyasi tarihini anlatan başka bir dizi var mıdır bilmiyorum. Üstelik bunu yaparken mizah unsurlarını yerli yerinde ve ölçüsünde kullanarak ince mesajlar gönderebilme yeteneği Umur Bugay'da olsa gerek. Diziyi çok başarılı kılan bir diğer husus ise Umur Bugay'ın eşsiz anlatım ve öyküleme gücü olduğu kanaatindeyim. İzleyici

sıkmadan hem mizahi unsurları hem dönem olaylarını akıcı bir şekilde işlemeyi bilmiş. Ayrıca anlattığı dönemlerin sadece siyasi ve sosyal tarihçesini vermekle de kalmıyor. Aynı zamanda yıllar içinde ülkemizde görülen kuşak çatışmalarını da irdeliyor. Bunu yaparken de sıcak bir aile atmosferi sunmayı da ihmal etmiyor. İzlemeyenlere en kısa zamanda izlemelerini tavsiye ederim.

Son dönemlerde önemli senaristlerin, yazarların, sinema sanatçılarının, yönetmenlerin ölüm haberlerini peş peşe alıyoruz. Hepsi için ayrı ayrı üzülüyor insan. Çünkü şu anki kültür ortamımıza baktığımızda bu insanların hiçbirinin yerini doldurabilecek nitelikte kişiler maalesef yok. Olsa da bunca emekleri ve eserleri ayrı ayrı hatırlanmaya değer birbirinden değerli insanlar hepsi. Sevgi sübjektif bir şey ve bu ölüm haberleri içerisinde beni en çok sarsanın Umur Bugay'ın ölümü olduğunu söylersem bana kızmayın. İçimde bir yerlerde kendisine karşı hep büyük bir sevgi vardı ve olmaya da devam edecek. Üstelik kendisini hiç tanımadan, ortaya koyduğu eserleriyle sevdim. Kafamda bir Umur Bugay yarattım ve yarattığım Bugay yaşamaya devam etse de onun gerçek ve bedenlenmiş hali şimdi bir toprağın altında... Keşke kendisini tanıma fırsatım olmadan ölmeseydi diyorum. Kader kısmet... Şimdi sizler için bu yazıyı kaleme aldım ve bitirmek üzereyim. Bitirir bitirmez ilk işim Oğlum Adam Olacak dizisini ilk bölümünden itibaren yeniden izlemek olacak. Hoşçakalın...

Erol Çelik

NE DİLEDİĞİNE DİKKAT ET!

Acı bir fren sesinin bir kadının çığlığına benzemesi insanı gerçeğe davet etmezdi muhakkak. İçinden geçtiği ormanı yırtıp atan bu sesin bir kadına ait olmamasını ummak ise tüm hayal gücünü, ince bir kızılcık sopasıyla kanatmak gibiydi.

Arabanın sarsılması, bir saniye önce çarptığı şeyin tekerleklerin altında çıkarttığı ses, midesini bulandırmıştı. O kadar çok ses vardı ki şu an kafasında, ne düşünmesi gerektiğini kestiremiyordu. Çığlık, fren ses, aracın öfkeli bir sokak köpeği gibi çıkarttığı homurtu, şoför kapısının iki parmak açık camından içeriye giren gece böceklerinin tekdüze cayırtıları ve en korkuncu aklına hücum eden hayaletlerin fısıltılarıydı.

Kapıyı açıp araçtan inerken tek bir şey düşünüyor ve o şeyi ömründeki her şeyden daha fazla diliyordu. Çarptığı şeyin bir kadın olmaması için her şeye razıydı. Kulağını tırmalayan çığlığın bir kadına ait olmaması için her şeyi yapardı.

Sessizce olanları izleyen dev köknar ağaçlarının arasından gecenin karanlığını yarıyormuş gibi uzanan asfaltın üzeri buz gibiydi. Oysa üşümekten daha çok yalnız olmadığına şaşırıyordu, biraz önce neye çarptığını bilmeyen adam. Sanki ezdiği kadının tüm anıları etrafta uçuşuyor, zavallı adamın kalbini yerinden sökmek için sırada bekliyorlardı.

Aracın arkasına doğru baktı. Sanki aklındakiler yetmiyormuş gibi, stop lambalarının asfaltı kızıla çevirmesi korkularını bir kat daha arttırmıştı. Hızla dua etmeye başladı. Daha bir adım atmıştı ki, en az yüz kere çarptığı şeyin bir kadın olmamasını diledi. Bir hayvana çarpış olmayı diledi. Bir adım sonra dileklerinin gerçekleşip gerçekleşmediğini görecekti ama sanki ömürleri boyunca sessizlikten sıkılmışlar da artık isyan ediyorlarmış gibi köknar ağaçları, sırtlarını yalayan rüzgâra tısladılar.

Aynı rüzgâr kendi ensesine ulaştığında, kulağına yeterince dilemediğini fısıldadı. Son adımı atmaktan ödü patlayan adam, sanki arka tekerlekten başını uzatacak kadını görmekten aklı çıkıyordu. Sanki kanlar içindeki elini uzatacak ve onu ayağından yakalayarak hızla çekerek yutacaktı.

Bir çığlık daha duyduğunda hem aklının hem de kalbinin durduğunu anladı. Tüm orman çığlık atıyordu.

Son adımı attığında artık gerçekten yalnız olmadığını anladı.

Her şey bir anda sustu. Sol elini arabanın kaportasına dayayarak ezdiği şeyi görmek için eğildiği sırada bir şey onu engelledi. Fiziki bir şey. Biri omuzundan tutup onu geriye çekti.

Dünya tekrar çok gürültülü bir yer oldu. Tüm köknarlar acılı analar gibi ağlamaya, feryat etmeye başladı. Gece, anasını kaybetmiş bir çocuk gibi çığlık atıyordu. Rüzgâr değdiği her şeyi yırtıyor, tüm sessizliği yok ediyordu.

Geriye döndüğünde, aslında dileğinin gerçek olduğunu gördü. Gece yarısı ormanda gezen bir kadın vardı ve şükürler olsun o kadına çarpmamıştı. Tüm öfkesiyle, tüm canlılığıyla karşısında duruyordu.

"Ne dilediğine dikkat etmeliydin!"

Acı bir fren sesinin bir kadının çığlığına benzemesi insanı gerçeğe davet etmezdi muhakkak. İçinden geçtiği ormanı yırtıp atan bu sesin bir kadına ait olmamasını ummak ise tüm hayal gücünü, ince bir kızılcık sopasıyla kanatmak gibiydi.

Uzun Kılıçlı Kahraman!

GÖKTUĞ

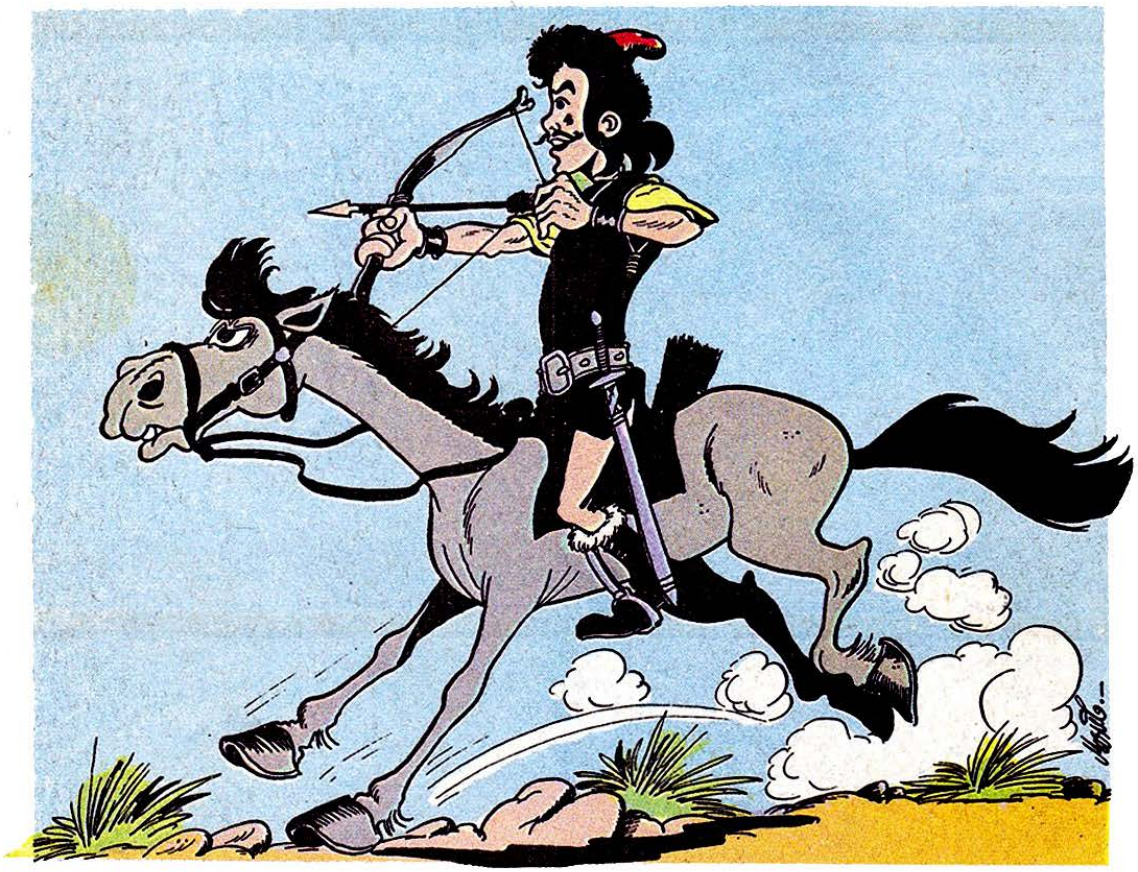

Göktuğ'un, sizleri hem heyecandan heyecana sürükleyecek, hem de kahkaha ile güldürecek resimli mizahî kahramanlık romanı...

63.
O SİLÂHIN MUCİDİ SENSİN. BİZE ONDAN BİR KAÇ TANE YAPACAKSIN ANLADINMI?
?
AYNI ANDA..
GERİ DÖNÜP AKSAKAL'I KURTARMALIYIM..
HAH HAH HA!. YAPACAĞIN SİLAHLAR SAYESİNDE DÜNYAYA MEYDAN OKUYACAĞIM.
SANA SİLAH YAPACAĞIMI SANIYORSAN ALDANIYORSUN. HAVA ALIRSIN ANCAK...
64.
ENAYİLİK ETTİĞİNİN FARKINDAMISIN? HAYATIN BENİM ELİMDE.
YAPACAKSIN ANLADINMI? YAPACAKSIN BANA O SİLAHTAN.
SİZE SİLAH YAPMAKTANSA ÖLÜRÜM DAHA İYİ..
YAAA!.. DEMEK ÖYLE.

GÖKTUĞ
Uzun Kılıçlı Kahraman
Çizen: MESUT EKENER
65.
ÖLMEYE HAZIROL. OYLEYSE.
GEBEERR!
ŞEF! ŞEF! NE YAPIYORSUN YAHU O ÖLÜRSE HERŞEY BİTER. BİRAZ BEKLİYELİM BELKİ FİKRİNİ DEĞİŞTİRİR..
BEKLİYELİMMİ DEDİN? PEKİ YA BU DA KAÇARSA!..
66.
BEN ONUN ÖLMESİNE KARAR VERDİM VE O ÖLECEK İŞTE BU KADAR..
HAYIR! HAYIR! ŞEF BUNU YAPAMAZSIN!
SEN BU İŞE KARIŞMA TEK DİŞİ KALMIŞ CANAVAR...
GURK!
KÜSTÜM SANA ŞEF! BANA CANAVAR DEDİN..

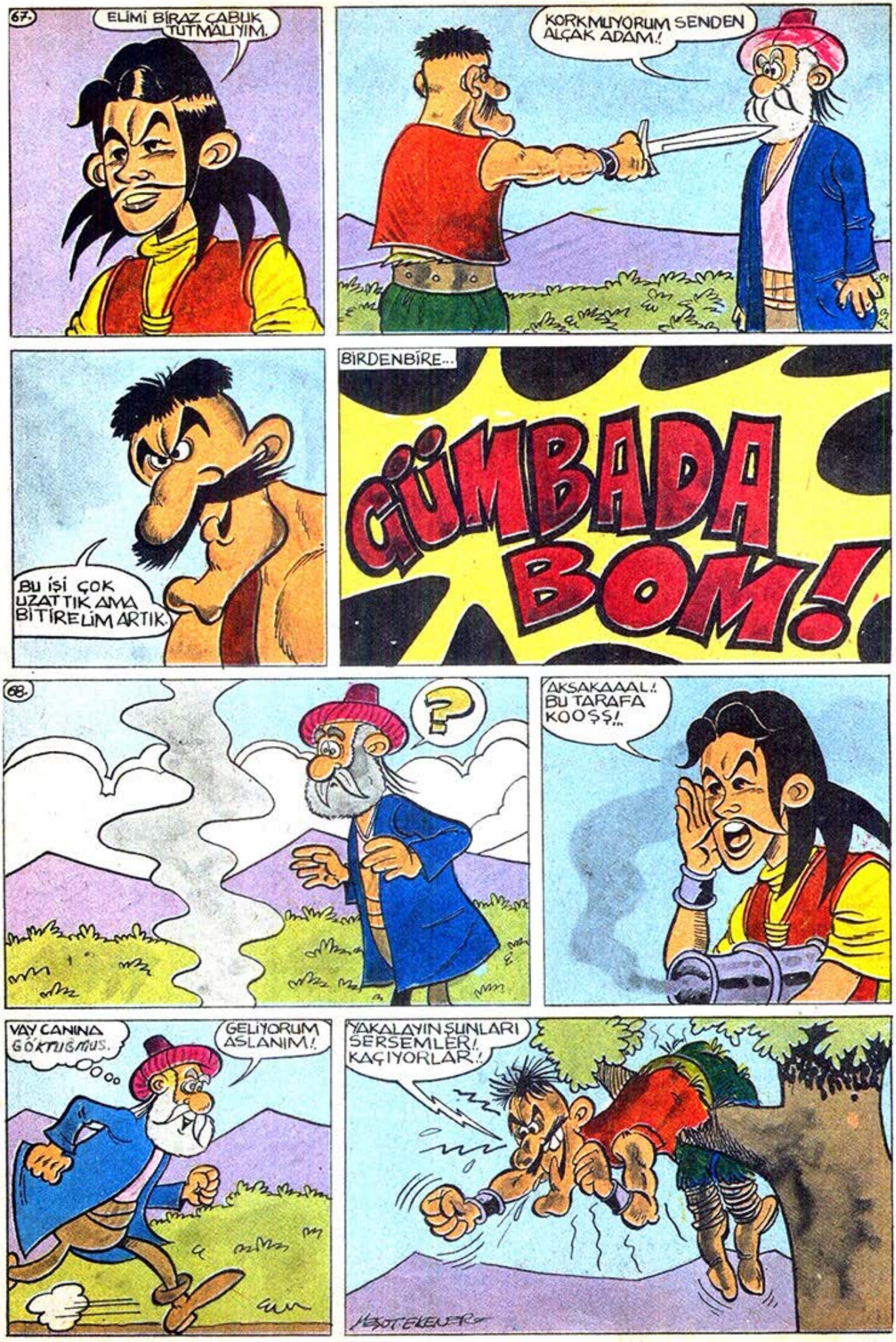
67.
ELİMİ BİRAZ ÇABUK TUTMALIYIM.
KORKMUYORUM SENDEN ALÇAK ADAM!
BU İŞİ ÇOK UZATTIK AMA BİTİRELİM ARTIK.
BİRDENBİRE...
GÜMBADA BOM!
68.
?
AKSAKAAAL! BU TARAFA KOOŞ!..
VAY CANINA GÖKTÜĞMÜŞ.
GELİYORUM ASLANIM!
YAKALAYIN ŞUNLARI ŞERŞEMLER! KAÇIYORLAR!

GÖKTUĞ
Uzun Kılıçlı Kahraman
Çizen: MESUT EKENER
69.
FAÇO'NUN BAĞIRMASI ÜZERİNE MAĞARADAN BİR SÜRÜ HAYDUT DIŞARI FIRLAR..
TUTUN YAKALAYIN ŞUNLARI.
BUNU DOLDURMAYA VAKTİM YOK ŞU GELENLERE KILIÇIMLA KARŞI KOYAYIM.
GÖKTUĞ TOPU ARABAYA KOYUP KILICINI ALDI.
AKSAKAL SEN ARABAYA ATLA ÇABUK.
70.
İKİSİNİDE GEBERTİN BEN YALNIZ SİLAHI İSTİYORUM.
ALIN BAKALIM ÇAPULCULAR.
SENİ BEN GEBERTİCEM KEH KEH.
DANK
HING!
MESUT EKENER

71.
SENİ ŞİŞ KEBABI YAPACA...?!!
HOPPA!
VIJ
BENDE SANA BİR TEPEDEN İNME NUMARASI GÖSTEREYİM.
AH!
BİR BAŞKASI
ONU BANA BIRAKIN.. ALLAH ALLAH ve YALLAH YALLAH
DIGIDIK DIGIDK DIGIDI
YAVAŞ GEL AHBAP
72.
GÜÜM!
AH MAH!
BU DA SENİN PAYIN.
KÜTÜRT
HAYDİ GÖKTUĞ ATLA ARABAYA.
AKSAKAL, BUNLAR BENİ O KADAR SEVDİLERKİ HİÇ BIRAKMAK İSTEMİYORLAR.
?

GÖKTUĞ
Uzun Kılıçlı Kahraman
Çizen: MESUT EKENER
73.
SİZLERE DOYUM OLMAZ ÇOCUKLAR. HADİ BANA EYVALLAH!.
İMDAAT! KOŞUN ÇOCUKLAR YAKALADIM.
UMGH!
KAPAT ÇENENİ
YAKALAYIN ŞUNLARI DOĞRAYIN ANLADINIZMI? DOĞRAYIN: BEN SİLÂHI İSTİYORUM!.
74.
BEN SİLÂHI...?!..
ÇAT.
TIR!
HEEEYY!
PLOF!
?

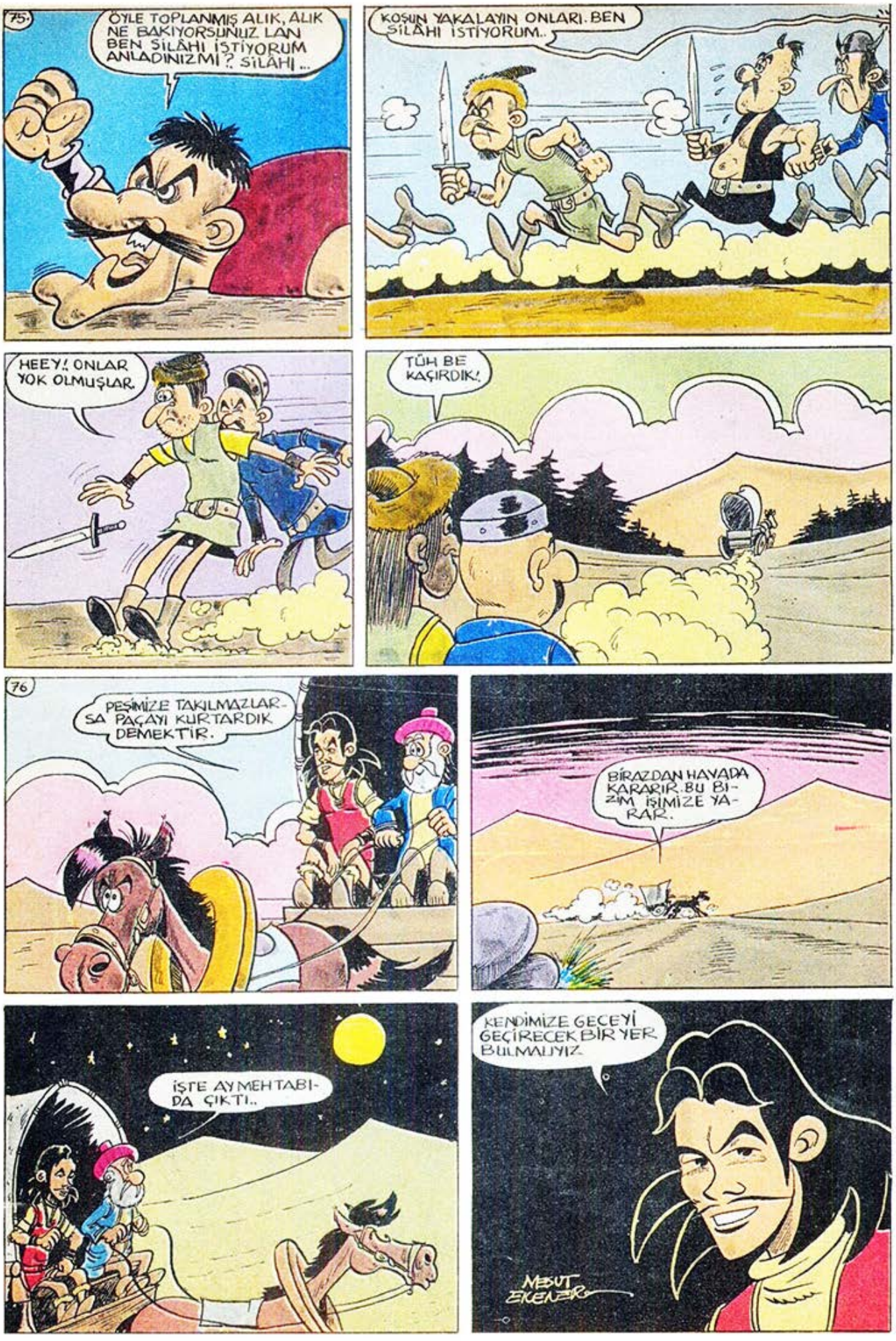

DEVAM EDECEK

Gökçe Mehmet Ay

KABİR PARILTISI 3.Bölüm

Kemal ara sokaktan aydınlık caddeye çıktı. Sevda ve Nihat arkasından geldiler. Şehre ilk geldiğinde gördüğü pilot heykeline bir polis arabası çarpmıştı.

Kemal ara sokaktan aydınlık caddeye çıktı. Sevda ve Nihat arkasından geldiler. Şehre ilk geldiğinde gördüğü pilot heykeline bir polis arabası çarpmıştı. Kemal arabanın yanında yatan polisi gördü. Ortağı onun başındaydı. Kemal onlara doğru koşarken ayaktaki polis onu gördü. Polis bakmadan Kemal'e ateş etti. Mermiler park eden bir arabanın camını patlattı. Kemal silahını doğrulttu. Ateş etti, mermi geceyi yırtan çığlıklar atarak polisin bacağına saplandı. Polisin bacağından fışkıran kan caddenin ışıkların uzandı. Polis sendelememişti bile. Kukla gibi tabancayı Kemal'e çevirdi. Nereye ateş ettiğine bakmadan tetiği çekti. Kemal kendini yere attı. Mermi başının üzerinden geçti. Arkasındaki reklam panosundan ince bir çınlama duyuldu. Polis ona tekrar ateş edemeden bir bankın arkasına saklandı.

Sevda ve Nihat eğilerek yanına geldiler. Dökme demir banka çarpan mermiler geceye kıvılcım olup kayboldu.

"Sevda şunu durdur."

"Patron, içeride olanlardan sonra mümkün değil." Nefes nefese kalmıştı. "Tek yapabildiğim onun ve ötekilerin zihnime dokunmasını engellemek." Kemal Nihat'e döndü. Nihat bilgisayarını ve ekipmanlarını koyduğu çantasını yere bırakmıştı.

"Ne diyorsun, sen durdurabilir misin?" Nihat polise baktı.

"Asfaltın üzerinde duruyor. Boğa'nın sesi ona da yetişir. Yakınına gidebilirsem durdurabilirim."

"O zaman seni yanına ulaştırıyorum."

"Durdurabilirim diyorum, durdururum değil"

Kemal kafasını kaldırdığında bir mermi daha banka isabet etti.

"Denemek zorundayız." Kemal yedek tabancasını çıkartıp Sevda'ya verdi.

"Ben ona doğru koşarken dikkatini dağıt." Sevda'nın gözleri parladı.

"Oldu bil patron." Silahı sıkıca tutup öne uzattı. "Merak etme bu sefer bizden kimseyi vurmayacağım."

İllüstrasyon- Mehmet Kaan Sevinç

"Patron emin misin?" Nihat kulağına fısıldadı. "Sevda'nın silah talimi hala çok kötü."

"Seni duyuyorum Nihat."

"Nihat hayaleti yoketme. Nasıl olup da güçlendiğini bulmalıyız." Kemal bir mermi daha banka gelince başını kaldırdı. Polis şarjör değiştiriyordu.

"Sevda beni koru, Nihat peşimden." Kemal ayağa kalkıp polise doğru koşmaya başladı.

Sevda'nın silahından çıkan mermi Kemal'in yanından geçip polis arabasının camını patlattı. Kemal ciğerlerini yakan soğuk havayı içine çekip adama doğru koştu. Polis tabancanın şarjörünü mermilere aldırmadan değiştirdi. Namluyu Kemal'e çevirdi. Kemal kendini yana attı. Topuklarının üzerinden uçan mermi yoldan sekip mağazalardan birinin camını kırdı. Kemal yerde bir takla atıp polisi yere serdi. Tabanca polisin elinden fırladı. Polis boştaki eliyle böbreklerine vurdu. Kemal'in gözleri kararır gibi oldu.

Adamın gözleri deli gibiydi, ağzından salyalar akıyordu. Olanca gücüyle burnunun tam üstüne kafa attı. Polisin elleri insanüstü bir kuvvetle Kemal'in boynuna ulaştı. Mengene gibi parmakları boynunu sıkıyordu. Kemal nefes almakta zorlanıyordu. Nihat'ın sesini duydu.

"Ey asfaltın ve gecelerin hâkimi neon boynuzlu boğa"

Kemal adamın ellerinden kurtulmaya çalıştı. Parmaklarıyla gözlerine bastı.

"Ver gücünü bana ki şu yolunu kaybetmişi otoyola göndereyim."

Polisin parmakları nefesini kesiyordu. Kemal diziyle adamın yarasına bastırdı.

"Ey ölülere yol gösteren, karanlığın boğası. Erlik'in çadırından buraya kaçanı yakalamama yardım et."

Nihat şarkısını söylerken polis yavaşlıyordu. Kemal boynunu sıkan parmaklar gevşeyince derin bir nefes aldı.

"Yolun ışığına gel ey ruh, gel ve kaderinle tanış"

Polis birden kaskatı kesildi. Ağzından yeşil bir duman çıktı. Pis kokulu, doğadışı bir dumandı bu. Adamın üzerinden çekilip Nihat'a baktı. Nihat'ın elinde şekilsiz bir şey vardı. Sıcak bir ışıkla parıldıyor ve yeşil dumanı topluyordu. Duman kaybolduğunda Kemal ayağa kalktı.

"Hallettin değil mi?" Nihat elindeki şekilsiz şeyi Kemal'e gösterdi.

"Bundan çıkması mümkün değil." Siyah plastiğin üzerinde gümüşle işlenmiş yazılar ve şekiller vardı.

"Nihat ne bu?"

"Bu mu?" Elindekini çantaya koydu. "Bunu İstanbul'da geçen sene olan zincirleme kazadan almıştım. İçinde beş kişinin olduğu bir arabada açılmış ama kimseyi kurtaramamış bir hava yastığının çekirdeği. Kemer takmadıkları için işe yaramamış."

"Bir gün bu garip malzemeleri nereden bulduğunu bana anlatmalısın." Nihat elini Kemal'e uzattı.

"Belki bir gün anlatırım. Şimdi Sevda beni tekrar vurmadan ondan silahı alsak nasıl olur?" Kemal güldüğünde boynu acıdı.

Sevda bankın ardından çıkmış yanlarına geliyordu.

"Tatlım seni yanlışlıkla vurmuştum amma da büyütüyorsun." Nihat Kemal'e baktı.

"Sonra devam edersiniz, şimdi polisler ve meraklılar gelmeden buradan ayrılalım."

"Ama patron, ben de tabanca istiyorum." Sevda gözlerini kocaman yapmıştı.

"Şimdilik zamanı değil Sevda, ama merak etme sana da silah vereceğimize eminim." Kemal Nihat'ın itiraz eden bakışlarına aldırmadan devam etti. "Eğer biraz daha iyiysen, etrafımıza bir fark edilmezlik kalkanı kurar mısın? Kimseyle uğraşacak halim yok."

"Tamam, patron. Bize bakanlar başka yere bakmak için dayanılmaz bir istek duyacaklar."

Nihat eski kilisenin önünden geçerken durdu.

"Bu işi Müdireye nasıl anlatırız bilmiyorum. Yarın burası çok karışacak."

"Tatlım, Müdire bize niye kızsın." Sevda güldü. "Sonuçta işi tamamladık."

Arabaya ulaştıklarında Kemal kendini daha iyi hissediyordu. Arabaya bindi, Sevda ile Nihat dışarıda kaldı.

"Gelin sizi de otele bırakayım." Birbirlerine baktılar.

"Şey, patron ben sonra gelsem. Eskişehir'in gece hayatı çok iyiymiş biraz daha takılsam."

"Sen bilirsin Sevda, yarın sabah Ankara'ya dönüyoruz. Geç kalma. Nihat sen de mi Sevda'yla takılacaksın?" İkisi de şaşkınlıkla ona baktılar.

"Hayır, benim daha önemli işlerim var. Porsuk'un ruhuyla yıllardır kimse konuşmuyor sanırım. Geldiğimden beri bana ulaşmaya çalışıyor. Gidip ona bakacağım."

"İkinize de iyi eğlenceler."

Kemal iki ayrı yöne giden ortaklarına baktı. Fena bir iş çıkarmamışlardı, en azından kayıp sikke davasındaki gibi bir fiyasko değildi bu. Müdirenin ekibe verdiği şansı iyi değerlendirdiklerini umarak otele doğru arabasını sürdü.

Bitti

Ahmet Yılmaz Arşivinden teşekkürlerimizle.

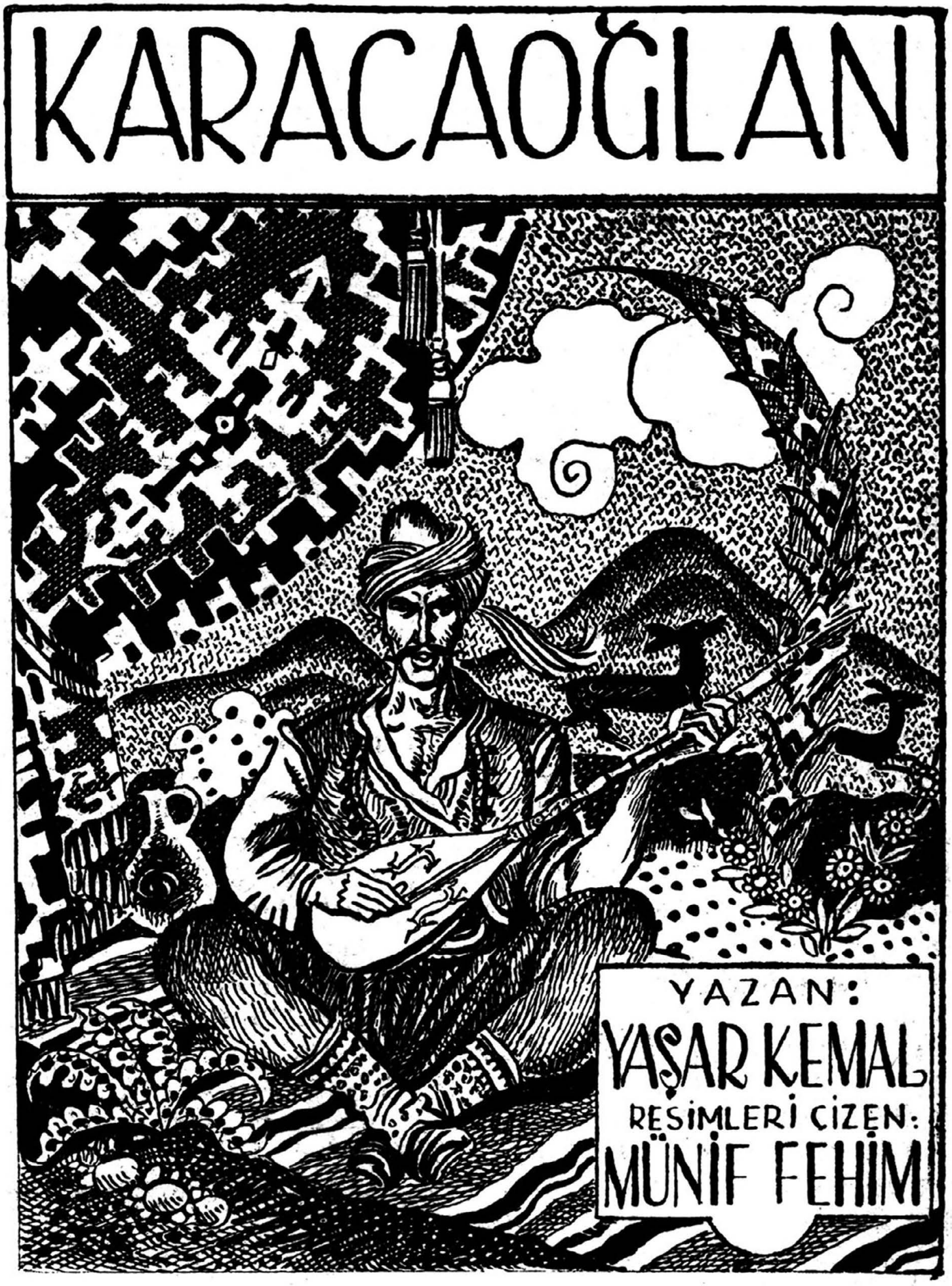

KARACAOĞLAN

Yazan: YAŞAR KEMAL — 28 — Resimliyen: MÜNİF FEHİM

Deli Hüseyin gittiği her yerde usul usul, «Karaca! Karaca! Karaca!» diyordu. Belki duyar da bir ses verir. «Karaca! Karaca! Karaca!.. Ben Hüseyinim. Ağan Hüseyin... Yerini haber ver bana. Nerdeysen bir ıslık çal bana. Karaca! Karaca!...»

Yanlarından geçiyordu. İkisinin de yüreği küt küt ediyordu.

Karaca: —« Hüseyin Ağam bizi arıyor. Gösterelim mi kendimizi? Ne dersin?»

Kız: —« Göstersek iyi olur ama... güvenilmez. Burada herkes, babamın adamıdır. Kimseye güvenme... Belki de babam gönderdi. Alır bizi doğru babama götürür. Güvenme. Allahtan sonra onlar için babam var. Döğse öldürse, alsa çocuklarını boğazlasa yüzlerini bile ekşiltmezler. Onun için güvenme.»

Karaca: —« Nasıl olur? O benim Ağam,» dedi.

—« Onların da Ağası benim babam...» dedi kız. «Güvenme derim. Sen bilirsin.»

Karaca: —« Nasıl olur?» dedi. «Nasıl olur? Adam kardaşına güvenmezse... Kan kardaşına güvenmezse...»

KARACAOĞLAN

Yazan: YAŞAR KEMAL — 39 — Resimliyen: MÜNİF FEHİM

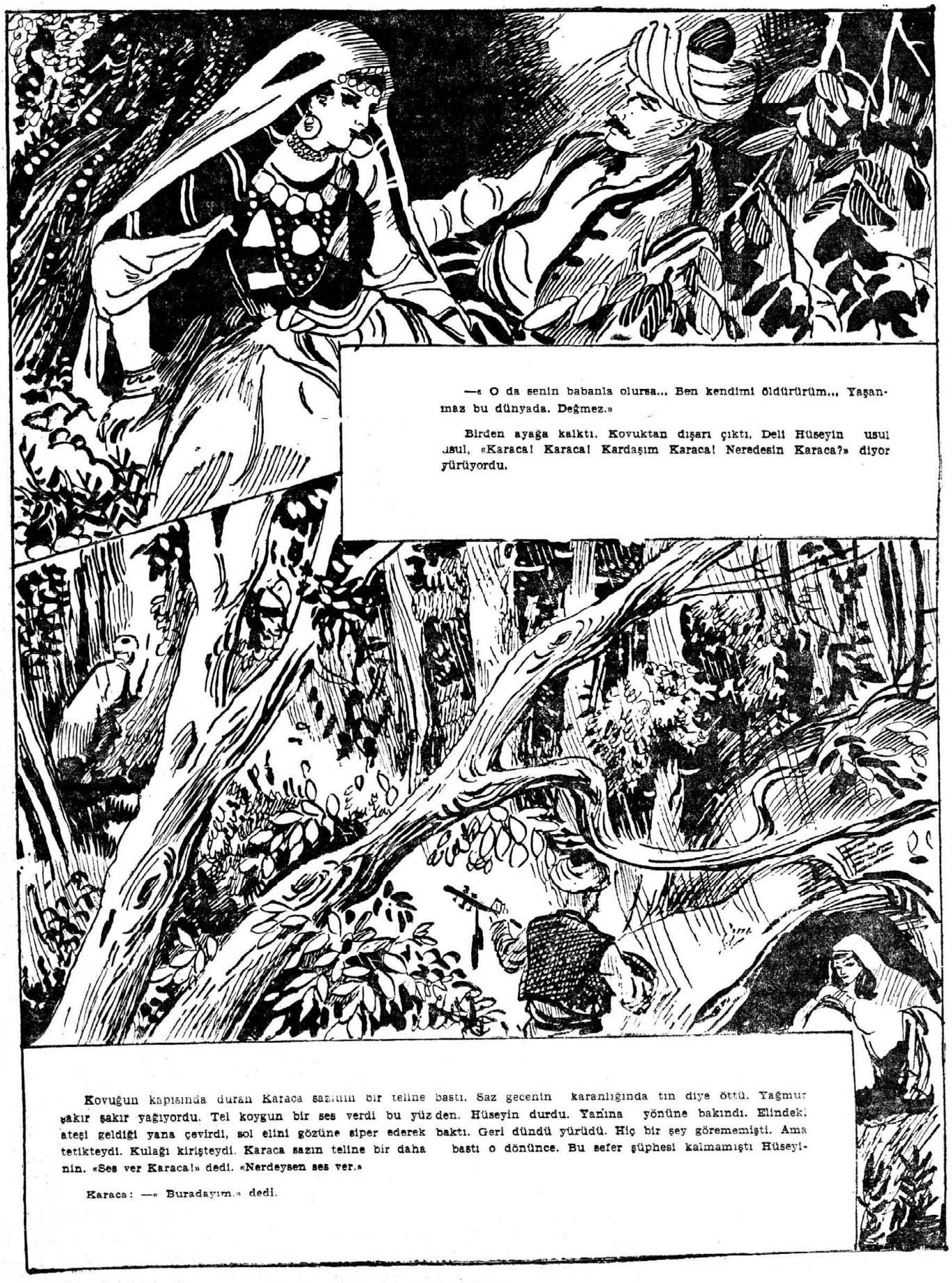

—« O da senin babanla olursa... Ben kendimi öldürürüm... Yaşanmaz bu dünyada. Değmez.»

Birden ayağa kalktı. Kovuktan dışarı çıktı, Deli Hüseyin usul usul, «Karaca! Karaca! Kardaşım Karaca! Neredesin Karaca?» diyor yürüyordu.

Kovuğun kapısında duran Karaca sazının bir teline bastı. Saz gecenin karanlığında tın diye öttü. Yağmur şakır şakır yağıyordu. Tel koygun bir ses verdi bu yüzden. Hüseyin durdu. Yanına yönüne bakındı. Elindeki ateşi geldiği yana çevirdi, sol elini gözüne siper ederek baktı. Geri döndü yürüdü. Hiç bir şey görememişti. Ama tetikteydi. Kulağı kirişteydi. Karaca sazın teline bir daha bastı o dönünce. Bu sefer şüphesi kalmamıştı Hüseyinin. «Ses ver Karaca!» dedi. «Nerdeysen ses ver.»

Karaca: —« Buradayım.» dedi.

KARACAOĞLAN

Yazan: YAŞAR KEMAL — 40 — Resimliyen: MÜNİF FEHİM

Sesi duyan Hüseyin, sese doğru koştu. Karacayı kayanın dibinde görünce üstüne atıldı kucakladı onu. «Ödümü kopardın ulan ödümü.. Adam bana haber vermeden böyle işler yapar mı? Sen ne biçim adamsın böyle? Deli kardaşım... Kız nerede? Nereye sakladın?»

—« Şurada. Şu içerde. Korkuta.»

Hüseyin güldü: —« Âşık aklı, çocuk aklı. Ulan adam buraya saklanır mı? Siz kuşun kanadının altına da saklansanız Bey sizi bulmaz mı? Nereye gitseniz bulur.»

KARACAOĞLAN

Yazan: YAŞAR KEMAL — 41 — Resimliyen: MÜNİF FEHİM

Önlerinden bir top atlı geçer. Büzülürler kayalığa... Sonra eli ışıklı bir yığın adam gelir onlara doğru.

Karacaoğlan: —« Ağam Hüseyin», der. «Bak buraya geliyorlar. Ben içeriye gireyim de görmesinler.»

Hüseyin: —« Olmaz,» der. «Yanımda kal.»

Kolundan tutar. Adamlar önlerinden gelir geçerler. Onlara bakarlar. Gelir geçerler.

Hüseyin: —« Ulan deli ne bilirler senin kız kaçırdığını. Seni de kızı arıyor sanırlar. Gördükleri daha iyi oldu.»

KARACAOĞLAN

Yazan: YAŞAR KEMAL

Resimliyen: MÜNİF FEHİM

Onlar geçtikten sonra, Karaca Hüseyini elinden çek ti kovuğun dibine doğru. Hüseyin kızı gördü. Kız top rağa yapışmışçasına yatmıştı.

—« Kalk,» dedi. «Kalk Hatun bacı. Kalk, hemen dışarı çık. Buradan uzakla. Sizi hemen yakalarlar. Adam böyle kaçar mı? Hiç bir şey olmamış gibi düş yola. Sorduklarında dersin ki... Dersin ki... yağmura tutuldum, geciktim dersin... Gülersin... Bu ne telâş der gülersin... Yağmur tutunca bir mağaraya nasıl sığındığını gülerek anlatırsın. Öyle mi hatun bacım? Sen benim kardaşımı ne gördün, ne de konuştun? Öyle mi?»

Müf: —« Öyle,» dedi dışarı çıktı.

KARACAOĞLAN

Yazan: YAŞAR KEMAL — 43 — Resimliyen: MÜNİF FEHİM

Ala şafak usuldan sökmektedir. Bir yığın kuş havalanır. Bir top ak güvercin iner çadırların önüne..

Beyin Hatunu güçlü kuvvetli bir kadındır. Vardı çadırın köşesinde ağlamakta olan, yumulmuş ağlamakta olan kızını kolundan tuttu. «Sen,» dedi, «Allahın kahr-ı gazabına uğra e mi? Gâvurun kızı... Neler getirdin başıma... Sen neleser?»

Kadın kızgınlığından çadıra sığmıyordu. —« Sen bunu nasıl yaparsın?... Bir koskocaman Beyin kızı! Seni öldürmeli, öldürmeli öldürmeli... kı yık kıyık kıymalı seni..»

KARACAOĞLAN

Yazan: YAŞAR KEMAL — 44 — Resimliyen: MÜNİF FEHİM

Hatun: —« Söyle, söyle, söyle.» dedi. «Söyle utanmadın mı? Boynu da bitli âşık... Bey kızları, Bey oğullarına layıktır. Ne olduğu belli olsa değil. Duysalardı senin kaçtığını, duysaydı elâlem ne olurdu? Ne derlerdi? Koskoca bir Beyin kızı, bir sâzcıyla, né idiği belli olsa bir sazcıyla kaçmış derlerdi. O zaman baban kendi kendini öldürürdü.. Hiç düşünmedin mi bunu? Babanın şerefini hiç mi düşünmedin?»

Kız, saçlarını habire çekmekte olan anasının saçını çeken eline sarıldı. «Ana! Ana!» diye inledi.

Ana: —« Zehirin kökü.» dedi. «Zehirin yeşili... Babanı, bir aşireti... hepsini hepsini öldürecektim... Kızgınlığından...»

Sonra hışımla, elini tutmakta olan kızın elini çırptı. Elinde kızın bir tutam saçı kalmıştı. Elindeki saça baktı baktı da... «Böyle mi olacaktı?» dedi. «Bu böyle mi olacaktı? Gelmez olaydı obaya o kel âşık. Kaldırmasa olaydı o deveyi o kel âşık. Yarın sabah erken söyleyeceğim, o Hüseyini de o kel âşığı da kovsun obadan Bey. Yarın yarın daha gün ışımadan kovduracağım onları obadan...»

KARACAOĞLAN

Yazan YAŞAR KEMAL — 45 — Resimliyen MÜNİF FEHİM

«— Nasıl, yaptın bu işi? Nasıl nasıl nasıl yaptın? Baban duyarsa seni parça bölük eyler Seni, parça parça eyler de leşini köpeklere yedirir. Kim o ? Kim o karşına alıp da dengi olduğun?. Kötü, sümsuk, ne olduğu belirsiz bir âşık... Kim o? Sen utanmadın mı? Babandan utanmadın mı?»

Kızın kolunu bırakıp saçlarından tuttu. Var gücüyle çekti. Kızı ayağa kaldırdı. «Söyle,» dedi, «Söyle sen utanmadın mı yabanın bitli âşığına denk olmağa? hiç haya etmedin mi? «Onu sürdüdürüm. Onu parça parça ettiririm.»

Dün akşamdan beri donup kalmış, dudakları bile kıpırdamamış kız bu sözü duyunca birden irkildi. Cana geldi. İlk olarak konuştu.

«— Ana, ana, ana etme bunu bana! O giderse ben de giderim. Gidemezsem ölürüm, Onu öldürürlerse ben de kendimi öldürürüm..»

Anası çılgına döndü:

«— Vay benim kaderim...» dedi... Vay benim kaderim.. Vay benim dertli başım... Vay benim belâlı başım...»

KARACAOĞLAN

Yazan: YAŞAR KEMAL — 46 — Resimliyen: MÜNİF FEHİM

Kız gene vardı köşesine oturdu. Gene heykel gibi, taş gibi kesildi kaldı.

Kızın yüzüne kan geliyordu. Uzaklardan bir belâlı türkü geliyordu. Göğün mavisi, ormanın yeşili, yıldızın ışığı, toprağın kokusu geliyordu... Sarhoş edici bir hava içinde kaldı. Gözlerinin önünden bir türkü aktı. Yeşil bir ormanın üstünden aktı. Bir kırmızı gelincik tarlası serildi önüne. Yel esti yatırdı.

Ana boyuna söylüyor, artık o duymuyordu.

—«Her şeyden vazgeçtim, babası duymasa... Oba duymasa.. Kızım kızım vazgel bu işten.. Boynu bitli, sümüklü âşıktan vazgel. Sana bey oğulları lâyık... Baksana dünürcünün biri gidip biri geliyor. Deli kızım. Oldu bir kere. Delilik etme. Bunu kimse duymasın... Kapansın gitsin. Yüzünü görme sen de âşığın... Olur mu kızım. Bak iki günde saçım ağardı... Ne olursun kızım! Güzelim kızım...»

KARACAOĞLAN

Yazan: YAŞAR KEMAL — 47 — Resimliyen: MÜNİF FEHİM

Karacaoğlan günlerdir kızı göremiyordu. Sevdası başında tütüyordu. Konuşmuyordu. Sazı elinde gez babam gez ediyordu. Divane gibi. Bu işe en çok üzülen de Hüseyindi. Bazı bazı çobanlar, bir çamın ardında, bir suyun kıyısında, bir koyakta durup dolana dolana gelen bir türkü dinliyorlardı. Öylesine bir türküydü ki bu, solukları tutuluyordu. Duyanı sarsıyor, titretiyordu.

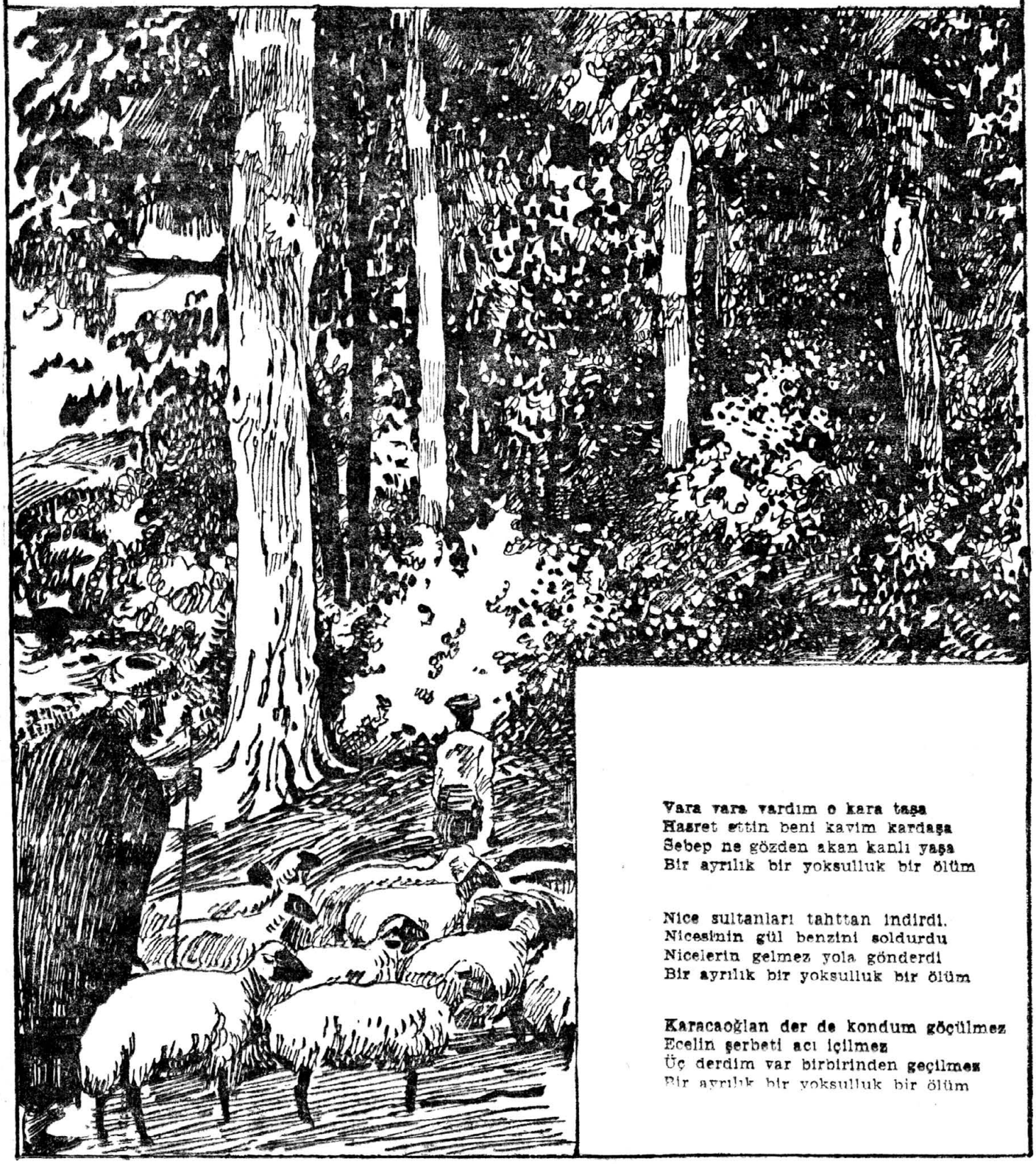

Vara vara vardım o kara taşa
Hasret ettin beni kavim kardaşa
Sebep ne gözden akan kanlı yaşa
Bir ayrılık bir yoksulluk bir ölüm

Nice sultanları tahttan indirdi.
Nicesinin gül benzini soldurdu
Nicelerin gelmez yola gönderdi
Bir ayrılık bir yoksulluk bir ölüm

Karacaoğlan der de kondum göçülmez
Ecelin şerbeti acı içilmez
Üç derdim var birbirinden geçilmez
Bir ayrılık bir yoksulluk bir ölüm

Devam Edecek...

Bünyamin TAN

BİR GÜN DAHA

Bu gece pek iyi uyuduğum söylenemez. Karanlık, soğuk ve ruhumun bedenimin içinde bir gayya kuyusunda yuvarlandığı hissiyle dolduğu bir zaman dilimiydi. Dönüp durdum yatağımda. Kafamın içinde düşüncelerimin kimi fısıltı kimi çığlık kimi gürültü kimi bağırtı halini almıştı.

Bu gece pek iyi uyuduğum söylenemez. Karanlık, soğuk ve ruhumun bedenimin içinde bir gayya kuyusunda yuvarlandığı hissiyle dolduğu bir zaman dilimiydi. Dönüp durdum yatağımda. Kafamın içinde düşüncelerimin kimi fısıltı kimi çığlık kimi gürültü kimi bağırtı halini almıştı. Hepsi aynı anda konuştuğundan ne dediklerini anlamıyordum. Bunu engellemek için hiç çabalamadım. Bir yandan rahatsızlık verirken bir yandan beni kaçtığım şeyden kurtarıyordu.

Beni uyutmayan o sıkıntı nöbetini zihnimden uzaklaştırmaya çalışıyordum. Aklımı başka şeylerle meşgul edersem atlatacağımı ve böylece uyuyabileceğimi düşündüm. Düşünceler arasında beynim zikzak çizip durdu. Neler düşünmedim neler? Bir protein molekülünün nasıl olup da evrimleşe evrimleşe insan denilen akıllı bir varlığa ulaşabildiğinden tutun da sonsuz denilen evrende niçin var olduğumuza kadar her şeyi düşündüm. Sahi nasıl olmuştu da bu moleküller koca bir gezegende hayat denilen bu mucizevi ve tuhaf manzarayı ortaya çıkarabilmişti? Bu canlılar içinde de dünyanın çehresini değiştirebilen insan denilen varlık dünyada gezinmeye başlamış ve gezegenin doğal dengesini bozan bir varlığa dönüşmüştü. Ben de bu canlı grubuna aittim, ama çehresini değiştirebildiğim tek şey yüzümdü. Yeni tanıştığım insanların 'sanki seni yıllardır tanıyor gibiyim' dediği sıradan bir yüz. Belki de bu sıradanlığı insanlara aşina geliyordu kim bilir. Zihnim böyle böyle düşünceden düşünceye atlarken yine o sıkıntı

kapladı tüm göğüs kafesimi. Göğsüm daraldı, nefesim kesildi. Ne yapmalı da kurtulmalı bu illetten?

***

Sabah uyandığımda tadım yine yok. Göğsümdeki sıkıntı tüm vücuduma yayılmış gibi. Uzun süre kan gitmeyen ayağın uyuşması gibi karıncalanmaya benzer bir his tüm vücudumu kapladı. Ağlamaklı oldum bilmem niye?
Yine başka şeyler düşünmeliyim, kurtulmalıyım bundan diye aklımdan geçirdim. Yüzümü yıkamak için lavaboya girdim. Aynaya baktığımda önceki gece peş peşe seyrettiğim Mirrors serisi geldi aklıma. Aynanın içindeki bir habis ruh aynaya bakan herkesi esiri yapıyor ve sonra onları öldürüyordu. İçimdeki bu sıkıntının sebebi de böyle bir habis ruhun marifeti midir acaba diye düşündüm. Keşke öyle olsa, tıpkı filmdeki aynanın içine hapsolan o şeytani varlık gibi ben de bu sıkıntımı aynaya hapseder kurtulurum diye geçirdim aklımdan. Yüzümü havluyla silip çıktım. Mutfağa gidip bir şeyler hazırladım. Tam yemek üzereydim ki yine o tuhaf sıkıntı bastırdı göğsüme. Duvarlar üstüme üstüme gelmeye başlayınca odama koşup hızlıca giyindim, bir solukta dairemden çıkıp kendimi sokağa attım. Serin bir bahar günü ne yapacağımı nereye gideceğimi bilmeden dolaşmaya başladım. Evde kalmamın mümkünü yoktu. Duvarlar aralarına alıp sıkıştırıyordu beni. Nefesim kesiliyordu. Dışarı çıkmak iyi gelmişti. Hava değişikliği biraz olsun rahatlatmıştı, göğsümdeki sıkıntı biraz olsun hafiflemişti. Tarifi zor bir şeydi bu... Sanki anlatırsam saatlerce hüngür hüngür ağlayacağım hissine kapılmıştım. Değil biriyle konuşmak kendime bile anlatmaktan kaçındım durdum. Öyle bir hissiyat ki bu sanki ruhum pres makinesinde eziliyordu. Bana neler olduğu konusunda hiçbir fikrim yoktu. Gerçekten yok muydu? Belki de vardı. Vardı da sanki ne olduğunu söylersem benliğimi tümden esiri eder diye korkuyordum. Bilmemezliğe, anlamamazlığa vurmak en iyisiydi.
Ne yapmalı derken gözüme belediye otobüsünü kestirdim. Ben durağa yürüyene kadar çoktan hareket etti. Bir sonrakine binip gitsem, bir sahil havası alsam açılırdım belki diye düşündüm. Durağa vardım, yarım saat etraftaki insanları izleyerek vakit geçirdim. Gelen otobüse bindim. Beni esir almak isteyen bu ruh halinden kurtulmanın yollarını aradım. Dikkatimi dağıtırsam belki bunu başarabilirim dedim kendi kendime. Camdan dışarıyı seyre koyuldum. Otobüsün gittiği yolda yemyeşil otların içinde kan kırmızısı gelincik tarlası uzanıyordu boylu boyunca. Biraz sonra kanola bitkisinin yeni açılmış çiçeklerinin oluşturduğu sapsarı bir örtü kaplamıştı tarlaları. Bu kanola sanayide kullanılan epeyi değerli bir bitki. Tekirdağlı çiftçiler son zamanlarda tarlalarına hep bundan eker olmuşlar. Geçende birinden duymuştum. Sanayi sektöründe çok değerliymiş bu bitki. Ama insan sağlığı için de zararlıymış. Hani az miktarda gıda sektöründe kullananlar da oluyormuş yasak olmasına rağmen. Hatta kanola ektikten sonra buğday, ayçiçeği ekince verim de düşüyormuş toprakta. İnsanoğlunun biraz daha fazla para için geleceğinden neler feda edebileceğinin bir örneği daha. Zihnimi böyle böyle oradan buradan düşüncelerle meşgul ettikçe sıkıntımın biraz hafiflediğini hissettim. Biraz sonra otobüs cezaevi durağına vardı. İçerideki yakınlarını görmek için gelen anneler, babalar, eşler, çocuklar, kardeşler bindi otobüse. Kim bilir yakınları niçin içeride diye düşündüm. Belki de üstüne suç kalan veya iftiraya uğrayanlar da vardır diye aklımdan geçirdim. Ya ben? İçimdeki bu sıkıntının esiri iken sırf istediğim yere gidebiliyorum, gökyüzüne bakabiliyorum, doğanın bin bir rengini görebiliyorum diye özgür müydüm?

MKAANS

İllüstrasyon- Mehmet Kaan Sevinç

İnsanın en büyük hapishanesi kendi yüreğidir, bunu iyi biliyordum. İçimdeki bu sıkıntı beni gözle görülemeyen bir demir parmaklığın arkasına hapsetmişti. Aslında içeridekilerden daha çok mahpus olduğumun farkına vardım. Bu beni öyle korkutuyordu ki tüylerimin diken diken olduğunu, tüm vücudumun ürperdiğini hissedebiliyordum. Evet, ben mahpustum ve en kötüsü de nereye gidersem gideyim hapishanemi de yanımda götürüyordum. Şimdi beni özgürlüğüme götüren bu otobüs bile bana dar geliyordu. Nefes ala mıyordum.

***

Otobüsten iner inmez hızlı adımlarla ilerledim sahile doğru. Bir o yana bir bu yana volta atarken limanda balık tutanlar gözüme ilişti. Biraz ilerde bir arkadaş grubu tekne sahibiyle anlaşıp açılmaya hazırlanıyordu. Ellerinde oltaları, çaparileri, tuttukları balıkları koymak için birer kovaları teker teker tekneye bindiler. Durup bir süre onları seyrettim. Tanımadığım bu insanları akşam mangal başında balık ızgara yanında rakı keyfi yaparken ve koyu bir sohbete dalıp şarkılar söyleyip gülüp eğlenirken, hafif çakır bir vaziyette hayal ettim. Ben içimde böyle bir dertle kasıp kavrulurken, tam ucuna gelmişken gözlerimin yaşlar kendimi tutarken nasıl oluyor da insanlar bu kadar mutlu olabilir diye geçirdim aklımdan. İçimi bir anlığa bir hırs ve öfke kapladı. O insanlardan nefret ettim, hatta kıskandım onları. Bir hışımla ayrıldım oradan. Biraz ileride demir korkuluklara yaslanıp seyre daldım denizi. Bilmem niye bu topraklara adını veren Traklar geldi aklıma birden. Aslında ben bilerek getirdim. Bu sıkıntıyı, az evvelki öfke patlamamı bastırmak için zihnimi meşgul etmeye ihtiyacım vardı. Traklar, antik çağda Doğu Trakya'da, Bulgaristan'da ve Yunanistan'da yaşamış Hindulardan sonraki en kalabalık bir halktı. Büyük İskender topraklarını fethedince Roma halkı içinde asimile olup gitmişlerdi. Marmara'nın dalgaları sularına bakarken bunları düşünmek zevk vermişti bana. Hayatım boyunca insan yaşadığı coğrafya hakkında bilgi sahibi olması gerektiğini düşünmüşümdür. Kimler hâkim olmamıştı ki buralara? Roma, Bizans, Osmanlı... Farklı kültürlerin her birinden izler taşıyordu bu şehir. Bunları düşünürken karnımın guruldadığını duydum. Evden kahvaltı yapmadan çıktığımı hatırladım. Sahil kenarında bir çay bahçesine oturup bir tost ve bir de çay söyledim. Garson çocuk biraz sonra siparişimle geri geldi. Tostumu yerken aramızdaki benzerlik geldi aklıma. Göğsümdeki sıkıntı nasıl beni bastırıyor, adeta beni eziyorsa bu tost da ezilmiş ve içindeki kaşarı ve sucuğuyla incecik kalmıştı. Her ısırışımda sanki kendi etimden bir parça koparıyor gibi hissettim. Kahvaltımı bitirince hesabı ödeyip yine sahilde turlamaya başladım. Bir ara canım nargile çekti. Ne zamandır içmemiştim ve arada sırada keyif için içtiğim bu meret belki de bugün de iyi gelir bana diye düşündüm. Hemen Rüstem Paşa Külliyesi'ne doğru yol aldım. Bu külliyenin içinde nargilesi güzel bir çay bahçesi vardır. Yanındaki Rüstem Paşa Camii ile birlikte 16. yüzyılda Sadrazam Rüstem Paşa tarafından yaptırılmış bir külliye. İçinde medresesi, kütüphanesi, çifte hamamı, bedesteni, kervansarayı ve imareti de vardır. Bugün bu yapılar kafe olarak kullanıyor. Camii kare planlı, tek kubbeli, düzgün kesme taştan inşa edilmiş, ön kısmında çift revaklı cemaat yeri ve kuzeybatısında da tek şerefesi var. Burayı okuldan bir öğretmen arkadaşım öğrenmiştim. Yıllarını bu mesleğe vermiş bir ağabeyimiz. 'Buralarda nerede iyi nargile içebilirim?' diye sorduğumda 'Hocam, Rüstem Paşa Külliyesi'nde var bir çay bahçesi, nargilesi güzeldir. İçmek istersen oraya

git' demişti. Merdivenlerden çıktım ikişer üçer basamaklı. Çay bahçesinin olduğu yerden nasıl da buram buram güzel güzel geldi kokusu. Kapıya yakın bir masaya oturdum hemen. Beni gören garson hemen geldi masama. "Hoş geldin abi, ne alırsın?" "Var mı elmalı nargilen?" "Var abi, çift elma mı olsun tek elma mı?" "Çift olsun şöyle anasonlu hatta. Yanında da bi' orta kahve..." "Hemen getiriyorum abi." Adisyon kâğıdını karaladıktan sonra masanın üstündeki sigara tablasının altına koyup gitti hemen. İlginçtir, sigaraya ağzını vurmayan ben nargileye müptelayımdır. Meğer tek değilmişim bu konuda. Farklı insanlardan da benzer şeyler duydum sonraları. "Bizim falan da sigara içmez ama senin gibi nargile müptelası." Adı Farsça nargil kelimesinden gelir. Hindistan cevizi demektir. Öyle denmesinin sebebi ise Hintlilerin bu cevizin tütüne benzeyen dış kabuğunu yakıp içine kamış sokarak keyif yapmalarıdır. Balkanlar, Doğu, Güney Asya ben gibi müptelalarıyla doludur. Onca zihin meşguliyetinden sonra yine gösterdi kendini bizimki. Göğsümde bir sıkıntı, bir ezilme hissi...

***

Biraz sonra nargilem geldi açılmış vaziyette. Hemen elinde çayımla az evvelki garson çocuk. "Afiyet olsun abi, başka bir şey ister misin?" "Yok, şimdilik kâfi..." Çayımdan bir yudum alır almaz hemen sipsiyi çıkarıp poşetinden marpucun ucuna taktım. Derin bir nefes aldım, birden zihnimin, beynimin, vücudumun her bir hücresine yayılan bir elma-anason aroması ayağımı yerden kesti. Bir rahatlama hissi unutturdu sıkıntımı. Kendimi elma bahçesinde yürürken hayalledim. Âdem ile Havva'nın niye her şeyi göze alıp günaha girdikleri belli. Gerçi oradaki hikâye alegorik, konu çok başka ve benim o anki durumumla hiç ilgisi yok, ama olsun. Ben öyle olduğunu varsaydım. Bu nargile de ne menem bir icat be kardeşim, halin itten beter de olsa keyfin paşada yok. Aklıma yazmayı tasarladığım hikâye geldi. Kaç zamandır kafamda bir öyle bir böyle çevirip durmuştum. Bir türlü yazmak fırsatım olmadı. Başına oturup masanın bir türlü yazamıyordum. Ama o gün kararımı verdim. Akşam eve gider gitmez oturup yazacaktım. Hem bir tek o mu? O kadar makale, hikâye ve kitap yazma planım var ki? Tez elden onlara da başlayayım dedim kendi kendime. Bu mereti içince böyleyim ben. Birden bire gelen rahatlama hissinin, tütünün ve aromanın beynime verdiği keyfin yan etkisi. Limitless filmindeki Eddie karakteri gibi olurum hemen. Her şeyi başaran özgüveni sonsuz bir kahraman... Bir özgüven patlaması ve geleceğe dair planlar, projeler, tasarılar. Biraz sonra bedenim nargilenin verdiği keyfe de alışınca yine o sıkıntı ufaktan baş gösterdi. Göğsümde, sol kaburgamın altında hissettirdi kendini. Hemen başka şeyler düşünüp onu bastırmam lazım diye düşündüm. Ama yok olmuyordu. Ne yapmalıydı? Yanımda kitabım da yoktu ki. Kitap okumaya dalınca unutuveriyordum aldırmıyordum, bir bakıyordum ki geçmiş. Bir de şu kahve vardı. Sıkıntımı arttırmışmış mıydı ne? Osmanlı zamanında ilk kez Anadolu'ya geldiğinde renginden dolayı 'insanın içini karartır' diye hakkında fetva verilmişti. Acaba şu an sıkıntımın, içimin kararmasının sebebi bu mu ola? Haklı mıydı yoksa Ebussuud Efendi?

***

Zihnimi meşgul etmek için dolanırken sokaklarda arkeoloji müzesi çarptı gözüme. Orada hem buluntulara bakar hem de yazılarını okurum, böylelikle biraz olsun içimdeki sıkıntıdan kurtulurum dedim. Kapıdan girer girmez güvenlik görevlisi karşıladı. İçerisi biraz loştu. Tüm ışıklar yanmıyordu. Panonun kapağını açıp şalterleri kaldırdı. Sonra bana dönüp "Hoşgeldiniz, müzemiz

iki katlı. Şu holden itibaren gezmeye başlayabilirsiniz" diyerek yönlendirdi. Teşekkür edip gezmeye başladım. Camekânlardaki ok uçları, giysi parçaları, taş devri insanlarına ait buluntular beni o andan alıp geçmişte bir yolculuğa çıkarmıştı sanki Birkaç saat evvel sahilde hayal ettiğim Traklardan geriye kalanları incelemeye başlamıştım. Önümü Roma askerleri kesiyordu. Mağa insanları yaptıkları taş aletleri bana gösteriyordu. Yaptıkları sivri uçlu bir aleti elime tutuşturup ilerideki bir avı işaret ediyorlardı. Zihnim bana öyle güzel bir oyun oynatıyordu ki hiç bırakmak istemedim. Gezinmeye devam ettim. Bir camekândaki iskeletin önüne gelince uzun uzun baktım ona. İskeletin kafasını alıp Shakespeare'in Hamlet'inden o meşhur sahneyi oynadım hayalimde. "Olmak ya da olmamak, işte bütün mesele bu! Düşüncemizin katlanması mı güzel zalim kaderin yumruklarına, yoksa diretip bela denizlerine karşı dur, yeter demesi mi?" Sahi ben var mıydım, varsam niçin vardım? Bu dünyadaki, evrendeki görevim neydi ki? Zalim kaderimin yumruklarına katlanıyor muydum yoksa diretip dur, yeter deyip içimdeki bu sıkıntıyı söküp atabiliyor muydum? Bir yandan olmasam bu lanet şey ruh hali nasıl tutsun beni, nasıl ruhumu kemirebilsin ki diye düşündüm. Bu sıkıntı değil miydi bana kaç zamandır var olduğumu hissettiren, benliğimin farkına vardırıp tüm dünyaya karşı beni tepkili kılan. Farkındalığımın bir parçası olmuştu artık. O olmasa var olduğumun farkına bile varamıyordum kaç zamandır.

***

Eve yorgun argın geldim. Kapıyı açıp odama geçtim. Hiç tadım tuzum yoktu. Gözüm masaya ilişti. O gün yaptığım planları, yazmayı tasarladıklarımı düşündüm. İçimden gelmedi hiç oturup iki satır yazmak. Üstelik göğsümdeki o sıkıntı da daha mı artmıştı ne? Üstümü değiştirip lambayı kapattıktan sonra yatağıma geçtim. Artık tuttuğum tüm yaşlar yastığıma boca oldu. Kendimi tutamamıştım daha fazla. Ağlayıp içimdeki zehri akıtmak, kurtulmak veya biraz olsun rahatlamak istedim. Birkaç saniye sonra sırılsıklam olmuştu yastığım. Ben varım, olmasam nasıl çekerdim ki bu kadar acıyı? Ve artık kendime itiraf etmemin zamanı gelmişti. Daha fazla kendimden saklayamazdım bunu veya daha fazla kandıramazdım kendimi. Onun benden gidişinden beri varlığımı hiç bu kadar acı duyumsamamıştım. Özgürlüğümün elden gidişine, içimdeki hücreye hapsoluşuma bir kez daha şahit oldum. İşte bir günün muhasebesi, bir gün daha ondan uzak kalışımın acısı... Tüm gün düşünmemeye, oyalanmaya, yalancı keyiflere sığınmaya, zihnimi oradan buradan okuduğum bilgilerle meşgul etmeye çalışmamın gerçek nedeni karanlık bir odada yatağıma uzanmışken bir kez daha beni gelip buldu. O sıkıntılar, çarpıntılar, kalp ağrıları... Hepsi ondan ibaret... Meğer ne kadar içime işlemişsin, ben olmuşsun ki benden gidince etimden et kopmuşçasına sızladı ruhum. Peki, ne olacaktı bundan sonra? Meçhul... Ne zaman iyileşirim? Bilinmez... İyileşmek istiyor muydum? Belli değil... İyileşirsem benden tamamen gitmenden korktum. Bu nasıl bir kısır döngüydü Tanrım! Acı çekiyordum, acımdan kurtulmak istiyordum, ama acım o kulundan bir parçaydı ve ben iyileşirsem onu tamamen kaybetmekten korktum. O gecenin sabahında beni bekleyen şeylerin ne olduğunu bilmeden anlamsız bir uykuya dalma çabasıyla yatağımda debelenmeye başladım. Bin gün daha onsuz geçti.

Tolga CÜCEN

TRANSMETROPOLİTAN

Sinema hayatımıza ilk girdiği günden beri bizi büyüsü altıSiberpunk, teknolojinin geliştiği ama bilinen, alışılmış anlamda kabul gören toplumsal ilişkilerin bozulduğu- çözüldüğü bu ilişkilerin başka bir düzlemde yeniden tanımlandığı distopik bir bilim kurgu türü olarak tanımlanır. Çoğu zaman ileri teknolojiyle birlikte sefillik, perişanlık bugünkü bakışımızla belki ahlaki düşkünlük görünür ve yaygın olmuştur. Sinemada tür için verilen en bilinen örnek Blade Runner'dır elbette ama bir diğer film Johnny Mnemonic benim asıl favorim.

İşte Transmetropolitan böyle bir distopik yakın gelecekte geçmekte. The Authority ve Planetary gibi çizgi romanlarla süper kahraman türüne yepyeni bir soluk kazandıran Warren Ellis'in yazdığı yine süper kahraman çizgi romanlarında pek çok tabuyu yıkmış The Boys serisinden tanıdığımız Darick Robertson'ın çizdiği bir seri. 1997-2002 yılları arasında 60 sayı olarak yayınlanmış seri çoktan çizgi roman klasikleri arasında yerini almış durumda. Yapılan pek çok "en iyi çizgi roman" listesinde kendine yer bulmakta.

Artık emekli olduğunu düşünen kahramanımız Spider Jerusalem'i şehirden ve medeniyetten elini eteğini çekmiş, doğaya sığınmış saçı sakalı birbirine girmiş bir vaziyette buluruz ilk sayıda (bu halini pek çok kişi Alan Moore'a benzetmektedir). Fakat şehir ve medeniyet bulaşıcıdır, peşini bırakmamaktadır. Eski editörü yasal yükümlülüklerini ve yazması gereken kitapları hatırlatınca Spider mecburen şehre ve mesleği gazeteciliğe dönmek zorunda kalır.

Bu noktadan sonra Spider hikayeler yakaladıkça ve bunları yazdıkça onun çağını ve şehrini adım adım keşfetmeye başlarız.

Evet teknoloji inanılmaz ilerlemiştir, her yerde kameralar ve mikrofonlar kesintisiz yayın yapmaktadır. Herkes her an 'online'dır adeta. Bu kadar erken bir tarihte (Twitter'ın, Facebook ve Insagram'ın olmadığı bir tarihte) yayınlanmış olmasına rağmen internetin ve sosyal medyanın bugün gelmiş olduğu hali, bilgi ve haber bombardımanını, bunun nasıl insanları hem birey olarak hem de topluluklar olarak yönlendirdiğini, manipüle ettiğini Ellis eserinde tahmin etmiştir (Son Amerikan başkanlığı ve Brexit seçimlerinde sosyal medyanın rolünü ve post-truth tartışmalarını akla getirmektedir).

Bunca teknolojik gelişme karşısında insanoğlunun ezeli sıkıntıları, varoluşsal problemleri ise devam etmektedir; teknoloji bunları çözmek yerine insanlara bunları kanalize edecekleri

Siberpunk, teknolojinin geliştiği ama bilinen, alışılmış anlamda kabul gören toplumsal ilişkilerin bozulduğu- çözüldüğü bu ilişkilerin başka bir düzlemde yeniden tanımlandığı distopik bir bilim kurgu türü olarak tanımlanır.

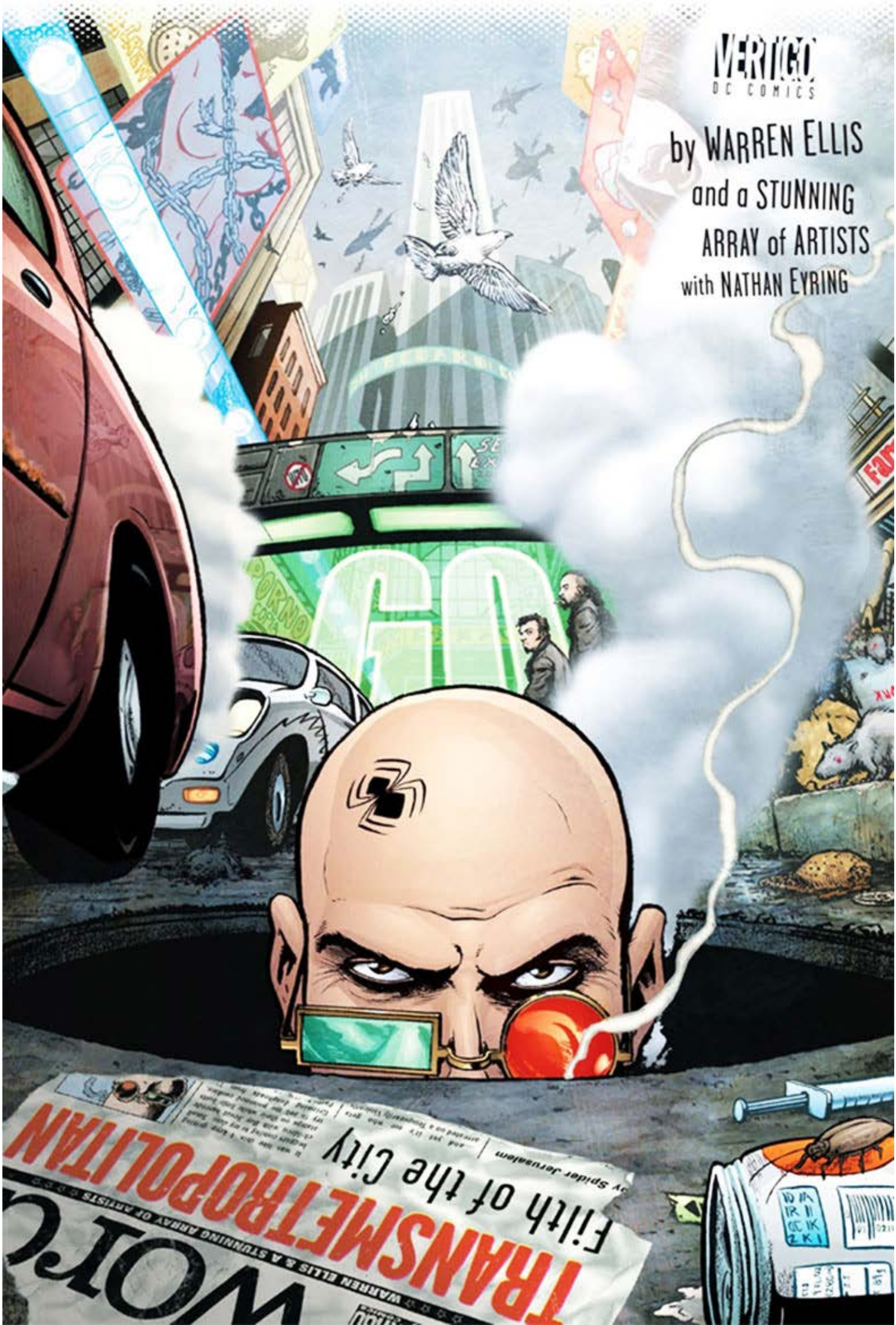
VERTIGO
DC COMICS
by WARREN ELLIS
and a STUNNING
ARRAY of ARTISTS
with NATHAN EYRING
TRANSMETROPOLITAN
Filth of the City
WARREN ELLIS & A STUNNING ARRAY OF ARTISTS

MORAVEC WAS QUEER FOR ROBOTS IN THE WORST WAY--NOT UNLIKE YOUR ZIANG--WHICH EXPLAINS WHY HE WOKE UP WITH THAT QUESTION, RATHER THAN BEATING DOWN HIS MORNING HARD-ON LIKE THE REST OF US.
WELL, HE GOT TO THINKING: IF A GUY HAS A PROSTHETIC LEG, IS HE STILL HUMAN?
SURE. IT STILL DOES THE SAME JOB, DOES WHAT YOU TELL IT TO.
SO HOW ABOUT IT IF HE HAD TWO ARTIFICIAL LEGS? ARTIFICIAL ARMS? A PLASTIC HEART? CARBON-FIBRE BONES? ARTIFICIAL NEURONS?
WHERE DO YOU STOP BEING HUMAN?
MORAVEC FIGURED YOU JUST *DIDN'T*, THEN MADE THE *NEXT* LEAP: YOU COULD PUT A HUMAN MIND INTO AN ENTIRELY ARTIFICIAL BODY--AND THAT PERSON WOULD *STILL* BE A PERSON.
YOU COULD DOWNLOAD A MIND FROM OUT OF ITS--LET'S FACE IT--EMINENTLY CRAPPY, BADLY DESIGNED HUMAN BODY AND INTO A SERIOUSLY USEFUL AND FUNCTIONALLY IMMORTAL ARTIFICIAL FORM.
TAXI

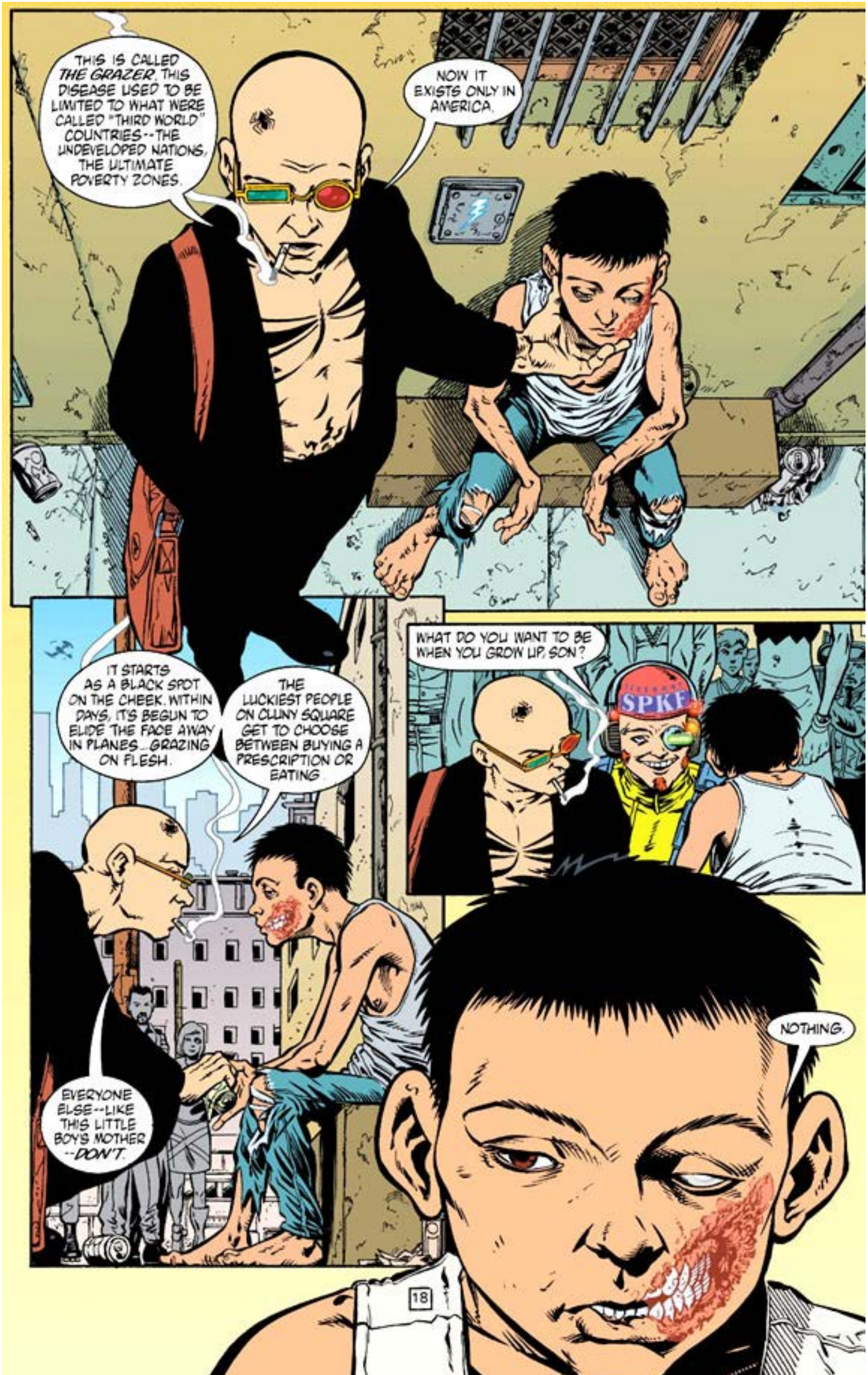
THIS IS CALLED THE GRAZER. THIS DISEASE USED TO BE LIMITED TO WHAT WERE CALLED "THIRD WORLD" COUNTRIES--THE UNDEVELOPED NATIONS, THE ULTIMATE POVERTY ZONES.
NOW IT EXISTS ONLY IN AMERICA.
IT STARTS AS A BLACK SPOT ON THE CHEEK. WITHIN DAYS, IT'S BEGUN TO ELIDE THE FACE AWAY IN PLANES...GRAZING ON FLESH.
THE LUCKIEST PEOPLE ON CLUNY SQUARE GET TO CHOOSE BETWEEN BUYING A PRESCRIPTION OR EATING
WHAT DO YOU WANT TO BE WHEN YOU GROW UP, SON?
SPKF
EVERYONE ELSE--LIKE THIS LITTLE BOY'S MOTHER --DON'T.
NOTHING.

yeni olanakları yaratmıştır. Çizgi romanın en sık tartıştığı konulardan biri post-biyoloji ve trans-human gibi kavramlardır.

Örneğin insanlık bir uzaylı türüyle iletişime geçmiş ve bu tür genetik kodlarını insanlara satmayı kabul etmiştir. Transient ismini alan bir grup insan ise insan olmaktan bunalmış, adım adım kendilerini genetik modifikasyonlarla bu uzaylı ırka benzetmeye başlamıştır. Devlet kişisel bazda buna müsamaha göstermektedir. Fakat bunların bir araya gelip şehrin bir bölgesinde haklarını araması ise devlet tarafından tahammül edilemeyecek büyük bir problemdir.

Bir diğer grup ise kendi biyolojik bedenlerinin engellerinden sıkılmış, ölümsüzlüğü aramaktadır. Bunun yolu ise bellidir, milyonlarca nano robottan oluşan bir bulutsu bir ağa bilinçleri ve hafızaları yüklenir, geride bıraktıkları biyolojik beden ise adeta dinsel bir törenle imha edilir. Böylece hem biyolojinin ötesine hem de insan olmanın ötesine adım atmış olur. İnsan zihni ve bilgisayarlar arasında doğrudan iletişimi hedefleyen -belki de yıllar sonra bilinç dediğimiz şeyi mekanik aygıtlara yükleyebilecek ve simüle edecek- şirketler kurulmaya başladığını hatırlayalım.

Yaşadıkları çağdan sıkılanlar için ise kaçacakları simüle edilmiş dünyacılar da vardır. Belli bir dönemin/coğrafyanın içinde mi yaşamak istiyorsunuz; gerçek insanlarla simüle edilen bu Westworldvari dünyalardan birini seçebilirsiniz, bir farkla : Buraya girmek isteyen insanlar bilerek ve isteyerek hafıza ve bilinçlerini sıfırlamakta yani gerçekten o dönemde yaşadıklarını sanmaktadır.

İngiltere kökenli bir yazar olan Ellis Amerika'ya da keskin göndermelerde de bulunur: seri gelir adaletsizliği ve sosyal devletin eksiklikleri yüzünden sokakta yaşamaya mahkûm olanlar yahut çocuk yaşta fuhuş yapmak zorunda kalanlarla doludur.

Dinler ise çoktan gerçeklik iddialarını bir tarafa bırakmış tek dertleri daha çok satmak daha çok müşteriye ulaşmak için kendilerini adeta bir ürün gibi pazarlayan metalara dönüşmüştür. Saat başı yeni bir din doğmakta ve markete katılmaktadır.

Bütün bu savrulmalar dışında bir de büyük hikâye vardır seri boyunca süren; yeni başkanlık seçimi: şimdiki başkan "Beast" ile ondan da beter bir yozlaşma içinde olan Smiley'in yarışı. Beast adında kaba-sabalığı nobranlığı karakter zaafları ve fiziği ile Nixonvari bir başkanı simgelemektedir ama günümüzün koşullarında bakarsak Trump'ı nokta atışı yakalamıştır Ellis.

Bütün bu hengâme içinde Spider'ın derdi ise gerçeğin peşinde koşmak, otorite ile mücadele etmek ve okurlarına bunu yayabilmektir. Birbirinden beter iki politikacının da, bir nefret cinayetini örtmeye çalışan polisin de foyalarını ortaya çıkarmaya kararlıdır. Alkolik, uyuşturucu ve zihin geliştirici madde müptelası siber punk bir uyarıcıdır adeta.

İktidarı ve hegemonyayı karşısına alması elbette sıkıntılar doğurur. Önce öldürmeye çalışırlar sonra da sistemin bir parçası haline getirirler. Susturmayı değil onu çoğaltarak etkisini azaltmayı denerler, bir süper-kahraman olarak filmlerini, çizgi karakter olarak çizgi filmlerini ve porno film yıldızı olarak filmlerini çekerler. Böylece kendisini çoğaltarak etkisini silikleştirmeye çalışırlar.

Ama Spider'ın deyişi ile kendisi dokunulmazdır, ölümsüzdür; zira gerçeğin peşindedir.

Ellis kurguladığı gelecek üzerinden günümüzün dünyasına ayna çevirmektedir. Bilginin çoğaldığı ama gerçeğin bulanıklaştığı, teknolojinin hızla ilerlediği ama toplumun her kesiminin artan refahtan aynı payı alamadığı, insanlığın biyolojik tanımının bile değişmeye başladığı hem muhteşem potansiyellerle hem de korkunç olasılıklarla dolu bir dünya.

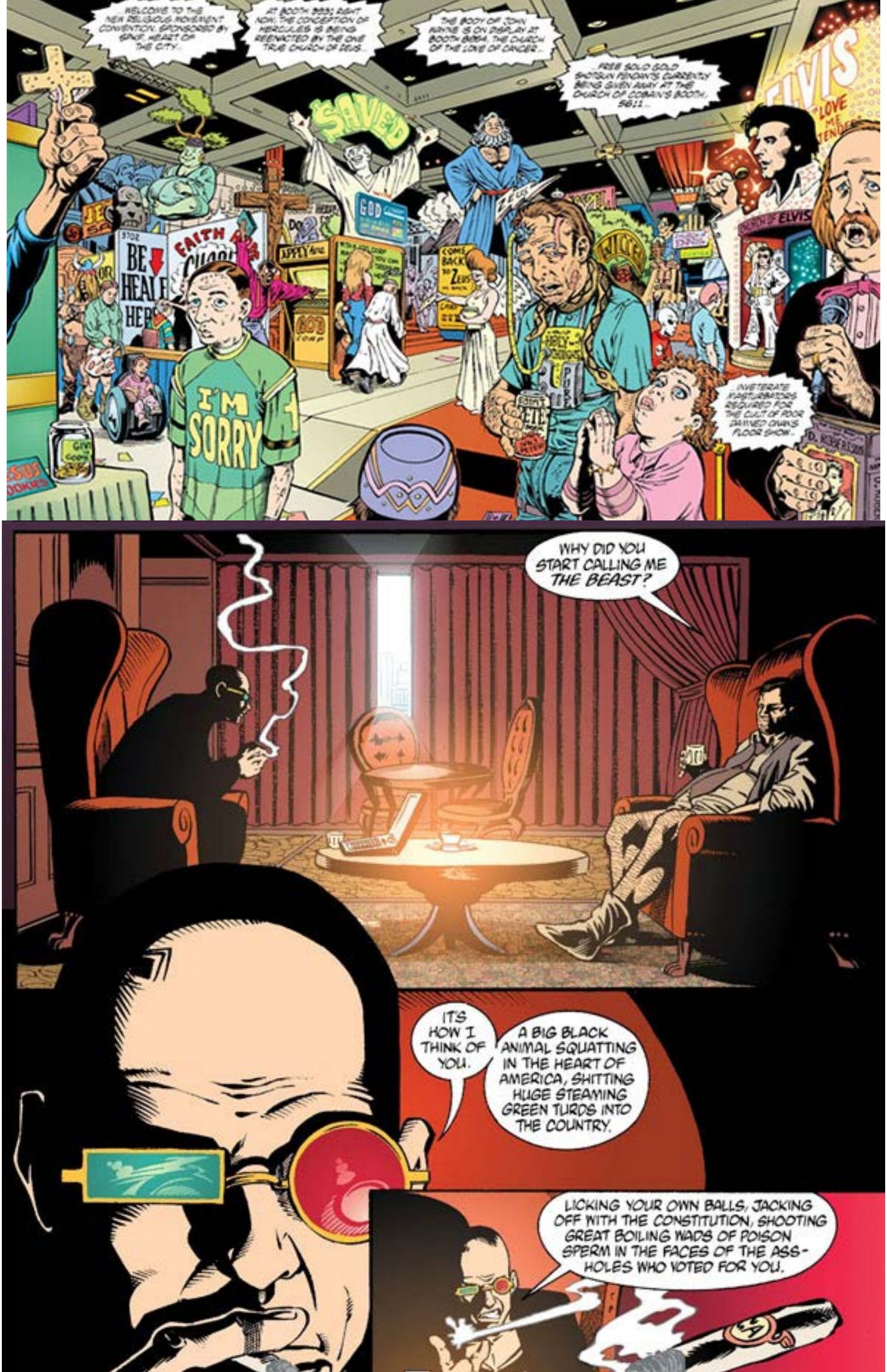
...WELCOME TO THE NEW RELIGIOUS MOVEMENT CONVENTION, SPONSORED BY SPIKE, HEART OF THE CITY...
AT BOOTH 8831 RIGHT NOW, THE CONCEPTION OF HERCULES IS BEING REENACTED BY THE ONE TRUE CHURCH OF ZEUS...
THE BODY OF JOHN WAYNE IS ON DISPLAY AT BOOTH 8854, THE CHURCH OF THE LOVE OF CANCER...
...FREE SOLID GOLD SHOTGUN PENDANTS CURRENTLY BEING GIVEN AWAY AT THE CHURCH OF COBAIN'S BOOTH, 5611...
...INVETERATE MASTURBATORS REQUIRED FOR THE CULT OF POOR DAMNED ONANS FLOOR SHOW...
WHY DID YOU START CALLING ME THE BEAST?
IT'S HOW I THINK OF YOU.
A BIG BLACK ANIMAL SQUATTING IN THE HEART OF AMERICA, SHITTING HUGE STEAMING GREEN TURDS INTO THE COUNTRY.
LICKING YOUR OWN BALLS, JACKING OFF WITH THE CONSTITUTION, SHOOTING GREAT BOILING WADS OF POISON SPERM IN THE FACES OF THE ASS-HOLES WHO VOTED FOR YOU.

Atilla Bilgen

HA LONG BAY YOLUNDA NERİMAN'IM KOLUMDA İŞLERİM YOLUNDA(MI)?

Sabah erken kalkacaktık. Bu yüzden odaya girer girmez hemen yatağa girdim. Yastığa kafamı koyar koymaz beynim organlarıma "Işıkları söndürüp dinlenmeye geçin" uyarıları gönderdi. Ancak nedense göz kapaklarım bu emri umursamadı. Sözünün işe yaramadığını gören beynim öfkelendi ve aynı ikazı sertçe yeniledi.

Sabah erken kalkacaktık. Bu yüzden odaya girer girmez hemen yatağa girdim. Yastığa kafamı koyar koymaz beynim organlarıma "Işıkları söndürüp dinlenmeye geçin" uyarıları gönderdi. Ancak nedense göz kapaklarım bu emri umursamadı. Sözünün işe yaramadığını gören beynim öfkelendi ve aynı ikazı sertçe yeniledi. Ne var ki bu da bir işe yaramadı! İki organımın gereksiz yere inatlaşması sonucu gerildim, gerildikçe yatakta dönüp durdum, dönüp durdukça eşimden fırça yedim: "Uyu artık. Sabah erken kalkacağız!" "Bunu biliyorum, ama gel de gözlerime laf anlat. Açıkta bir şey görmüş gibi sonuna kadar açıldılar." diye mırıldandım. Yanıt vermedi. Uyumuştu! Üç saniye içinde bunu nasıl becerdiğini düşünürken nefes alış verişleri giderek bir melodiye(!) dönüştü. Sesi duymamak için kafamı yastığın altına soktum. Uzunca bir süre bu pozisyonda kalınca havasızlıktan öleceğimi sandım ve panikle yastığı kafamdan çektim. Melodinin sesi bu arada bir orkestraya liderlik edercesine artmıştı! Sırt üstü uzanıp göz kapaklarımı kırpmadan tavanda sabit bir noktaya baktım. Gözlerim yandı, içinden yaşlar aktı, ama bir türlü kapanmadı. Yavaşça sol tarafıma dönüp şansımı bir de öyle denedim, sonuç değişmedi. Saate en son baktığımda üçe yaklaşıyordu. O an bir mucize eseri anında dalarsam en fazla üç buçuk saat uyumuş olacaktım. Bunu düşünce stresim daha da arttı ve eşimin rahatsız olmasını umursamadan yatakta sağa bir sola döndüm.

Teneffüsteydim. Tost almak için kantinin önünde bekliyordum. Sıra bir türlü ilerlemiyordu. Oysa gelecek derse matematikten sınavım vardı. Kuyruktan çıkıp çıkmama arasında bocalarken zil çaldı. Apar topar geri dönüp koşmaya başladım. Geç kalma korkusu kalp atışlarımı hızlandırmıştı. Merdivenlerin son basamağında tökezlenip düştüm. Bacağımın sıyrılmasına aldırış etmeksizin kalkıp koşmaya devam ettim. Koridora ulaştığımda nefesim kesilmiş, bacaklarımda derman kalmamıştı. Sırtımı duvara dayayıp soluklandım. "Birkaç adım" diyordum kendi kendime "birkaç adım atarsan sınıftasın." Ama yerimden kımıldayamıyordum. Bu arada zil hala çalıyordu…

"Aç artık şu telefonu."

Eşimin sesini duyan beynim acil koduyla gerekli organıma mesaj yolladı ve o korkuyla gözlerim anında açıldı. Yataktaydım ve telefon çalıyordu. Uyandırma servisi diye düşünüp ahizeyi açıp kapattım ve başımı yastığa koydum. Tekrar çaldı. Kolumu uzatıp aynı hareketi yeniden yaptım. Çalmaya devam etti. Santral görevlisi yaşadığımdan emin olma gibi saçma bir saplantı içine kapılmıştı ve sesimi duymadan peşimi bırakmayacaktı! Yataktan doğrulup ahizeyi kaptım. "Good morning. Wake up service. İt's half past six o'clock." diye söze başlayan görevliye "Do not worry. I live!" dedim.

"Niye öyle konuştun?" diye sordu eşim yarı uyanık bir sesle.

"NeriMAN'ım süpermanım bak şuraya yazıyorum birkaç seneye kalmaz Vietnam'lılar Çin'i bile geride bırakırlar. Zira adamlar acayip sorumluluk sahibi! Verilen her türlü görevi büyük ve küçük olduğuna bakmadan önemsiyorlar."

"Sabah sabah bu da nereden çıktı şimdi?"

"Alt tarafı bizi altı otuzda uyandıracaklardı. Telefonu çaldır bitsin olay. Ama yok illaki sesimi duyacaklar. Görev bilinçleri Nirvana'ya ulaşmış!"

"İyi yaptı. Başka türlü uyanacağın yoktu. Haydi, banyoya git, bavulu topla sonra da seslen bana."

"Neden önce ben kalkıyorum?"

"Gece hiç uyuyamadım hayatım."

"NeriMAN'ım süpermanım bence odada biri var! Ben cüzdanları kontrol ederken sen de etrafı kolaçan et."

Böyle bir yanıt beklemediğinden hafifçe sarardı ve "Bunu da nereden çıkarttın?" diye sordu.

"Gece birisi feci horladı. Sen uyumadığına göre kesin hırsızdı!"

"Ha ha ha... Çok komiksin. Bırak şimdi boş konuşmayı da kalk artık."

Eşim ile girdiğim hiçbir tartışmayı haklı taraf olarak bitiremediğimden olayı uzatmadım. Yataktan kalkarken ona karşı sürekli ve istikrarlı olarak hep haksız olabilmemin tuhaflığını düşünüyordum. Bunu nasıl beceriyordu, bilmiyordum; ama işin komiği artık kanıksamıştım. Banyodan çıktığımda uyuyordu. O kıskançlıkla kararlı adımlarla yanına gittim ve tereddüt etmeden eğilip ayak tabanlarını gıdıkladım. Kahkahalar atarak durmamı istedi; dinlemedim. Yalvardı; umursamadım. Bağırdı, korkudan anında kenara çekildim. Esneyerek yerinden doğrulup yatağın kenarına oturdu. Bir süre odaya baktı ve "Hayatım ben hazırlanana kadar sen de eşyaları topla."dedi.

"Neden ben?"

"Sen bavulu daha güzel hazırlıyorsun?"

"Podyuma çıkacak manken mi bu? Alt tarafı eşyaları toplayıp içine atacaksın, işin bitince de kapatacaksın fermuarı. Hepsi bu!

"Ama hayatım ben yapınca giysilerin bir kısmı dışarıda kalıyor."

"Bak o zaman çağır beni. Bavulu üzerine oturdum mu yer açılır!"

Sonunda bir tartışmadan galip çıkmak üzereydim. Bunun mutluluğuyla sırıttım. Ama kadınların sona sakladıkları bir mermisi her zaman vardır: "Dün gece merak etme her şeyi ben hazırlarım diyordun. Ne oldu şimdi?"

"…"

"Anlaştığımıza göre mesele yok." dedi ve muzaffer bir edayla banyoya gitti. Sesimi çıkartmadım, çünkü yine haklıydı. Dün gece gerçekten öyle bir halt yemiştim!

Sekizde Ha Long Bay'a doğru yola çıktık. Otobüs Hanoi trafiğinden sıyrılmaya çalışırken sağdan soldan aynı anda gelen

MKAANS

İllüstrasyon- Mehmet Kaan Sevinç

motorları, bisikletleri, omuzlarında taşıdıkları sopaya asılı sepetleriyle yürüyen konik şapkalı sokak satıcılarını, kaldırımda alçak taburelerde yemek yiyenleri seyrediyordum. Şehirden ayrılınca gözüm yavaş yavaş kapanmaya başladı. Uykumun en tatlı yerine doğru yol alırken rehberimiz Zeynep Hanım'ın sesini duydum. Aldırış etmemeye çalıştıysam da elinde mikrofon vardı ve hoparlörden yükselen sesi kulağımın dibindeydi. Yüzümü buruşturarak doğruldum.

"Öncelikle hepinize günaydın! Biliyorum çok erken kalktınız ve uyumak için can atıyorsunuz. Meraklanmayın vereceğim birkaç bilginin ardından sizleri rahat bırakacağım. Hanoi'ye an itibarıyla veda ettik ve Ha Long Bay'a doğru yola çıktık. Yaklaşık üç saatlik bir yolculuk süremiz var. Oraya varınca şehir merkezinde oyalanmadan doğruca geceyi de geçireceğimiz tekneye gideceğiz. Dün de belirttiğim gibi bavullarımızı otobüste bırakıyoruz ve yanımıza sadece gerekli eşyalarımızın olduğu ufak bir valiz alıyoruz. Efendim Ha Long Körfezi tam bir görsel şölen. Körfezde iki bine yakın sudan fışkıran ada bulunmakta. Ayrıca bu adalarda görülmeye değer devasa mağaralar bulunuyor. Bunlardan bazılarını hep birlikte gezeceğiz. Ha Long Bay'ın çok hoş bir efsanesi vardır. Masal tadındadır. Uykunuzun gelmesi için isterseniz anlatayım. Efendim Ha Long kelime anlamı olarak 'Alçalan Ejderha' anlamına geliyor. Rivayete göre, Vietnamlılar ilk kuruluş yıllarında kuzeyden deniz yoluyla gelen başka bir ülkenin istilasına maruz kalırlar. Saldıran ülke çok kuvvetlidir. Savaşı kaybedecekleri sırada imparator denize bir anne ejderha ve üç tane yavrusunu gönderir. Ejderhalar düşman gemilerinin girişini engellemek için ağızlarından çıkardıkları dev zümrütlerle geçilmesi imkânsız bir savunma hattı oluşturdular. Kutsal ateşleriyle de saldırganların gemilerini yakıp kül ettiler. Binlerce yıl sonra dev zümrütler değişik boylarda ve şekillerdeki adalara dönüştüler. Gittiğimiz zaman göreceğiniz gibi adaların üstleri yemyeşil bitki örtüsü ile kaplıdır ve efsaneyi doğrularcasına zümrüt gibi görünürler. İşgalciler yenilince ejderhalar buradan ayrılmazlar. Anne ejderhanın indiği yere "Alçalan ejderha" anlamına gelen Ha Long Körfezi, çocuk ejderhaların indiği yere "Anne ejderhanın çocuklarına teşekkürler" anlamına gelen Bai Tu Long Koyu, kuyruğunun bulunduğu yere de Bach Long Vi adı verilir. Bu güzel adalar 1994 yılında Unesco Dünya Mirası Listesi ile korunma altında alınmış diyor ve sizleri istirahat etmeniz için rahat bırakıyorum."

Zeynep Hanım'ın anlattığı efsane gerçekten masal gibiydi ve dinledikçe uykum gelmişti. Son sözleri söylediğinde gözlerimi açmakta zorlanıyordum. Elindeki mikrofonu yerine bırakırken kendimden geçtim.

Aradan henüz birkaç dakika geçmişti ki, cızırtılı hoparlörden yayılan sesi kulağıma sağır edici bir baskıyla doldu. Gözlerimi zorlukla araladım yine ayaktaydı ve yine elinde mikrofon vardı! Yan koltukta oturan eşime döndüm ve "Hani dinlenmemize izin verecekti? Niye hala konuşuyor?" diye sordum. "Hayatım aradan bir saat geçti." dedi. Aklı sıra benimle kafa buluyordu! Daha gözümü yeni kapatmıştım. İnanmamışçasına kaşlarımı çattım ve dikkatimi rehbere verdim.

"Efendim yarım saat ihtiyaç molası veriyoruz. Durduğumuz yer aynı zamanda bir alışveriş merkezi. Vietnam kültürünü yansıtan pek çok hediyelik eşyanın yanı sıra özürlü gençlerin işlediği el emeği nakış tablolar satılmakta. Giriş bölümünde bu tabloların nasıl yapıldığını göreceksiniz. Hediyelik eşya almak için acele etmemenizi öneririm ama kanaviçelere merakınız varsa kaçırmayın derim."

Otobüsten inip içeriye girdik. Tek katlı devasa bir yerdi ve neredeyse bizden başka kimse yoktu. Geldiğimizi gören tezgâhtarlar "Chua Chua!"nidalarıyla üstümüze geldiler. Sayıca onlardan az olduğumuzdan direnmeden teslim olduk. Bizi kanaviçe tabloları yapan ustaların yanına götürdüler. Etrafımız sarıldığından kaçma şansımız yoktu. Demonstrasyon bittiğinde mesanem patlamak üzereydi. Koşar adım lavaboya doğru hamle yaptığım sırada, geleneksel giysili tezgâhtar kız önüme çıktı ve kendi dilinde konuşarak bana etrafı gezdirmeye

başladı. Sözünü her bittirdiğinde yüzüme bakıyor ve benden bir tepki bekliyordu. Mecburen başımı sallıyor, arada "Oooo" veya "hıııı" diye sesler çıkarıyordum. Bu arada altıma kaçırmamak için tek ayak üzerinde sekiyor, ellerimle kasık bölgesine basınç uyguluyordum. Çektiğim ıstıraptan dolayı alnımda terler birikmişti. Kızdan bir an önce kurtulmadığım takdirde altıma yapmam kaçınılmazdı. Gerçi tezgâhtarın bunu dert edeceğini sanmıyordum. Yerdeki ıslaklığa umursamaz gözlerle bakar ve bir şeyler satana kadar peşimi bırakmazdı. Bulunduğumuz yerden uzakta duran tabloyu işaret ederek "How much?" dedim. Soru çalışmadığı yerden gelmişti. Fiyatına bakmak için yanımdan uzaklaştığında ok gibi yerimden fırlayıp koşarak lavaboya gittim. Çıktığımda yeniden doğmuş gibiydim. Bir kahve aldım ve tezgâhtara yakalanmamak için arka kapıdan çıkıp diğerlerinin sağ salim kurtulmasını bekledim.

Yeniden yola çıktığımızda pencereye başımı dayayıp çeltik tarlalarında çalışan köylüleri, sığırları, tepelerine kadar çiftlik hayvanıyla ya da sepetlerle dolu bisikletleri, seyyar bakkallık yapan ve sürücünün sadece gözleri görülecek kadar istiflenmiş motosikletleri seyrettim. Bir süre sonra manzara ilginçliğini kaybetti. Cama vuran güneşin etkisiyle mayıştım, göz kapakları giderek ağırlaşıp hafifçe sulandı ve başım öne düştü. Otobüs sarsıldıkça arada gözümü açıp nerede olduğuma bakıyor, uyuşan ayaklarımın pozisyonunu değiştirip kestirmeye devam ediyordum. Kafam cama sertçe vurunca yerimden sıçradım. Otobüs durmuştu. Esneyerek eşime doğru döndüm ve "Geldik mi?" diye sordum. Olumsuz anlamda başını sallayıp "İnci üretim çitliğini gezeceğiz." dedi. O da benim gibi uyku sersemi olmalıydı, zira incinin çiftlikte yetiştiği nerede görülmüştü! Kabuklarının arasına giren kum tanesi istiridye tarafından yabancı madde olarak algılanır ve korunma içgüdüsüyle etrafını sert yapıdaki sedef mineraliyle sarardı. İki ile sekiz yıl arasında da bu yabancı madde inciye dönüşürdü. Durum böyleyken çiftlik ne alaka diye sorma gereği duymadım. Zira ne yapar ne eder yine kendini haklı çıkartırdı!

Çiftlik Ha Long Bay Körfezine bakıyordu. Yağmurdan korunmak amacıyla üstü sundurmayla örtülmüştü. Etrafta istiridye kabuklarıyla dolu altı yedi masa vardı. Onlara bakarken Zeynep Hanım "Kültür incilerin yetiştirildiği çiftlikte bu işin nasıl olduğunu göreceğiz. Gördüğünüz masaların her birinde farklı işlemler yapılmakta. Şimdi bunları tek tek gezip fikir sahibi olacağız. Gezimizin sonunda satış ofisine geçiyoruz. Alışveriş yapmak isteyenlere suni incilerin fiyatlarının gerçeklerine göre daha düşük olduğunu hatırlatmak isterim." dedi.

Eşim yine haklı çıkmıştı! Burası gerçekten inci çiftliğiymiş! Bu hayatta inciye de güvenemeyeceksek kime güvenecektik? Bu düşünceler eşliğinde masaları dolaşmaya başladık. Kiminde istiridyenin kabuğu açılıp içine inciye dönüşecek boncuğa benzer bir tohum yerleştiriliyor, kiminde reaksiyonun gerçekleşmesi için enzim eklenip kapatılıyordu. Kapatılan bu istiridyeler denize sallandırılıp uzun bir süre bekletiliyordu. Arka masalarda ise olgunlaşmış istiridyelerden inciler çıkartılıyor ve bunlar kalitelerine göre sınıflandırılıyordu. Masaların bittiği an kendimizi vitrinleri incilerle dolu geniş klimalı bir odada bulduk. Eşim adeta büyülenmişti. Gözlerinde; bunlar benim boynumu süslemeli ışıltısı parlamaktaydı. Duruma müdahale etmek amacıyla "NeriMAN'ım süpermanım rakının yanında kültür balığı nasıl gitmiyorsa, narin vücudunda bunlar eğreti durur! Nadide tenini kültür incileriyle heba etmene müsaade edemem!"dedim. "O zaman gerçeğini al." dedi. "Azıcık bekle. Birazcık daha para kazanayım, önümüzdeki otuz bilemedin kırk yıl içinde alırım." dedim. İkna olmamıştı. Serbest bıraktığım an vitrinlere saldıracakmışçasına yerinde duramıyordu. O sırada Zeynep Hanım yanımıza geldi ve karşı raftaki kremleri göstererek, bunların kolye yapılacak vasıflara sahip olmayan artık incilerden yaratıldığını söyledi. "Duymuştum bunu. Galiba gece ve gündüz diye iki ayrı çeşidi varmış." dedi eşim. "Aynen." dedi Zeynep Hanım ve "kırışıklıklardan, selüloitlere kadar her derde devalar." diye ekledi. İncilerden kurtulamayacaktım anlaşılan. Telaşla "NeriMAN'ım süpermanım senin bunlara

ihtiyacın yok" dedim; işe yaramadı, "gerçekten işe yarasaydı dünyada selüloitli kadın kalmazdı" dedim, dinlemedi ve kaşla göz arasında soluğu güzellik kremlerinin satıldığı bölümde aldı. Geri döndüğünde elinde gece ve gündüz kremleri vardı. "Oldu olacak ikindi, imsak ve sahur çeşitlerini de alsaydın!" dedim, ciddiye alıp yanıt bile vermedi. Parayı ödeyip dışarı çıktığımda saatime baktım; on birdi. Her limanda bir sevgili bekler hesabıyla gördüğümüz her alışveriş merkezine dalmamız yüzünden sonunda gemiyi kaçırmıştık! Düşüncelerimi rehberimize ilettiğimde meraklanmamı, daha zamanımızın olduğunu söyledi. Madem bu kadar vaktimiz vardı niye sabahın köründe kalkmıştık?

Ha Long Körfezine yaklaştıkça büyük oteller ve kumarhaneler gözüme çarptı. Rehberimizin de dikkatini çekmiş olacak ki "Burası yakın zamana kadar Çinlilerin en çok tercih ettiği bölgeydi. Daha fazla turist çekebilmek için koca oteller yaptılar." dedi. Geçmiş zamandan bahseder gibi anlatıyordu. Dayanamayıp "Şimdi gelmiyorlar mı?" diye sordum. "Son yıllarda Çin hükümetiyle yaşanan gerginlik nedeniyle turist sayısı azaldı. Bakın tepelerde lüks villa inşaatlar göreceksiniz. Bunlar da Çinlilerin için yapılmıştı, ama araları bozulunca satamadılar. Fiyatları da dolayısıyla yarı yarıya düştü." dedi.

Otobüsten indiğimizde etrafıma emlakçı gözüyle baktım! Ortalık ana baba günüydü ve ticari tekneler sıra sıra diziliydi. Çinlilerle araları düzeldiği an fiyatlar tavan yapacaktı. İleride "Bir zamanlar buralar hep dutlukmuş?" dememek için şimdiden yatırım yapmalıydık. Bu fikrimi eşime söylediğimde "Bavuldan beyaz hırkamı alsana." dedi. Sözü villalardan hırkaya nasıl getirdi, bilmiyorum. Ne var ki ses tonu otoriterdi ve ben de bunu sorgulayacak cesaret yoktu.

Şoförün bagajdan bavulun çıkarması, içinden eşimin hırkasını almam iki dakika sürdü. Bir yandan da bizim kafileye bakıyordum. Neredeyse gözden kaybolmuşlardı ve hangi gemiye yöneldikleri hakkında en ufak bilgim yoktu. Kaybolma korkusuyla birden panikledim ve alelacele bavulu kapatıp biz yokken kimse açmasın diye şifresiyle oynadım. Şoföre geri vereceğim sırada kendime de bir bluz alayım diye düşünüp bavula eğildim. Sağ taraftaki kilit hemen açılmasına karşın diğer taraf benimle inatlaştı! Bir türlü açılmıyordu. Şifreyi yanlış girdim diye düşünüp bir daha denedim. Sonuç değişmedi. Galiba kapatırken yanlışlıkla şifreyi değiştirmiştim. Sonunda pes edip yarı açılan tarafa koluma soktum ve elime gelen bluzu alıp kafilenin gittiği yöne doğru koştum. Yol boyunca eşime durumu nasıl izah edeceğimi düşündüm. Tatil boyunca bavulundan eşyaları el yordamıyla alacağını, umduğunu değil bulduğunu giyeceğini söylediğimde olacakları hayal bile edemiyordum. Bu gerçeği ondan saklayabilirdim, ama bu bana sadece bir gün kazandıracaktı. Sonra… Sonrasını düşünmek bile korkunçtu. Ama sürekli bu endişe ile yaşayacağıma itiraf etmek daha mantıklıydı. Hem belli mi olur belki Ha Long Bay Körfezinin büyüleyici hatırına fazla kızmazdı. Rehberin arkasındaydı. Yanına yaklaşıp en sevimli halimle "Ben geldim." dedim. "Aldın mı?" diye sordu.

"NeriMAN'ım süpermanım sana bir iyi bir de kötü haberim var."

"Önce iyi haberi ver."

"Hırkanı aldım."

"Bu harika. Kötü haber kalmadı o zaman."

"NeriMAN'ım süpermanım galiba bavulun şifresini değiştirdim ve yeni şifrenin ne olduğu hakkında en ufak bilgim yok. Ama paniğe gerek yok. Diğer tarafın kilidi sapasağlam! Bavula kol girebiliyor. El yordamıyla da olsa istediğini alabilirsin."

Beklentimin aksine ne yüz hatları gerildi ne de kaşları çatıldı. Umursamaz bir edayla omuz silkti ve "Sorun değil hayatım. Nasılsa bir şekilde açarız.." dedi. Korkudan yol boyunca tuttuğum nefesimi salıp elimde tuttuğum hırkayı uzattım. Ve aynı anda Ha Long Bay Körfezi eşimin ses tonuyla titredi!

"Beni nerenle dinliyorsun? Mavi değil beyaz hırkamı istemiştim!"

Devam edecek.

Süheyl Toktan

Henri Gougaud, *bir yazar, şarkıcı, şarkı sözü yazarı, radyo adamı, şair, aynı zamanda hikâye anlatıcısıdır. Carcassonne'da anarko-sendikalistler, agnostikler ve pasifistler ailesinde büyüdü. Vicdanî redci tavrıyla askerî üniformayı giymemek için dokuz günlük açlık grevine gitti. 1950'lerde Paris'e gitti, orada yazmaya ve şarkı söylemeye başladı. 1977'de, "**Départements et Territoires d'Outre-Mort**" adlı romanıyla **Goncourt de la Nouvelle** ödülünü aldı. Romancı olarak tanınan Gougaud, fantastik kısa öyküler, romanlar, hikâyeler ve efsane derlemelerini içeren çalışmalarına devam ediyor.*

*En iyi bilinen eserleri arasında; "**Le Grand Partir**", "**Le Voyage d'Anna**" ve Türkçede tek eseri, **Can yayınları** tarafından yayınlanan "**Paramour**" (**Aşk Yolunda**) yer alır.*

*"**Au village est ce qui demeure**" (**Köyden Kalan**), **A suivre**'in 1985 tarihli dizi dışı "**Architectures de Bande Dessinée**" sayısında yayınlanmıştır.*

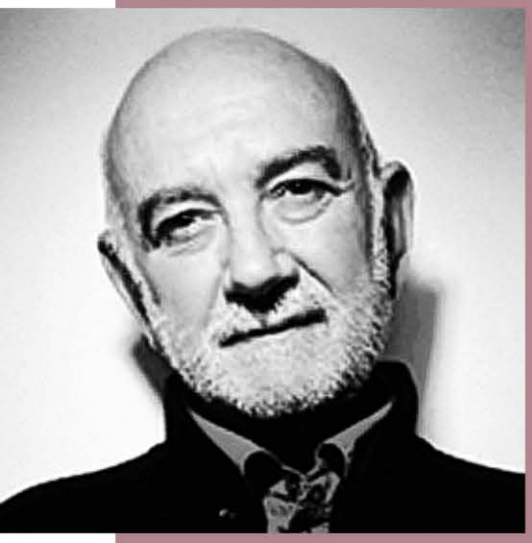

1 ÇİZGİROMANDA MİMARİ

Köyden Kalan

Çizgiromanlardaki kırsal (taşra-köy) mimari asla nötr değildir. En doğru, en fotografik çizim bile olsa, duygusal bir tarafgirlik, bir varlık durumu, bir eleştiri ortaya çıkarır. Çünkü köy ve kır evi, doğanın bu sahası uzun süredir bizim için doğal değildir.

Kırsal, çoğumuz için bir anıdır ve kendisini yaşamın normal ortamı olarak dayatmıyor artık. Bu nedenle, mutlaka niyetlerle, anlamlarla dolu olmak zorundadır. Çoğu zaman şehirdeki binaların, bacaların ve sokak lambalarının monokromatik silüetlerinde olduğu

***Soledad** T01. "**Le dernier bonheur**" / Tito (1983)*

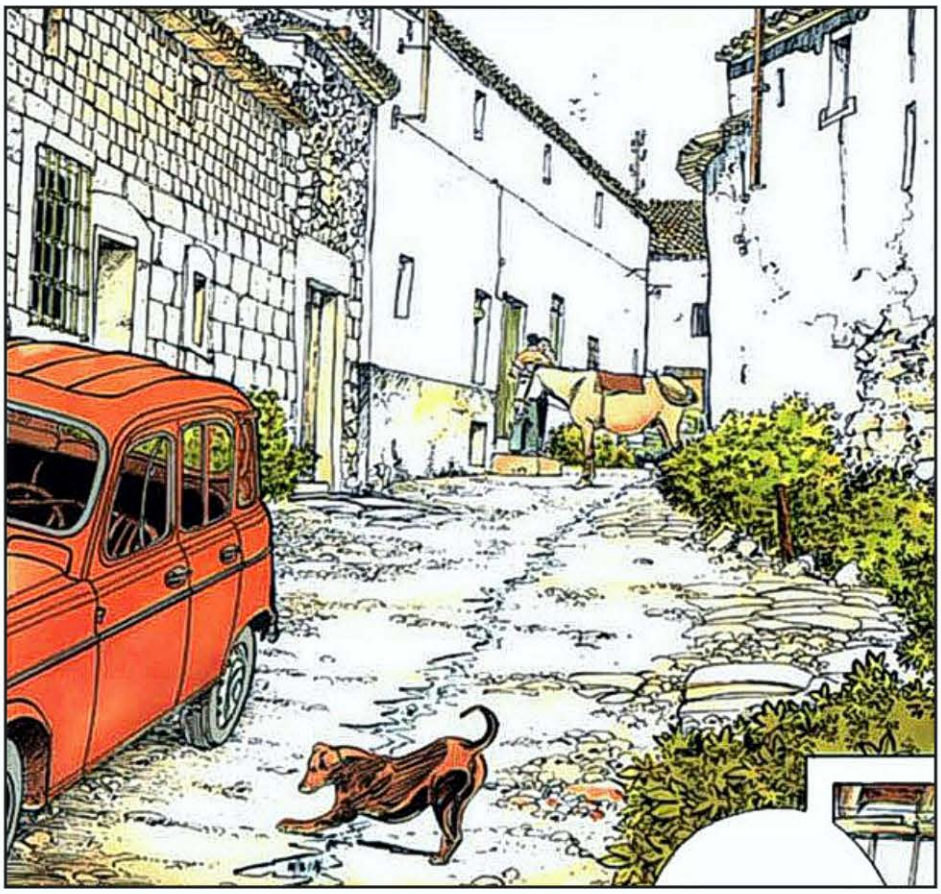

gibi, arka plana indirgenmiş bir köy dekoru düşünülemez. Çizgiromandaki köy aslında bir aktördür. Duruma bağlı olarak neşeli veya suskun bir aktör ama her zaman anlamlı bir varlığa sahip. Size geçmişte kalmış bir döneme ait nostaljiden, ağır, çamurlu, belirsiz bir mâzînin dehşetinden ya da neredeyse hiç bilmediğimiz bir şeyi kaybetmiş olmanın acı çekiciliğinden bahsediyor. Kahvehane ve bakkal dükkânı arasında bir köy meydanında bir araba görüntüsü düşlüyorum. Bu görünüşte gizemli gerçekçilik bile, tabiat ananın ölümünü duyurmak için güçlü bir yoldur. Kısacası, köy dekoru, gözlerimizin arkasında, karanlıkta, güneşte, tatlı veya ağır melankolide yankı bulur. Bizi büyükbabaların zamanına götürür.

Köyleri çizme biçimine bağlı olarak, çizerlerin yaklaşık yaşını ve geçmişlerini nasıl yaşadıklarını, atalarının içlerinde onları nasıl yönlendirdiklerini tahmin etme oyunu oynayabiliriz. O filanca adamın kötü bir baskıcı geçmişle dolu olduğunu (saçmalama riski olmadan olmaz, itiraf ediyorum) neredeyse söyleyebiliriz: düz çiftlikler, sıvı gübrenin kokusu, sonbahar melânkolisi, rüzgârlı yağmur. Kenarda bir yerde, bir çocuğun ağladığı bir odayı hissedebilirsiniz. Öte yandan bir diğeri, atanın geleneksel meskenini titiz bir hassasiyetle yeniden üretir: orada yaşamak güzeldi ve hâlâ cesurca orada yaşamaya çalışıyor. Bu güzel

***Tendre Violette** T01. "**Julien**" / Jean-Claude Servais (2000)*

***Soledad** T01. "**Le dernier bonheur**" / Tito (1983)*

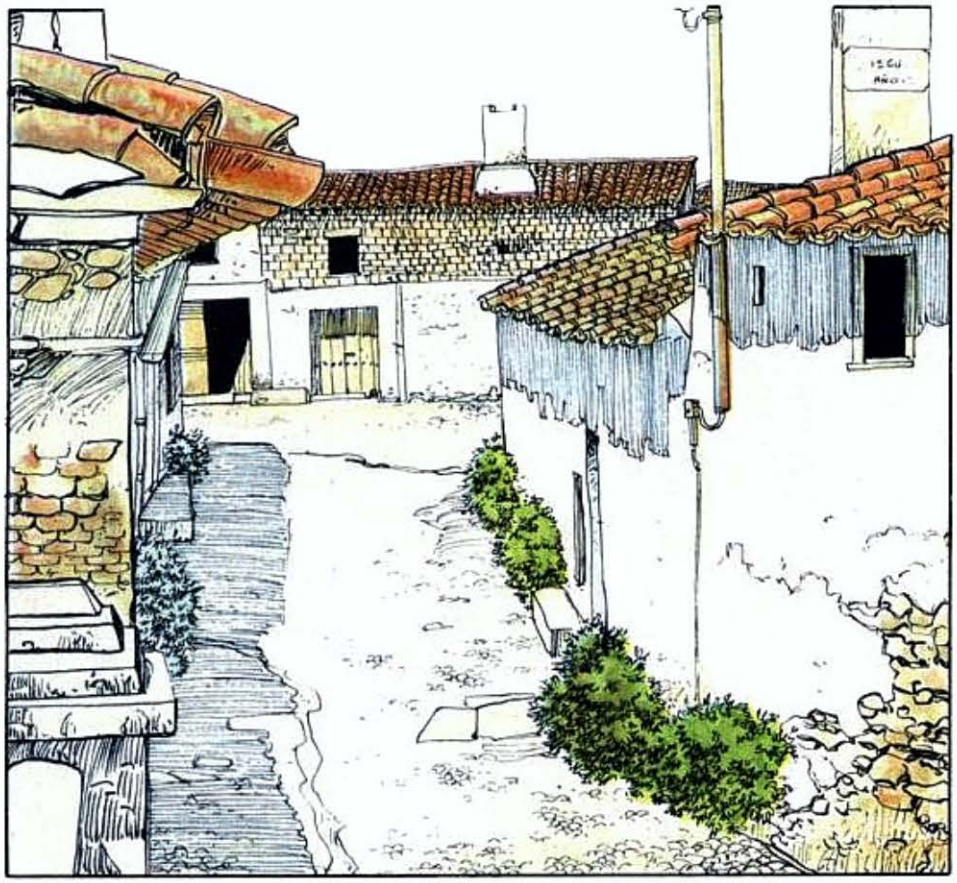

köklerden beslenir. Sonunda bir diğeri, memleketini bir şehrin emekleme devresi yapar. Objektiftir, yani belki de dünyada olduğu için mutsuzdur. Unutmuştur -ya da bilmek istemiyordur- eski taş duvarların bugün iç mimarimizin unsurları olduğunu ve bu nedenle ağırlığının, tozundan daha fazla olduğunu.

Çizgiromanlarda, kırsal mimari, aslında neredeyse hiçbir zaman pürüzsüz değildir. Grenli, berelenmiş, katı, güçlü ve kent dekorundan tamamen yok olan güven verici örtü elemanlarının bolluğunu görebilirsiniz: çatılar. Gerçekte kırsal, evlerin yani ailelerin, aşiretlerin, iç dünyanın son sığınağıdır. Kırsal kesimde, apartman daireleri yok, ne de hizmetçi odaları var, üst kattaki komşu ile alt kattaki cadaloz arasında, ara sıra konuşmak için asılı kutular, hiçbir şey ama hiçbir şey yok. Şeffaf pencereler yok, bin baş döndürücü ışıkta geniş maceralar, hayır, gerçek evlerden başka hiçbir şey yok. Alınlarına iyi yerleştirilmiş çatıları, aşağıda gizlenen bir şey olduğu ve bunu yavaş yavaş keşfedeceğimiz hissini ortaya koyar. Bana öyle geliyor ki, kırsalı tarif eden en iyi çizgiromanlar bu nedenle, bir aksiyondan daha fazlasını (Daha ziyade sıradan kentsel dekorun öfkesi tarafından tercih edilen tuzaklar, labirentler), kademe kademe yaklaşan bir sırrı, bir gizemin derinleşmesini resmediyorlar. Kırsal mimarinin bu yaklaşımı uygulayıp uygulamadığını bilmiyorum ama gerçek şu ki, şehirlerin betonundan farklı olarak, kabuğun altında neler olup bittiğini görmek için nadiren durulan dizginsiz bir yarış pistinde yaşamı kazımak için ne ideal bir ortam. Tabii ki, betonun derinlikleri canavarlarla doludur, ancak kırsal kesimden önce, yani doğanın insancıllaştırılmasından önceki canavarlar. Şehir, insanı sorguluyor. Kırsal onu araştırıyor,

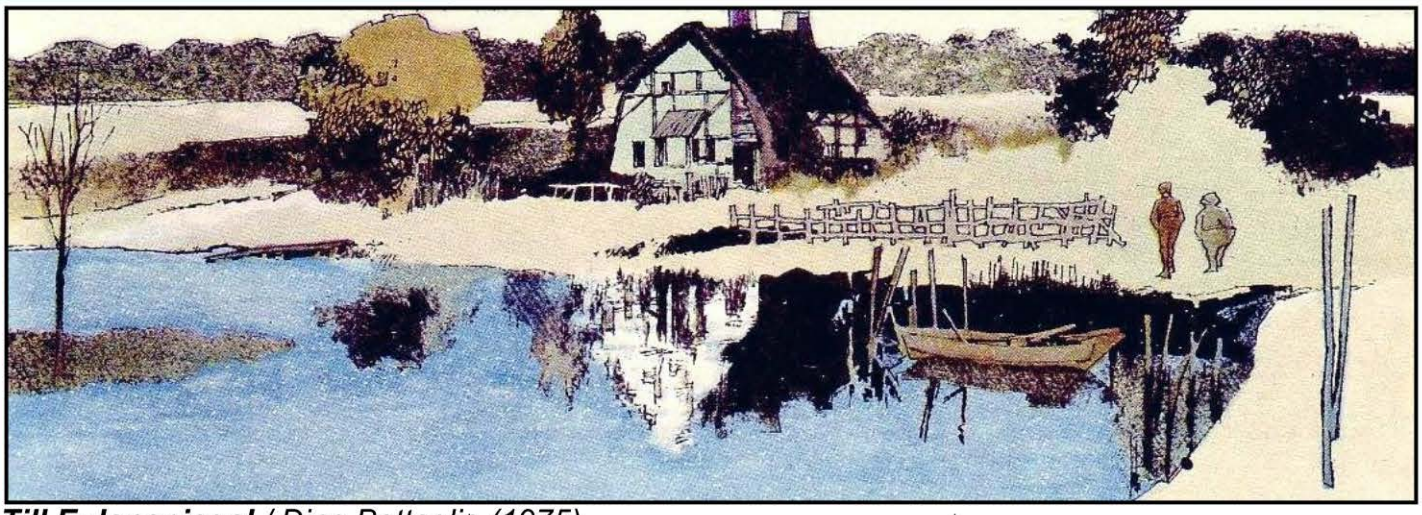

***Till Eulenspiegel** / Dino Battaglia (1975)*

***Goudard** T04. "**Goudard et la parisienne**" / Gibrat (1984)*

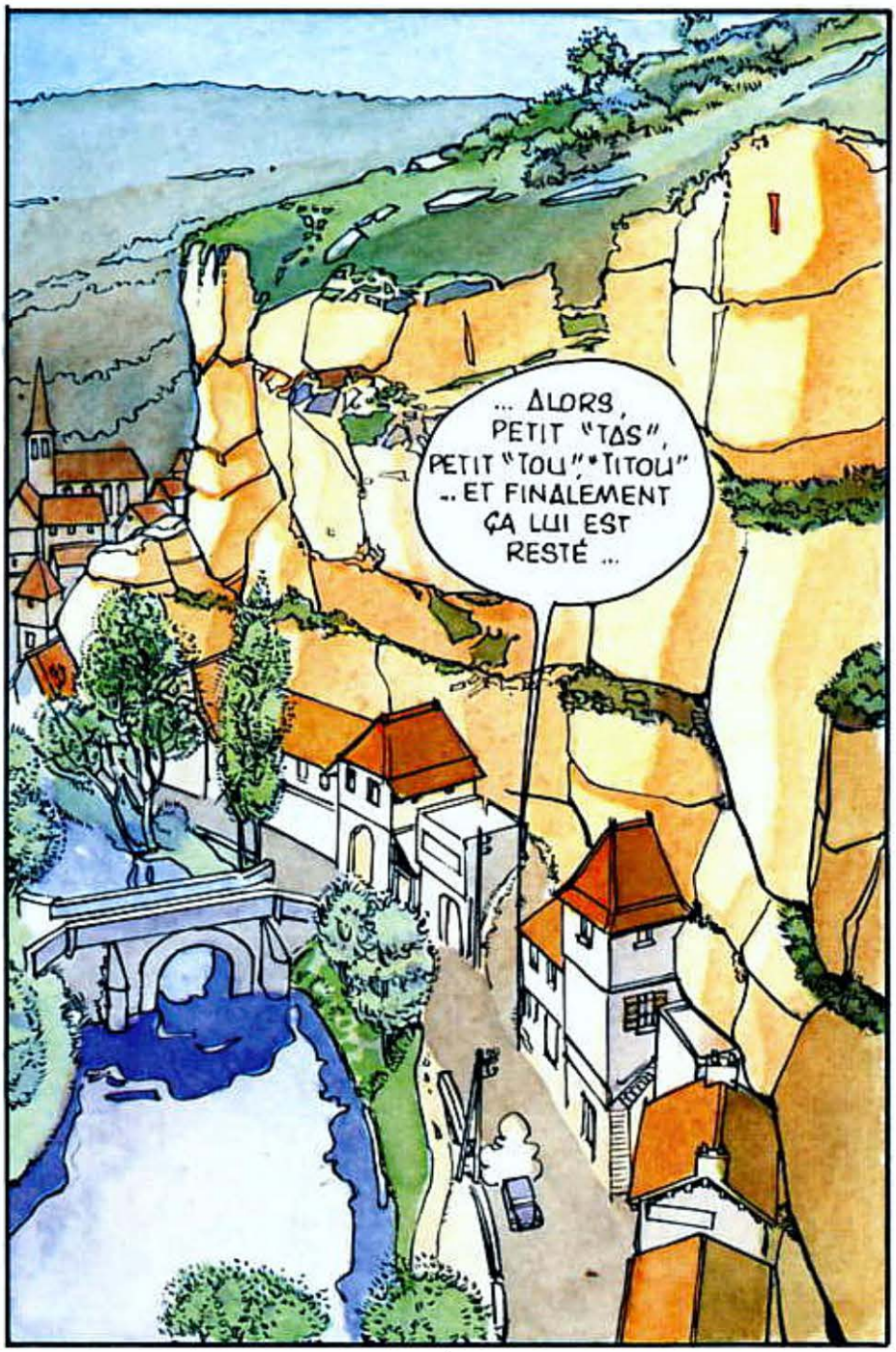

kazıyor, ruhlarda nefreti keşfediyor, umudu, korkuyu, iyiliği, büyücünün gizemini, herneyse... Godzilla her şeyi reddederken.

Godzilla, bugün taşrada düşünülemez bile. Orada doğmuş olmasına rağmen. Uykusuzların masallarını, ejderhaları, canavar hikâyelerini bir düşünün. Ejderhalar artık insanların olduğu yerde. Köyde kalanlar, ölmeyi reddedenler. Tarih öncesi ayaklanma artık gerçek taş ve çatı gölgeli evlerini tehdit etmiyor. Bir cam kulenin harap bir kulübeden daha fazla kırılganlık ve ölümcül gerginlik içerdiği açıktır. Şehir kendi muhtemel sonu dışında hiçbir şeye inanmaz, hayâl gücünün en ağır sırlarından kutsanmış ya da nefret eden köy ölüm dışında her şeye inanırken.

Henri GOUGAUD

***Didier Comès**, 1942'de doğdu. Babası Almanca ve annesi Valon ve Fransızca konuşuyor, kendisini hayâl gücünde izlerini bulacağı karakteristik bir "iki kültürün piçi" olarak tanımlıyor. 16 yaşında okuldan ayrılıp bir tekstil şirketinde endüstriyel tasarımcı olur. Aynı zamanda müzikle tanışır. Özellikle cazla ilgileniyor, perküsyonlarla deneyler yapıyor ve çizgiromana daha sonra sıra gelecektir. 1969'da, akşamları Gençlik sayfalarında yayınlanan bir gag ve mizah dizisi olan **Hermann**'ı yayınlıyor. 1973'te **Pilote**, "**Ergün the Wanderer**" in ilk bölümünü yayınlıyor. 1975'te, **Hugo Pratt**'ın manevî vârisi olarak kabul edilen sanatçı, "**L'Ombre du Corbeau**" (**Kuzgunun gölgesi**)'ni üretir. 1980'de Comès'le anlaşan **Casterman**, rengi terk edip siyah-beyaz tekniği kullanmaya başladığı albüm olan "**Silence**"ı yayınlar. Bunu takiben "**La Belette**" (1983), "**Eva**" (1985), "**L'Arbre-Coeur**" (1988), "**Iris**" (1991) ve "**La Maison où rêvent les arbres**" (1995) gibi birbirinden güçlü eserleri gelecektir.*

*Sonraki üç sayfada yer alan kısa anlatı **A Suivre, Architectures de Bande dessinee**'de "**Köyden Kalan**" adlı makaleyi takiben, yine "**Kırsal**" başlığı kapsamında yer almıştır.*

YOLUN SONUNDA BENİ KEŞFEDECEKSİNİZ...
Didier Comès
çeviri: SToktan
GÜZEL, YALNIZ, NOSTALJİK... BENİ HAYÂL ETMEYE CESARET GÖSTERDİĞİN GİBİ!
SAT
NOTER
ELİYLE
ARZU VE MERAK SENİN DAHA DA YAKLAŞMANI SAĞLAYACAK...
SESLENMELERİNE KİMSE CEVAP VERMEYECEK. KAPIMI İTECEKSİN VE
BANA GİRECEKSİN....

VAADLERİMİ YERİNE GETİRECEĞİMİ GÖRECEKSİN... DIŞARIDAN HEYECAN VERİCİ, İÇERİDEN SICAK!

BÜYÜLENMİŞCESİNE, GÖZLEYECEKSİN BENİ BAŞTAN... AŞAĞI!

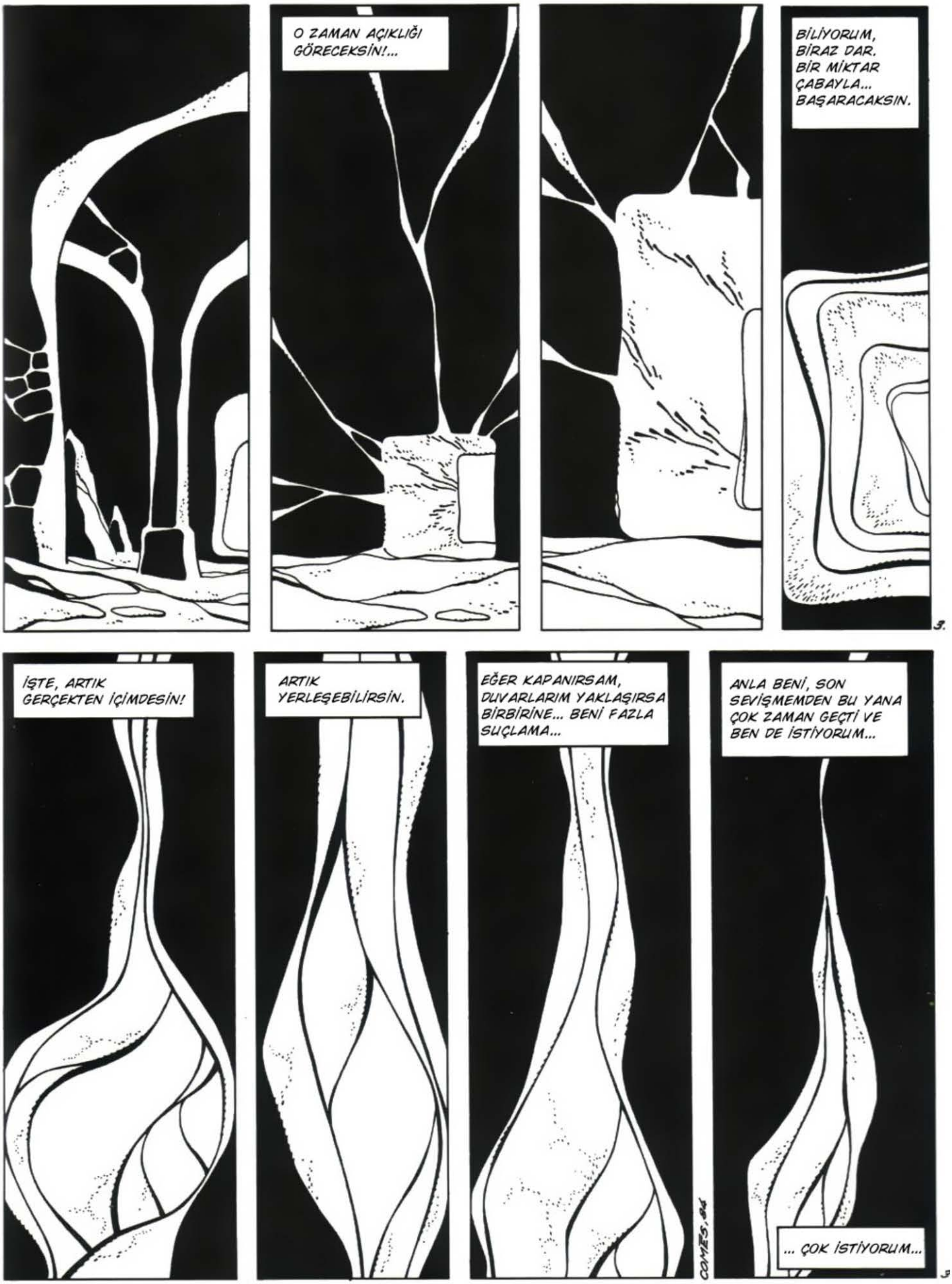
O ZAMAN AÇIKLIĞI GÖRECEKSİN!...
BİLİYORUM, BİRAZ DAR. BİR MİKTAR ÇABAYLA... BAŞARACAKSIN.
İŞTE, ARTIK GERÇEKTEN İÇİMDESİN!
ARTIK YERLEŞEBİLİRSİN.
EĞER KAPANIRSAM, DUVARLARIM YAKLAŞIRSA BİRBİRİNE... BENİ FAZLA SUÇLAMA...
ANLA BENİ, SON SEVİŞMEMDEN BU YANA ÇOK ZAMAN GEÇTİ VE BEN DE İSTİYORUM...
... ÇOK İSTİYORUM...
COMÈS, 84

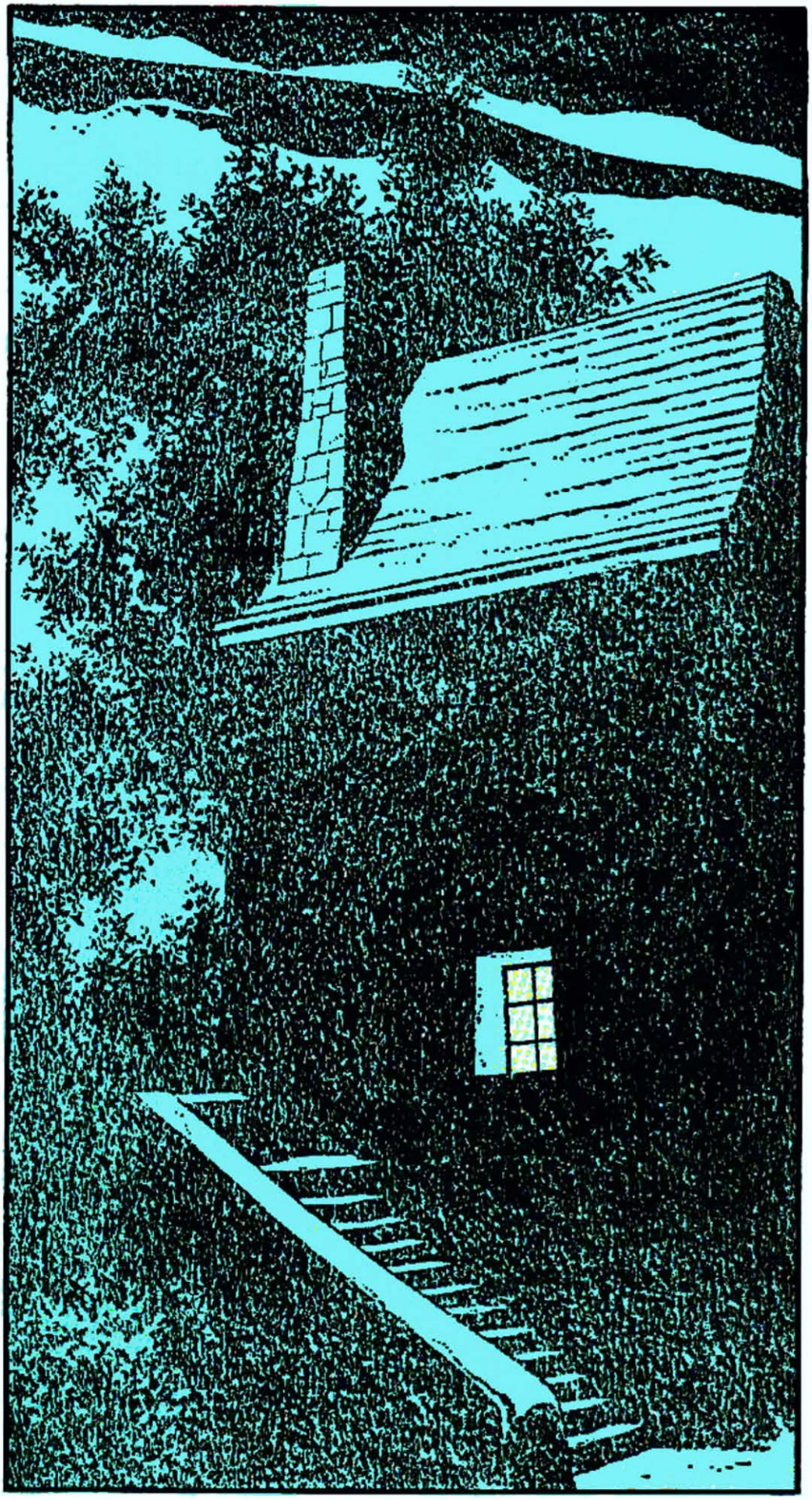

"Maison où rêvent les arbres" / *Didier Comès*

Özgür Hünel

TANRILAR NE İLE YAŞAR?

Yaşlı bilge kral Odysseus'un diyarı İthaka'ya bir çılgın ayak bastı. Derme çatma bir sandalla vurmuştu kıyıya ve sandal sanki zor dayanmış da son nefesini kıyıda verip ölmüş, parçalanmıştı oracıkta. Adamın kendisi de sandaldan daha derli toplu değildi. Gözleri kan çanağıydı ve korkudan daha öte bir rahatsızlıkla yuvalarında fıldır fıldır dönüyorlardı.

Yaşlı bilge kral Odysseus'un diyarı İthaka'ya bir çılgın ayak bastı. Derme çatma bir sandalla vurmuştu kıyıya ve sandal sanki zor dayanmış da son nefesini kıyıda verip ölmüş, parçalanmıştı oracıkta. Adamın kendisi de sandaldan daha derli toplu değildi. Gözleri kan çanağıydı ve korkudan daha öte bir rahatsızlıkla yuvalarında fıldır fıldır dönüyorlardı. Üzerindeki paçavralardan, yürüyüşünden, hareketlerinden mi seçileydi deliliği, yoksa gözlerinden mi, bakan hemen karar veremezdi. Varlığının her bir yeri, adamın deliliğini daha iyi anlatanın kendisi olduğunu kanıtlamaya çalışıyordu.

"Kurtulan kral'ı görmeye geldim!" diye bağırdı adam az önce sonsuz suların içinden çıkıp gelmesine rağmen kupkuru ağzıyla.

"Kurtulan kral'ı görmeye geldim!" diye bağıra çağıra, İthaka çayırında ve tepesinde koştura koştura, evleri köyleri geçti. Halkı korkuta kaçıra yorulmadan koştu.

"Kurtulan kral'ı görmeye geldim!" diye son defa bağırıp tüm dermanını tükettiğinde, kabuklu ve tuzlu dizlerinin üzerine yığıldığı yer, Odysseus'un konağının önüydü.

Krallarının tüm Akha diyarında efsane olduğunu bilen ve kendilerini bu efsaneyi korumakla yükümlü bulan muhafızlar mızraklarına davrandılar, ama tehdidin krallarına zarar vermek şöyle dursun, onu rahatsız bile edemeyecek halde olduğunu görünce, adamı evire çevire dövüp uzakta bir ormana yarı ölü halde atmakla yetindiler. "Bir daha gelme konağa," dediler giderlerken. Adam, ama ben zaten bir defa gelmiştim diye düşündü zar zor doğrulmaya çabalarken. Doğrulamadı.

Artık kalkacak kudreti kalmamıştı. İşte orada son umudunu da kaybettiğini anladı. Tüm denizi, etrafındaki sonsuz suya rağmen kendi gözlerinden yaş gelmeden geçebilmesinin tek sebebi umuttu. Lakin gözyaşı pınarlarını tıkayan umut şimdi çözülüp yok olmuştu. Denizde biriktirdiği yaşlar süzülüverdi kan çanağı gözlerden. Sanki pembe akar sanırdı bakan, o kırmızı gözlere dokunan yaşlar.

Adam hüngür hüngür ağlarken kaç zaman geçti kim bilir ama bir gece vaktiydi. Tanrı Helios (Güneş), yerini tanrıça Selene'ye (Ay) bırakmıştı, zamanın başlangıcından beridir kim bilir kaç sonsuzuncu kere yaptığı gibi. O vakit adam, kambur halde ağlarken, yere bakan gözleri yaşlı, nasırlı, ama sandaletinden asaleti belli bir çift ayak gördüler. Adam kaldırıp da başını, ayakların taşıdığı bedene bakınca şaşkınca, nicedir ağlamaktan bitap düşmüş o gözler bile adamın bilgece bakan güven dolu gözlerinin mavisini hemen seçmeden duramadılar. İhtiyar, mavi gözlerini bir an deliden ayırmadan, ""Kurtulan Kral" diye bağırır çağırırmışsın yabancı," dedi, "desene, bu kral neden, kimden kurtulmuş?"

Neden, kimden kurtulmuş? Deli adam cevabı biliyordu elbet ama ağzından çıkması gereken isim, bizzat onu delirtenin adı olduğundan, epey zorlandı ağız etlerine söz geçirmekte.

Mavi gözlü ihtiyar bu defa bakışlarına hiddet de ekleyerek daha kararlı ve daha sinirli sordu, "şu bahsettiğin kral tam olarak neden kurtulmuş?"

"Poseidon'dan!" diye bağırdı sonra bir anda deli. Bu bir cesaret gösterisinden ziyade, kendisini kaderine bırakmış ve o kaderin de ölüm olduğunu kabullenmiş bir adamın, "ne olacaksa olsun artık" demesine benziyordu.

"Poseidon'dan kurtulan kral..." deli duraksadı, "...kral Odysseus."

"Onu doğrudan ismiyle arasan daha kolay olmaz mıydı?" dedi ihtiyar, şimdi deliyi rahatlatmak istercesine sevecen bakmakta ve gülmekteydi, "deli misin sen?"

Deli güldü ama ihtiyarın gülmesine bir karşılık değildi bu, ihtiyarın sorusunun saçmalığınaydı, "deliyim ya, belli değil mi? Kralı adıyla ansaydım, o zaman hala deli olur muydum? O zaman gelir miydim buralara kadar?"

İhtiyar anladı ki, delinin Odysseus'u ismiyle değil de, en büyük meziyetiyle anması ve aramasının sebebi, delinin düşüncelerinin, sadece ve sadece Odysseus'un bir zamanlar Poseidon'dan kurtulmayı başarmış olmasına odaklanmasındandı. Delinin zaten zayıflamış aklında, kralın adı gibi şu halde gereksiz bir ayrıntıya yer yoktu; deli için sadece, kralın ne başardığı önemliydi.

İhtiyar düşünceli bir şekilde sakalını sıvazladı ve, "pekala," dedi, "karşında duruyor kurtulan kral. Lakin adıyla anılmayı tercih eder. Ne de olsa üzerinde durduğun toprağın ve üstündeki her şeyin kralıdır."

Deli bu itiraf karşısında bir defa daha açtı gözyaşı pınarlarını, ama bu defa, çok uzun zaman sonra ilk defa, mutluluktan akıyordu tuzlu su, öyle ki, deli, diline değen yaşı şekerli buldu. İhtiyar Odysseus, deliyi kolundan tuttu ve ayağa kaldırdı.

"Gidelim," dedi adamın ağırlığının yüklenebildiği kadarını taşıyarak, "seni yıkayalım ve yaralarına merhem sürelim dostum."

Konaktaki hizmetçiler adamı zeytinyağıyla ovup yaralarına şifalı otlardan yapılma merhemler sürünce, deli artık o kadar da deli görünmez oldu. 30 yaz görmüş bir adamdı bu, ve şüphesiz dostlarla sarılı bir ortamda olduğunun bilincinde olmak onu sakinleştirmişti. Kaybettiği umut, aradığı kralı bulduğu için geri gelmişti bedenine. Temiz kıyafetler giydirildi, karnı doyuruldu ve kral Odysseus'un yanına götürüldü. İkisi yalnızdılar şimdi. Ve deli, artık yeteri kadar deli olarak anılmıştı ki, sonunda ismini bahşetti: "Hilarus".

"Beni neden aradın, koca denizi neden aştın? Anlat da bileyim hikayeni." Dedi Odysseus

MKAANS

İllüstrasyon- Mehmet Kaan Sevinç

ve Hilarus anlatmaya başladı.

Hilarus Atinalıydı fakat 6 yaz boyunca evinden uzakta savaştaydı. Sonunda, çok sevdiği tarlasının toprağının rengini ve bağındaki bostanındaki ekininin yeşillerini bile unutturacak kadar sevdiği karısını ve kızını o kadar özlemişti ki askerlerini de yanına alarak firar etti. Dostları onu azgın denize karşı uyardıklarında ise hasretten gözü kararmış adam suya tükürüp, "Beni bizzat Poseidon bile evime giden yoldan alıkoyamaz!" diye haykırmıştı dalgalara. Odysseus bunu duyar duymaz üzüntüyle gözlerini yumdu. Sanki buradan sonra anlatılacak olanları az çok tahmin edebiliyordu. Bu kaçıncı lanettir, koskoca denizler tanrısının, onun için böcekten farksız insanların başına sardığı. Dünyada denizden güzel şey var mı halbuki? Neden engin mavinin tanrısı her daim bu kadar kibirli ve nefret dolu olmak zorunda? O dingin sular, üzerlerinden bir Akha gemisi geçer vakit, aniden coşarken fırtınaların emriyle, belli ki o pek keyif almakta. Halbuki yerin altındaki karanlık tahtında oturan Hades bile bu kadar nefret etmedi ne tanrılardan ne de insanlardan. Poseidon varken insan ne vakit bulsun da korksun Hades'ten.

İhtiyar tanrı, uzun yıllar ve yıllar boyunca Hilarus'a eziyet etmiş, onu sayılamayacak kadar çok defa ölümden beter bir kadere mahkum etmişti. Zavallı adam yıllarca okyanuslarda sürüklenmiş, tayfasını kaybetmiş, diyardan diyara ayak basıp talihsiz ve sonu kötü biten serüvenler yaşamış, ama lanet yüzünden evine bir türlü ulaşamamıştı. Hilarus bildiği tek duygu korku olan, geçmişini hayal meyal hatırlamakta bile zorluk çeken, içi boşaltılmış bir et yığınına dönüşmüş, aklını tamamen kaybetmişti. Poseidon gerçekten de işinde iyiydi. Belki de insanlar ona denizler tanrısı demekle hata ediyorlardı. Poseidon denizlere olduğu kadar, lanetlere de hükmetmesini bilirdi zira. Zavallı adam son umut olarak Odysseus'u bulmak için İthaka'ya gelmişti. Poseidon tarafından lanetlenen Odysseus'un, tanrının elinden kurtulduğu ve tanrının ona bir daha hiç zarar veremediği, Hilarus'un da çocukluğundan beri sayısız kere dinlediği, tüm Akha diyarında anlatılagelen bir efsane olmuştu. Hilarus'a yardımcı olabilecek biri varsa, bu kişi Odysseus idi. Poseidon'un lanetinin, onu İthaka'ya varıp yardım dilenmekten de alıkoyacağını sanmıştı lanetli adam, lakin öyle olmamıştı. Aksine, İthaka'nın koyu mavisine yaklaştıkça tanrının gazabının hafiflediğini hissetti.

Hilarus tüm bunları anlattıktan sonra, çare arayan hasta bir adamın gözleriyle yaşlı Odysseus'a baktı. Onun için ne talihsizlikti ki, Odysseus'un gözlerinde çarenin kırıntısı yoktu.

"Bu anlattıkların tamamen uydurma, ben öyle bir tanrı falan bilmem, elinden kurtulmak şöyle dursun," dedi Odysseus sakalını sıvazlayarak, "görünen o ki gerçekten delinin tekisin".

Hilarus bu duyduklarına bir anlam veremedi. Bu nasıl mümkün olabilirdi? Odysseus efsanesi tüm Akha diyarlarında anlatılırdı. Umut bağladığı tek çarenin de aslında var olmadığını bilmek adamı bir defa daha yıkmıştı. Şimdi artık üzerinde asla kaldıramayacağı bir lanet ile, gidecek bir yeri yoktu. Bu farkındalığın tesiri ile, deliliği tavan yaptı ve en yakındaki muhafıza insan üstü bir süratle koşup belindeki hançeri kavrayarak, kendini öldürmek üzere boynundaki en kalın damarlara yöneltti. Hançer yumuşak et ile değil ama, delinin bileği Odysseus'un taş gibi sert eliyle buluştu. Kral, delinin elini tam vaktinde kavramıştı.

"Var olmayan bir tanrının, var olmayan bir laneti yüzünden kendi canına kıyıp," diye haykırdı delinin suratına tükürüklü bir hiddetle "benim toprağımı kirletemezsin!"

Poseidon'un laneti üzerine bir de efsane kralın hiddetini ekleyen Hilarus, ölümden beter bir cezaya çarptırılacağını sanmıştı ama öyle olmadı. Odysseus'un emriyle gelen hizmetçiler, Hilarus'u konakta ona ayrılmış odaya götürdüler ve onu sakinleştirip uyutacak iksirlerle doldurdular midesini.

Sabah vakti olduğunda, onu uyandıran gene aynı hizmetçilerdi.

Adamı güzelce yiyip içirdiler ve dışarıya çıkardılar. Ona uzaktaki bir tepeyi işaret edip, kralın onu orada beklediğini söylediler. Hilarus işaret edilen tepeye vardığında, kral tek başına, arkası dönük, tepeden aşağıları izler vaziyette onu bekliyordu. Hilarus'a sırtı dönüktü ama bir şekilde onun geldiğini anlamıştı.

"Şöyle bir etrafına bak, Hilarus," dedi kral Odysseus, "bu tepeden tüm İthaka'yı içine alır gözlerin. Sence, diğer Akha diyarında olup da burada olmayan şeyler var mı?"

Hilarus Odysseus'un yanında durdu ve onun baktığı gibi İthaka'ya göz gezdirdi. Silüet tanıdıktı, ama daha dikkatli baktığında bir şeylerin eksik olduğunu fark etti. Sadece bunların neler olduğunu çıkaramadı. Adamın düşüncelerini okumuşçasına konuştu kral, "tapınaklar, tanrı ve tanrıçaların heykelleri ve sunaklar..."

Hilarus o an fark etti. Ağzını açıp bir şeyler söylemek istedi ama anlaşılan oydu ki Odysseus konuşmayı tek başına devam ettirmeyi yeğliyordu.

"Poseidon'un elinden kurtulmadım çünkü benim için öyle bir tanrı yok. Diğer Olympos tanrıları da yok. Dolayısıyla üzerimde bir lanetleri olamaz. İşte Poseidon'dan böyle kurtuldum."

Ardından yavaşça çimenin üzerine oturdu, kral da olsa yaşlı bir adam olduğunu hatırlatırcasına, zira daha söyleyecekleri bitmemişti. Eliyle, Hilarus'un da karşısına oturmasını işaret etti ve devam etti:

"Bizim tanrılara muhtaç olduğumuzdan da fazla, tanrılar bize muhtaç. Aklımızdan doğan inançtır onları yaratan ve şekil veren, ve bu inançtan güç alıp bize eziyet edendir bu tanrılar. Bundandır, bunun korkusundandır nice zaman bize zulmedip korkutmak istemeleri. Öyle ki korku daha da kuvvetlendirir inancı, inanç kuvvetlendikçe kuvvetlenir tanrılar. Ne kadar inananı varsa bir tanrının, o kadar kuvvetlidir o. Hiç inananı olmayan bir toprakta, hükmü yoktur. İnancını bulamadığı bir insanın kafasına, tanrı giremez. Bundandır benim diyarımda tapınakları yoktur, inananları yoktur, insanlarım tanrıların isimlerini bilir belki, ama olmadıklarını da bilir."

İki adam bu sözlerin üzerine konuşmadan bir süre birbirlerinin gözlerine baktılar. Odysseus'un söyledikleri bu süre içerisinde Hilarus'un zihninde hazmolmuştu.

"İşte böyle kurtuldum Poseidon'un gazabından. Lakin daha büyük gazabı, bizzat yurdumun, İthaka'nın etten kandan insanlarından gördüm. Hikayem meşhurdur Akha'da, sen de bilirsin şüphesiz. Ben yok iken uzun yıllarca, karıma, haneme, yurduma talip olmuşlar. Hem acıydı yurduma döndüğümde huzur yerine daha fazla mücadele ile karşılaşmak, ama her şey bittiğinde aydınlatıcıydı da, idrak ettim ki bize en büyük zarar gene kendimizden, insana en büyük acı gene insandandır..."

Birkaç gün sonra Odysseus, bir gemi hazır ettirdi Hilarus için ve kendi adamlarından bir de tayfa kurdu, onu evine götürsünler diye. Hilarus'un deliliğinden eser kalmamıştı artık. Kral Odysseus ile vedalaştı ve gemi ile açıldı denize. Eski delinin kafasında, onun şahsi toprağında, artık Poseidon tapınağı yoktu, ve tanrı engin denizin en açığında bile, inancını bulamadığı adamın kafasına girmenin yolunu bulamadı. Atina'ya giden yolda ne bir fırtına koptu, ne başka bir şey. Hilarus geminin güvertesinde uzun zaman sonra ilk defa, engin mavi sulara korku olmadan baktı. O an denizin ne kadar güzel olduğunu tekrar hatırladı. Neden sonra Odysseus'un anlattıkları canlandı zihninde, gerçek acının kaynağı hakkında. Atina silüeti göründüğünde ufukta, Hilarus ne ile karşılaşacağını bilemiyordu, onu bekleyen bir hane, eş ve büyümüş bir çocuk mu, yoksa ailesine, malına mülküne göz koymuş talipler mi, ya da daha beteri? Ne olursa olsun, o artık zihni özgür kalmış bir adamdı ve gerçek dünyanın gerçek güçlükleri ile yüzleşmeye hazırdı.

ALFABE

14 Eylül 1936 - Türkiye Cumhuriyeti Millî Eğitim Bakanlığı, ilkokullarda okutulacak **"Alfabe"** kitabını kabul etti.

Alfabe'nin yazarları: Murat Özgün ve İlhan Gökçe.

İllüstrasyon: **İhap Hulusi Görey**

Fakabasmaz Zihni'nin Harikulade Sergüzeşti

32 Kısım Tekmili Birden

Yazan: Hüseyin Nadir
Latin Harflerine Aktaran
Bünyamin TAN

Çizen:
Mehmet Kaan Sevinç

Kâmil Bey, havada tuttuğu bastonunu sallayarak cevap verdi
Gecenin bu vaktinde ateş sorulmaz,
ya caddeyi tutarsın, ya beynini parçalarım.
Ahbap, ateşin var mı ateşin?
Abani sarıklı herif, yerinden kımıldamıyor, aynı tavırla, aynı sesle, aynı eda ile tekrar soruyordu:

Kâmil Bey elindeki bastonu cüretkâr muhatabının çehresine yapıştırmak üzere iken arkasında kalabalık bir ayak sesi işitti ve sevk-i tabii ile başını geriye çevirdiği zaman yedi sekiz kişilik bir dairenin kendisini çevirdiğini gördü.

Çok geçmeden on on beş elin omuzlarına yapıştığını hissetti. Bir dakika sonra yüzükoyun yere kapaklanmıştı.

Haydutlar Kâmil Bey'in ağzına bir yumruk cesametinde paçavra tıktılar, kollarını ve ayaklarını bağladılar, küstahlar o kadar unf ve şiddetle hareket ediyorlardı ki Kâmil Bey için adeta, parmağını bile kımıldatmak imkânı kalmamıştı.

Devam edecek

Atilla Bilgen

"Hayır efendim. Avukatım yok. Müsaade ederseniz derdimi bizzat anlatmaya çalışacağım."
"İsmim mi? Korkmaz Gözükara efendim."
"Estağfurullah efendim. Ne gözüm karadır ne de yiğidim. Bilakis ödleğimdir! Doğduğumda babam öyle münasip görmüş. Kendisi gibi olmamı istemediği için böyle bir isim seçmiş olabilir. Üstünüzden uzak olsun birazcık kılıbıktı! Biz beş erkek kardeşiz efendim. En küçükleri benim. Evde annemin sözü geçerdi, zaten benden öncekilerin isimlerini hep o koymuş, ama sıra bana gelince babama bırakmış."

KORKMAZ GÖZÜKARA!

"Hayır efendim. Avukatım yok. Müsaade ederseniz derdimi bizzat anlatmaya çalışacağım."

"İsmim mi? Korkmaz Gözükara efendim."

"Estağfurullah efendim. Ne gözüm karadır ne de yiğidim. Bilakis ödleğimdir! Doğduğumda babam öyle münasip görmüş. Kendisi gibi olmamı istemediği için böyle bir isim seçmiş olabilir. Üstünüzden uzak olsun birazcık kılıbıktı! Biz beş erkek kardeşiz efendim. En küçükleri benim. Evde annemin sözü geçerdi, zaten benden öncekilerin isimlerini hep o koymuş, ama sıra bana gelince babama bırakmış."

"Neden mi efendim? En küçük abimin doğumundan sonra o defteri kapatmışlar. Bir anlık gaflet sonucu bana hamile kalınca aldırmaya karar vermişler. Böyle çoğul konuştuğuma bakmayın efendim. Lafın gelişi öyle diyorum. Tabi ki buna annem karar vermiş! Hatta doktordan randevu bile almış. Komşuları "Bu sefer belki Allah dualarına kulak vermiştir." diye konuşunca fikrinden vazgeçmiş, zira bir kızı olmasını çok istiyormuş. Malümaliniz bu iş dualarla olmuyor efendim. Kız diye umutla beklediği bebek yerine ben dünyaya gelince haliyle hayal kırıklılığına uğramış. O hüsranla bana isim bile koymamış efendim. Az evvel de anlattığım gibi babam annemden korkardı. Bu yüzden "Hanım bunun ismi ne olacak?" diye soramamış. "Bebek ağlıyor. Bebek altını kirletti." diye bir süre idare ediyorlar. Anlattıklarına göre altı aylıkken havale geçirmişim. Apar topar hastaneye götürüyorlar. Kayıt

yapılacak, ama ne adım var ne de kimliğim. Babam başhekimden fırçayı yiyince konuyu anneme açıyor. Umursamaz bir tavırla "Ne istersen onu koy."diyor. İşte o zaman babam bu ismi bana layık görüyor. Cinsiyetimi seçemediğim gibi ismime de layık olamadım efendim. Aslında bu derece pısırık olmamın sebebi son çocuk olmam. Zira angarya işler hep üzerinize kalıyor efendim. Ekmek mi bitti? Korkmaz'ın işi ne gidip alsın. Komşudan bir şey mi istenecek? Korkmaz ne güne duruyor. Önceleri itiraz eder, gitmem diye diretirdim. Zamanla söz dinlemeyi öğrendim efendim."

"Yok efendim. Saygıdan değil. Dayaktan dolayı itaatkâr oldum! Bizim evde işler hiyerarşi sayesinde yürürdü efendim. Bu piramidin tepesini annem, orta kısmını babam, alt kısmını ise abimler oluştururdu. Dünyaya geldiğimde açık olan tek kadro tabandı. Mecburen oraya yerleştim. İsteklerine karşı çıktığım vakit hiyerarşiye uygun olarak dayak yerdim! Sonunda pes ettim ve ne dedilerse yaptım. Okula başlayınca olay değişir diye düşünüyordum. Ne de olsa tüm öğrenciler aynı yaşta olacaktı."

"Hayır efendim. Hiçbir şey değişmedi. Yaşımız aynı olmasına aynıydı, ancak boylarımız ve kilolarımız farklıydı! Bendeniz gördüğünüz üzere minyon tipliyim efendim. Hele O dönemlerde yaşıtlarıma göre daha çelimsiz ve kısa boyluydum. Böyle olunca ister istemez sınıfın şamar oğlanı oldum! Ezik olduğumdan yalnız arkadaşlarım değil öğretmenlerimde streslerini üzerimde atardı. Başınızı ağrıtmayacaksam bir anımı anlatmak isterim efendim. Dinleyince abartmadığımı anlayacaksınız. O dönemlerde sürekli dayak yediğimden birazcık aptallaşmıştım. İnanır mısınız çarpım tablosunu bile zor bela öğrenmiştim. Haliyle matematik notlarım kötüydü. Yine bir sınav sonrasında öğretmen sonuçları okudu. Çuvallamıştım. Gerçi benim gibi olanlar da vardı. Ama öğretmen onları es geçip yanıma geldi ve sağ eliyle sol kulağımı bükmeye başladı. Canım nasıl yanıyor anlatamam. Gözlerimden yaşlar süzülürken sağ yanağıma bir tokat attı. Hak geçmesin diye diğer tarafa da aynı işlemi uyguladı. Cezam bununla bitse iyi efendim. Ama bitmedi! Beni yerimden kaldırıp yüzüm kapının arkasında duran çöp kutusuna bakacak şekilde ayakta bekletti. Diğer günlerde de bu durum aynen devam etti. İnanır mısınız efendim zil çaldığında kâbusum başlıyordu. Öğretmen içeri giriyor göz hareketiyle çöp kutusunu işaret ediyor ve ben de görevimin bilinciyle oraya gidip nöbet tutuyordum. O yıl bitene kadar her ders o çöp kutusuna bakıp durdum."

"Hayır efendim. Bu olaylar okumamı engellemedi. Zor da olsa üniversiteyi bitirdim."

"Haklısınız efendim. Askerlikte de paçayı kurtaramadım. Bölük astsubayından kolordu komutanına kadar tüm rütbelilerden fırça yemeyi başaran tek asker bendim! Tezkereyi alınca eşin dostun yardımıyla bir devlet dairesine girdim. Müdürümün kasıntı, iş arkadaşlarımın anlayışı kıt, kaba saba insanlar olmasını umursamadan verilen her işi yapmaya çalıştım. Ama kimseye yaranamadım. Terfi alamadığım gibi üzerime binen yükü her geçen gün artırdılar. Sesimi çıkartmadıkça telefonla konuşmamdan lavabo ziyaretlerime, hastayken öksürmemden gülmeme kadar her şeyime karıştılar."

"Hayır, durumumda bir düzelme olmadı efendim. Sadece kabullendim. Zaten insan şükretmeyi bilmeli. Beterin beteri vardır."

"Ne mi? Bilmiyorum efendim. Böyle düşününce teselli buluyorum."

"Evliyim efendim."

"Nasıl mı gidiyor? Biraz evvel sorduğunuz sorunun yanıtı bu olsa gerek efendim. Beterin beteri! Askerlik bitip işe girince annem

MKAANS

evlenmem gerektiğine karar verdi. Tabi ki bu konuda ne düşündüğüm bana sorulmadı. Kolları sıvadı ve kısa zaman zarfında kafasına göre bir kız buldu. Resmen benim iki katımdı efendim. Beğenmediğimi anneme söylemek ne haddime! Konuyu babama açtım. Zavallı adam çaresizce boynunu bükünce kaçışım olmadığını anladım. Annem de kendine göre haklıydı efendim. Kızın kilolu olmasının sebebi hamaratlığıymış. Benim gibi elinden bir iş gelmeyen bir adamı ancak böyle biri adam edebilirmiş! Neyse efendim sözü uzatıp başınızı ağrıtmayayım. İri yarı olabilir ama belki pamuk gibi yumuşak bir yüreği vardır diye kendimi teselli ettim ve evlendim."

"Maalesef efendim! Annem onun yanında meğerse bir melekmiş! Ne yaparsam yapayım bir türlü mutlu olamıyordu. Hep "Daha" diyordu. Önceleri bu ev işleriyle sınırlıydı. Onu elde edince iş başka boyutlara geçti. Başladı "Asuman Hanımların arabası var bizim neden yok?" diye söylenmeye. Alt tarafı bir devlet memuruyum efendim. Etim de budum da belli. Ama gel de bunu bizim hanıma anlat! Allah öyle bir dil vermiş ki susturabilene aşk olsun. Sırf dilinden kurtulmak için borç harç aldım bir araba. Ama bu onu ancak altı ay idare etti. Bu sefer de "Fatma Hanımlar ev aldılar. Biz hep kirada mı sürüneceğiz?" diye başladı söylenmeye. "Aman Hanım canım Hanım hangi parayla alacağız?" diye konuştuğumda "Her şeyi ben mi düşüneceğim. Erkek adamsın. Bul bir çaresini." diyordu. Mecburen bankadan kredi çekip aldım evi. O borcu ödemek için neler çektiğimi hiç anlatmayayım efendim."

"Neden mi hiç itiraz etmedim? Böyle sorduğunuza göre siz hanım dırdırı nedir bilmiyorsunuz efendim! Bu dırdır işin ehli tarafından yapıldığı takdirde-ki eşim bu konuda bir numaradır, insanın üzerinde mitralyözden çıkan kurşunlardan daha ağır tahribat yapar! Ses tonlarından ziyade asıl etkiyi dırdırın süresi yapar. Kendini bu konuda iyi yetiştirmiş bir kadının bir saatlik dırdırı erkek hayatından bir sene götürür. Bizimkinin hiç susmadığı düşünülürse gerisini siz hesaplayın efendim! Evliliğimin ilk yıllarında tecrübesizdim efendim. Bizimki söylenmeye başladığında ciddiye alır yanıt verirdim. Meğer ne büyük hataymış! Böyle bir durumda haklı olsanız bile susmanız gerekirmiş. Bunu zamanla öğrendim. Cevap verdiğinizde dırdırın arkasından bir ağlama krizi gelir ki, bu durumda yapacak hiçbir şeyiniz yoktur. Bir de söylenirken ne kadar saçmalarsa saçmalasın asla gülmeyeceksiniz efendim. Zira bu tavrınız eşinizde onu takmadığınız izlenimi bırakır. Bunu fark ettiği an aniden öfkelenip saldırganlaşır. Vücudumda söylediklerimi doğrulayacak yara izleri mevcuttur efendim. Dırdırlanması için sizin onu sinirlendirecek bir şey yapmanıza da gerek yoktur efendim. Sütçüye kızar size patlar, komşuya bozulur hıncını sizden çıkartır, pazarcı çürük domates koyar derdi size kalır. Ayrıca bir de benim gibi dikkatsiz, sakar, beceriksiz, dağınık olursanız dırdırlanma doğru orantılı olarak artar. Kanaatimce, ülkeler biyolojik veya kimyasal silah geliştireceklerine, dırdır konusunda doğuştan yetenekli kadınlar üzerine eğilmeliler. Hem daha ucuza mal olur hem de daha etkili! Siz siz olun efendim eve gittiğinizde surat bir karış oturuyor ve "Neyin var?" diye sorduğunuzda "Hiç" diyorsa konuyu deşmeden hemen evden uzaklaşın. Çünkü o an eşiniz patlayan bir bombadır!"

"Sözlerimde kesinlikle abartı yok efendim. Mesela akşam olmuş eve gelmişsiniz. Karşılıklı yemek yiyorsunuz. Ne yaptın diye soruyor size. İşe gittim diyorsunuz. Aynı soruyu ona sorduğunuz an geceniz biter. "Ne yapacakmış. Her zamanki gibi monoton bir günmüş. Zaten Allah bir an önce canına alsa da kurtulsaymış bu hayattan. Dokuzda yataktan kalkmış. Yüzünü yıkamış. Dişini fırçalamış. Yatağı toplayıp kahvaltı için Melahat Hanımlara geçmiş.

İnsan madem komşusunu çağırıyor fırına bir börek, kek atar. Nerede onda böyle bir incelik? Kurumuş peynirle zeytin dayamış önüne. Üstelik ekmek bayatmış. Ayıp olmasın diye sesini çıkartmamış ama sinirden patlamış. Oradan Rukiye Hanıma kahve içmeye geçmiş. Türk kahvesi yapacağına dayamış hazır kahveyi önüne. Siniri geçsin diye alışverişe gitmeye karar vermiş. O niyetle eve gelip ayakkabısını giymiş. Tam çıkacakken anahtarı almadığını hatırlamış. Ayakkabılarını çıkartıp anahtarlarını almış, tekrar ayakkabılarını giyip evden çıkmış. Apartman kapısının önünde bir kedi varmış. Birazcık manyakmış herhalde zira onu görünce miyavlamış…"

"Sinirlenmeyin efendim. Kestim. Bakın siz iki dakika sabredemediniz. Ben tam yirmi altı yıldır bu kadını çekiyorum. Geçen gün iş çıkısında çarşıda karpuz gördüm. Ayıp değil ya canım çekti. Mevsimi olup olmamasına aldırış etmeksizin alıp eve geldim. Kesince kelek çıktı. Bunu görünce başladı "Bu karpuz neden kelek? Zaten bu mevsimde karpuz mu alınır?" diye söylenmeye."

"Ne yapacağım efendim. "Haklısın bir cahillik ettim. Bir daha yapmam." diyerek konuyu kapattım."

"Çocuğumuz yok efendim. Bunun için yatıp kalkıp şükrediyorum. Vatana millete bir Korkmaz Gözükara yeter!"

"Tamam efendim. Konuya hemen giriyorum. İsteğim çok basit; boşanmak istiyorum! Gördüğünüz gibi bu evliliğe dayanacak gücüm kalmadı."

"Biliyorum efendim. Burası asliye hukuk değil ticaret mahkemesi, dolayısıyla boşanma davalarına bakmıyorsunuz. Sizin branşınız şirketler arası ihtilaflar. Bunların hepsinin bilincindeyim efendim. Ama yine de tek ümidim sizsiniz. Zira boşanma davası açarsam eşim donuma kadar her şeyimi alır. Hoş mal mülk eşimin adına! Elimde bir tek kuru maaşım var. Onun da yarısını alırsa- ki kesin alır, nasıl geçinirim?"

"Ne mi yapabilirsiniz? Hemen izah edeyim efendim. Bugünlerde gazetelerde sürekli aynı haberi okuyorum: Falanca şirket konkordato ilan etmiş, filanca şirket konkordato için başvuruda bulunmuş. Merak edip araştırdım bu konkordato olayını. Anladığım kadarıyla kendi kusuru olmaksızın maddi durumu bozulmuş bir borçlunun alacaklılarıyla yaptığı bir antlaşmaymış. Bunun sonucunda alacaklılar alacaklarının belirli bir bölümünden vazgeçiyor, borçlu da geri kalan borçlarını bir plan dâhilinde ödemeyi kabul ediyormuş. Mahkeme buna tamam derse, üç aylık geçici mühlet veriyormuş. Bu süre en fazla iki ay daha uzatılıyor, sonunda da borcunu ödemesi için bir yıl tanınıyormuş. İtiraz falan yapıldığını düşünürsek alacaklı alacağından beş yıl mahrum kalıyormuş efendim. Beş yıl eşimden uzak kalmak, bu süre içinde benden bir şey isteyememesi ne muazzam bir şey!"

"Biliyorum efendim şirket değilim. Ancak inanın durumum konkordato şartlarına uyuyor. Bir kere evliliğimin yürümemesi kendi kusurumdan dolayı değil. Karımın aşırı istekleri yüzünden maddi durumum bozulmuş. Boşanırsak isteklerini şu an için karşılamam olanaksız. Gerekli süre tanındığında ufak ufak ödeme yapabilirim."

"Evet efendim. Doğru duydunuz. Evliliğimde konkordato ilan etmek istiyorum! Aksi takdirde durumum Amerikalı adam gibi olacak."

"Kim mi o adam? Tanımıyorum efendim. Başından geçenleri bir gazetede okudum. Kansas City 'de yetmiş yaşında bir adam banka soygunu yapmış. Daha sonra kaçacağına polislerin gelip kendisini tutuklamasını beklemiş. İfadesinde "O kadınla aynı evde yaşamaktansa, hapishane hücresinde yaşamayı tercih ederim." demiş. İsteği doğrultusunda da tutuklanıp cezaevine gönderilmiş. İşte ben de aynı durumdayım efendim. Sonumun o adam gibi olmasını istemezsiniz herhalde"

"Beş yıl sonra ne mi olacak? Hele o kadar süre ondan kurtulayım gerisi kolay efendim. Hem belli mi olur beş yıl içinde belki ben ölürüm belki o!"

"Olanaksız demek. Canınız sağ olsun efendim. Korkmaz Gözükara ilk defa bir gözü karalık yapacaktı, onu da beceremedi!"

Bünyamin TAN

1920'LERDE SİNEMA OYUNCUSU OLMA HAYALLERİ: NASIL SİNEMA YILDIZI OLABİLİRSİNİZ?

Sinema hayatımıza ilk girdiği günden beri bizi büyüsü altına almış bir sanat dalıdır. Hemen her insan küçükken sinema salonlarında veya tv'lerde izlediği filmlerin etkisiyle sinema yıldızı olmayı hayallemiştir. İlk ortaya çıktığı dönemde çok kısıtlı bir çevrenin iştigal ettiği bu sanat dalı zamanla genişleyen bir sektör halini almış ve sinema yıldızı olmak isteyenler için üniversitelerin bünyesinde ilgili bölümler açılmıştır.

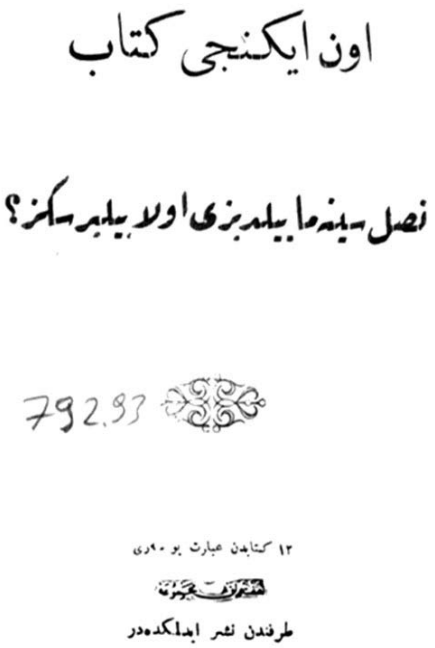

Sinema hayatımıza ilk girdiği günden beri bizi büyüsü altına almış bir sanat dalıdır. Hemen her insan küçükken sinema salonlarında veya tv'lerde izlediği filmlerin etkisiyle sinema yıldızı olmayı hayallemiştir. İlk ortaya çıktığı dönemde çok kısıtlı bir çevrenin iştigal ettiği bu sanat dalı zamanla genişleyen bir sektör halini almış ve sinema yıldızı olmak isteyenler için üniversitelerin bünyesinde ilgili bölümler açılmıştır. Tabiki insanoğlunun her şeyi kısa yoldan elde etme ve yozlaştırma alışkanlığı bu alana da sirayet etmiştir. Yıllarca konservatuar okuyup verdiğiniz onca emek, birilerinin tanıdığına verilen ayrıcalıkla heba olabilmektedir. Hatta sahip olduğunuz yetenekler, bir mankenin ideal kalça ölçüleri için görmezden gelinebilmektedir.

Tüm bunları bir yana bırakarak gelin 1920'lerde sinema yıldızı olmak için neler yapılması tavsiye ediliyormuş, ona bir bakalım. Haftalık Mecmua'nın 12 serilik sinema kitapları serisinin sonuncusu olan Nasıl Sinema Yıldızı Olabilirsiniz? adlı kitapta sinema oyuncusu olmak isteyenler için sinema yıldızı olmanın nasıl bir hayat getirdiğini anlatıyor. Kitap, İstanbul'da 1927 yılında Cumhuriyet Matbaası'nda basılmış olup 24 sayfadan oluşmaktadır.

Sinema perdesinde gördüğümüz insanların sahip oldukları güzellik hepimizi büyülüyor. Fakat gerçekte ne yaşadıklarını kim biliyor? Erkenden kalkıp hazırlanma, kültür-fizik hareketleri, beden ölçülerine dikkat etme ve dikkatli beslenme en başta gelen şeylerdir. Yüksek engeller atlama, çevik hareketler yapma ve birçok tehlikeli işi tecrübe etme bu işin olmazsa olmazıdır. Tabi bunlar doğuştan öğrenilmediği için sonradan geliştirilen yeteneklerdir ve bunun için uzun soluklu spor aktiviteleri gerekmektedir.

Bir sinema yıldızının yalnız güzel olması, dolgun vücutlu olması, tatlı tebessüm etmesi, öpüşmeyi iyi bilmesi asla yeterli görülmemektedir. Bir atlet gibi koşması, eskrim yapması, dörtnala at sürmesi, silah kullanması gibi birçok elzem şart vardır. Ve tüm bunları stüdyodaki çekimlerden artan kalan zamanlarda yapması gerekmektedir. Bu da bu işi yapmak isteyenlerin göze alması gereken önemli bir husustur. Birçok sinema yıldızının Hollywood'da ve Los Angeles'ta bu iş için özel hocalarla çalıştığına da dikkat çekilmektedir. Üstelik bu aktiviteleri her gün ikişer ikişer sabah dokuza kadar yapmış olmak ve tam dokuzda çekim için stüdyoda bulunmak zorunlu. Kaç kişi bunu göze alabilirdi o zamanlar bilinmez.

Peki, o zamanlar sinema yıldızları nasıl besleniyordu? Son derece az ve kilo yapıcı kalorili yiyecekler yemek yok. Ayrıca tıka basa yemek performansı da düşürücü bir durum olduğundan buna asla müsaade edilmiyordu. Kahvaltı bitti, stüdyoya gelindi. Peki, öğle yemeği ve mola ne zaman? İşte bu tamamen gizemini koruyan bir soru. Çünkü stüdyoya girdikten sonra tüm yaşayacağı şeyler oradaki sistem tarafından belirlenir ve oyuncu bunlara harfiyen uymak zorundadır. Ampüllerin, mumların göz yakıcı ışıkları ve sürekli bir hengamenin ve gürültünün ortasında bitmek bilmeyen emirlerle dolu dakikalar... Gerçekten korkunç bir ortam olmalı. Kavurucu güneş altında, karanlık kış gecelerinde, yağmurlu hava şartlarında ve daha birçok zorlayıcı doğa koşullarında yapılan çekimler sinema yıldızının

hayat kalitesini etkileyen şeylerdir.

Bütün bu ıstıraplardan sonra bedenlerini nasıl dinlendirmekte ve sağlıklarını korumaktaydılar? Bunun için evvela ilaçlı sularla ilaçlı sularla yıkanıyorlardı. Losyonlarla ve pomadlarla vücutlarını ovuyorlardı. Ve ardından hemen yatağa... Zihinlerdeki o şaşaalı hayatın bedeli... Hâlbuki akıllarda ne eğlenceler ne partiler kurulmuştu o zamanlar, kim bilir.

Kitabın ilerleyen bölümlerinde Bugün Sinema Perdesinin En Meşhur Simaları Bu Hayata Nasıl Atılmışlardı? başlıklı bölümde önemli sinema yıldızlarının kariyerlerine nasıl başladığına dair bilgiler yer almaktadır. Ramon Novarro bunlardan biri. 1916'dan 1960'lara kadar birçok başarılı filmde rol almış bir oyuncudur.

Ramon Novarro

Oyuncu olmak için evden ayrılışı, fabrikalarda çalışması, Pensilvanya Üniversitesi'nde öğrenim görmesi, sesinin güzelliği, İtalyanca şarkılar söylemesi gibi bir çok mahareti detaylıca anlatılmaktadır. Son Söz: Son Tavsiye başlıklı kısımda Roman Novarro'nun hayatından verilen kesitlerden yola çıkarak sinema yıldızı olmak isteyenleri ne gibi olaylar beklediği tembihlenerek eser sona ermektedir. Bu kitabı okuduktan sonra sinema yıldızı olmak için kaç kişi zorluklarını göze alıp bu yola baş koymuştur bilinmez. Tarihimizin sinema oyuncusu olmak için İstanbul sokaklarını aşındıran ve figüran kahvehanelerini mesken tutan sayısız insanlarla dolu olduğuysa bir diğer gerçek...

Tezer Özlü

DİSKOTEK BRAZİL

Akdeniz'in başka bir maviliği var. Hele güneşli bir mayıs gününde. Küçücük kentler boyunca ilerliyor tren. Denize bakıyorum. Üzeri puslu. Mavi. Bir nemliliği, bir derinliği, bir uzunluğu var. Nerdeyse boyutlarının içine alıyorbe ni. Durgunluğu da rahatlatıcı. Trene durmadan inip, binenler var. Bunlar şişman ya da zayıf, yüzleri yanık ve kuru ciltli, yaşlı ya da yıpranmış, ekmeklerini çok güç kazandıkları yüzlerinde belirlenmiş, ama canlılık ve insancıllıklarından hiçbir şey yitirmemiş İtalyanlar.

Akdeniz'in başka bir maviliği var. Hele güneşli bir mayıs gününde. Küçücük kentler boyunca ilerliyor tren. Denize bakıyorum. Üzeri puslu. Mavi. Bir nemliliği, bir derinliği, bir uzunluğu var. Nerdeyse boyutlarının içine alıyorbe ni. Durgunluğu da rahatlatıcı. Trene durmadan inip, binenler var. Bunlar şişman ya da zayıf, yüzleri yanık ve kuru ciltli, yaşlı ya da yıpranmış, ekmeklerini çok güç kazandıkları yüzlerinde belirlenmiş, ama canlılık ve insancıllıklarından hiçbir şey yitirmemiş İtalyanlar. Arada bir onlarla konuşuyorum. Denize bakıyorum, koridora çıkıp trenin durduğu istasyonlara, çevreye, yapılara, yapıların balkonlarına, balkonları süsleyen saksı içindeki çiçeklere, ya da balkonlara atılmış döküntülere, asılmış çamaşırlara, aralanmış bir pencereye, pencereden bakan insana, yolda ilerleyen küçük arabalara, bir köşe başında durmuş insanlara, yaya kaldırımlarında yürüyenlere, bisikletlilere, dolu ve boş kahvelere, bir büyüğün elinden tutmuş yürüyen küçük çocuğa, tek tük beliren bir papaza ya da toplu yürüyen rahibelere bakıyorum. Sonra bir sınıf öğrenci görüyorum, bu küçük kent insanlarıyla, hiçbir ilintim olmadığını ve belki de buranın hiçbir şeyini ansımayacağımı düşünüyorum, tren ilerliyor. Yirmi mil kent geçilince, birden Fransa toprakları başlıyor. Buradan ne kadar süre sonra Nis'e vardığımı ansımıyorum. Ama pek geç değildi, öğle üzeriydi. Zelda'nın evinin balkonunda oturuyoruz. Güzel bir sıcaklık var. Hele bu sıcaklık yılın duyulan ilk sıcaklığı olunca. Sigaraların da tadı bir başka. Sonu kesilmeden içebiliyor insan. Evin hemen çevresinde yükselen diğer yapılardan sonra, yemyeşil dağlar başlıyor. Kentin denize açılan yönü dışında, her çevreyi kapsıyor bu dağlar, bu yeşillik. Evin balkonundan deniz yönü derin bir pus içinde yitip gitmiş. Pus da olmasa deniz görünmez sanıyorum. Yorgunum, ama deniz kıyısına kadar inmek, o yıllardır ününü işittiğim palmiyelerle kaplı geniş bulvarı görme isteği, içimi içime sığdırmıyor. Bu yeşillik, beyaz ya da uçuk renkli evler dışında şimdilik nasıl bir kentte olduğumu bilmiyorum. Ve birkaç saat sonra geniş bulvar üzerinde denize doğru yürüyorum.

Mağaza, mağaza, mağaza, köşede ya da yapılar arasına sıkışmış bir kahve, gene mağaza, daha büyük bir mağaza, karşı kaldırımda ünlü büyük mağazalar ve gene bir kahve, gene mağaza, ışıklar, yol kavşakları, yoğun insan ve taşıt trafiği, koşan, her yanı bürüyen bir kalabalık arasındayım (henüz denize varmış değilim). Büyük bir parka geliyorum. Parkın her iki yanından denize dikey inen bu bulvarın biteceğini sanıyorum. Parkın içinden mi, ya da dışından mı yürüyeceğimi düşünüyorum. Parkın içinde çok yaşlı insanların çok durgun oturduklarını görünce, üzerinde bulunduğum bulvarda yürümeyi yeğliyorum.

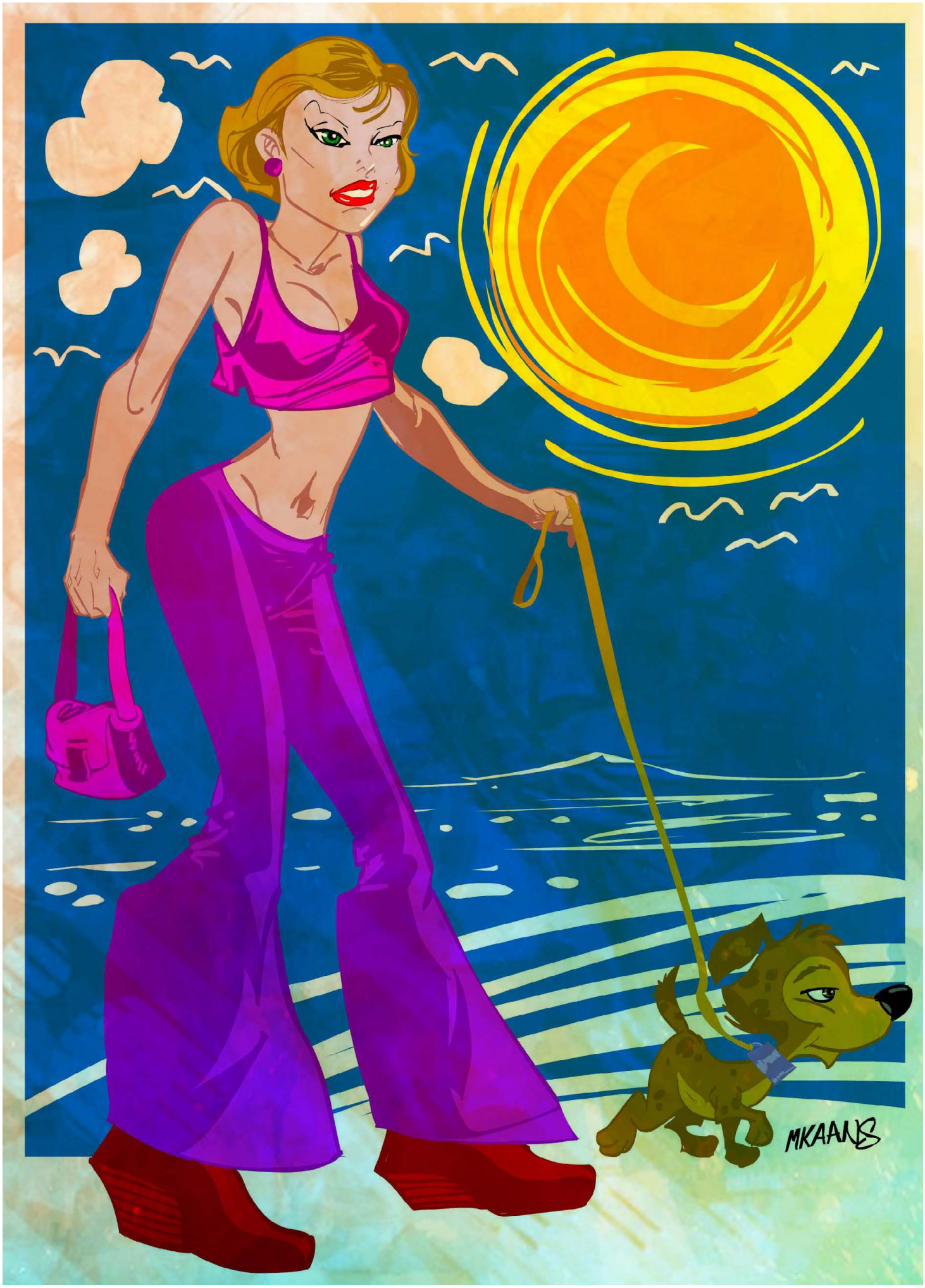
MKAANS

Alanlardan da daha geniş bir bulvara varıyorum. Çok geniş ve üzerinde binlerce şezlongun dinlenecek insanları beklediği yaya yolunun hemen altı taşlık plajlarla kaplı. Gerisinde açık Akdeniz puslar içinde burada. İşte Amerikan, Fransız, İtalyan ya da Fransız-İtalyan ortak yapım filmlerinden yıllardır kafamda belirginleştirilen Riviera burası. Akşam yaklaşıyor. Çok yorgunum. Şöyle denize bir girip çıksam, bütün bu görünümlerden yorulan kafamın dinleneceğini biliyorum. Ama kimse yüzmüyor bu saatte. Yarın sabahı beklemek gerekiyor. Şezlong yığınları karşısında çok büyük yapılar, yan yana bahçeler içinde diziliyor. İlk katlarında lüks kahveler ve dükkanlar var. Kent Akdeniz boyunca uzanan ve onları dikey kesen bulvarlardan oluşuyor. Bu bulvarları, bahçeler içine kurulmuş çok, çok büyük yapılar, kendi deyimleriyle, rezidanslar kaplıyor. Bir yörede tüm yapılara bestecilerin adları verilmiş. Beethoven malikanesi, Chopin malikanesi, Mozart,

Mendelsonn malikanesi vb., diğer bir yörede her evin adı bir yazara ait.

Balzac malikanesi, Zola ve ve... çağdaş yazarların adları henüz bir yapıya verilmemiş, buna daha zaman var belki, diye geçiyor aklımdan.Denize sırtınızı verip de kenti karşınıza aldığınızda, tüm sol yöreyi bu zenginliklerin oluşturduğunu göreceksiniz. Zenginlik gerilere, dağlara dek varıyor, sonra gökyüzünden bilmiyorum nereye uzanıyor Batı Avrupa ve Amerika'nın süslü ve besili zenginleri buradaki bulvarları, kahveleri, mağazaları dolduruyor. Kentin bu yöresinin diğer bir niteliği de doğal insan yaşını aştıklarından kendilerine "fosil" denebilecek yaşlıların burada olağanüstü bir boya ve takıp takıştırma içinde bir cins-köpek ya da pinpon bir adamla dolaşmalarıdır. Almanlar, Mercedes arabaların en büyük ve pahalılarını burada kullanıyor. Nasılsa Amerikan keşifleri Ay'ın göründüğü gibi romantik, güzel bir yer olmadığını kanıtladı. Boş, dağlık, ıssızlıklar denizleriyle dolu, bombok bir yer Ay aslında. Ne yapsın Ay'da Alman ya da zengin Amerikalı? O halde, zengin Alman ve Amerikalılar, ortak pazarın ileri ya da geri gelen ülkelerinin turistleri nereye gitsin? Elbet

Nis'e gitsin. Kan'a gitsin. Neresi için yaratılacak modalar? Kimlere satacak mallarını moda evleri? Hermes? Dior? Şanel? Kaşarel? Ve kurtlanmış kaşer?

Elbette Nis'teki seçkin tabakaya. O halde Nis'tesin ve Diskotek Brazil'desin.Diskotek Brazil, Nis'in sağ yöresindedir. Nis'in sağ yöresi fakir mahalleleriyle iç içe kenetlenmiştir. Sokaklar dar, eski, evler de renk renk ve sokaklar kadar eskidir. Canlı küçük kahveleri vardır. Dar sokaklarda küçük dükkanlar malları dışarı çıkarır. Burada balık yanında pantolon da satılır. Aziz Meryem'in kaçıncı mezarı (burada turist yanılıyor olabilir, rehbersiz ve şehir plansız dolaşmıştır) fakir yokuşlar bitiminde gizlilik içinde iki çöküntü yapı arasında sessizlikle durur. Buradaki yapıların adları yoktur. Her odasında bir başka aile oturur. Kapı aralarından bakıldı mı, izbe, yıkık dökük koridorlar, merdivenler küf kokar. Camların önlerine tenekeler içinde birkaç sardunya çiçeği yerleştirilmiş, sokağın bir yanındaki pencereden diğerine çamaşırlar asılmıştır. Tüm zenciler buralarda barınmaktadır. Kapıların önlerinde saçları boyalı, apartman ayakkabılı, çok geniş paçalı mavi pantolonlu genç kızlar oturur. Birbirlerine aşk öykülerini (ve ah!) bu yaşamdan, Nis'in eski mahallelerindeki iç içe yaşamdan, nasıl kurtulmaları gerektiğini ya da kurtulma olanağını ya da olanaksızlığını anlatırlar belki de. İyi giyimli ve güzeldir bu kızlar. Batı Avrupa tüketim toplumu içinde, iyi giyimli olmamak hemen hemen olanaklar dışındadır. Bu kızları Riviera boyunca gezinirken gören, hangi sınıftan olduklarını bilemez. Ve evet, Riviera'da en zengin sınıf belki de turistlerdir. Nedir turist? Turist kendini mi kalkındırır, ya da gittiği, ziyaret ettiği ülkeyi mi? Ya da ağır bavulunu mu kaldırır bir istasyonun peronundan bir başka ülkeye giden trenin ikinci sınıfına binmek için? Belki de Diskotek Brazil'de kadeh kaldırır Martinikli gençlerin sağlığına! Fransız sömürüsü Martinik'in gençleri (ne güzel bir tanım şu sözcük: SÖMÜRÜ) Nis'teki Diskotek Brazil'de dans eder. Dans etmek bu zencilerin kanında var. Sömürülen zenciler yanlarında bir tek kız olmadan (kızsızlığa alışmışlar

sanki) en canlı, en güzel danslarını Nis'teki Diskotek Brazil'de yaparlar. Diskotek, geniş Riviera sahilinin, palmiyelerin en çok yükseldiği yerde, bir katlı, gerisinde fakir mahalleleri uzanan yerdedir. Geniş camlar, yaya kaldırımı yüzeyine dek iner. Ayakta durulacak küçük bir bar dışında masalar ve alçak sandalyeler de düzenle yerleştirilmiş. Burada müzik bir band ya da pikaptan kendiliğinden çalmaz. Zencilerin paralarını bir müzik dolabına atıp,"parayı veren, düdüğü çalar" gibisinden dans paralarını ödemeleri gerekir. Onlar da bu konuda eli açık davranıp, müziğe hiç ara vermemek için, durmadan atarlar bozuk paralarını müzik dolabına. Martinikliler zenci ırkının tüm gençliğini, doğallığını, kararlı direnişini oynuyor. Hiçbir beyaz, dans birincisi de olsa, böyle içten gelen hareketlerle müziğe uyamaz. Yaşasın Riviera! Yaşasın Nis! Yaşasın Diskotek Brazil! Yaşasın sömürülen milletler ve zenciler! Yaşasınlar ki sömürülsünler, sömürülsünler ki, parayı verip, dans etsinler? Oynasınlar!

Ve İlyas:

İlyas bir Fransız genci. İnce uzun boylu. Kepçe kulaklı, kocaman siyah, biraz patlak gözleri, kemiği belli olan çenesi var. Zenciler arasında hemen göze çarpıyor. Çünkü hiç iyi dans edemiyor. Herkesin denize girdiği, sıcak güneş altında yattığı bir günün gecesinde Diskotek Brazil'e gelmiş. Uzun keten bir pardösü giymiş, boynuna yün bir kaşkol dolamış, ayaklarında keten ayakkabılar var.

Pardösünün kollarından bir gömlek ya da kazak sarkmıyor, içi çıplak olabilir. Garip danslarıyla hemen dikkati çekiyor. Kendi kendine el kol hareketleri yapıp kenetleniyor, sonra bir balet gibi sıçrıyor, yere eğiliyor, sonra kollarını üst üste birleştirip heykel gibi toplanıyor. Zencilerle kıyaslanırsa, hiç beceremiyor dansı, ama keten ayakkabılı ayağı ile arasıra bir dans hareketi yapıyor ki, taş çatlasa Martinikli, İlyas kadar becerikli olamaz.

Sonra gene şaşırıyor, dansı yüzüne gözüne bulaştırıyor, beceriksizliği ile dikkati çekiyor. Bir ara oturduğu sandalyenin bana çok yakın olduğunu görüyorum. Biraz konuşuyoruz. İlyas on sekiz yaşında. Diskotek Brazil'e gelmek için altı kilometre yaya gidip geliyormuş. Sabahları yedide işbaşı yapıyor, 15.45'e kadar bir büroda evrakları düzenliyormuş. Bin yeni frank kazanıyormuş. Bir ara Paris'te oturmuş, ama hiç sevmemiş Paris'i. Paris'te çok yalnızlık çekmiş. Riviera'da çok mutlu imiş. Bu yakınlarda bir de erkek kardeşi varmış, isterse arasıra onu görebiliyormuş. (Sanırım kardeşi pek dans sevmezmiş.). Martinikliler müzik dolabına para atıyor. En çılgın şarkılar insanın kafasındaki tüm düşünceyi siliyor. Bir şarkıcı avaz avaz bağırıyor.

Bulvar ışıkları içinde, ama arabalar var. Herkes piste koşuyor. Kendi kendilerine dans eden iki Fransız kız da gelmiş.

— Bu şarkı ile dans etmeliyim, diyor İlyas. Keten ayakkabılı ayağını dizine doğru çekerek nefis bir figür atıyor.

Gece yarısından sonra eve dönerken karşı kaldırımda İlyas'ın iki zenci arasında konuşarak yürüdüğünü görüyorum.

— Aaa, İlyas! diyorum. Hemen aklıma yürümesi gereken altı, yedi kilometre geliyor ve sabah nasıl kalkıp işe gidecek, diyorum.

Bulvar ışıklı. Deniz gerimde kaldı. Dağlar yönünde yürüyorum. Sokaklar boş. Tek-tük bir araba geçiyor. Bir iki yerde de küçük bir turist grubu dikilip duruyor. Kapanmamış birkaç kahve içinde masa topu oynayanlar var.

Sabahleyin kentin her köşesi dolacak. Turistler, yerliler ve fosiller malikanelerden ya da küf kokan merdivenlerden inip, güzel yaz başlangıcı sıcaklığında güne başlayacaklar. Ben de Zelda ile yüzmeye gideceğim. Zelda üç yıldır Nis'te yaşıyor. Tek dostu şişman kedisi.

Dipnot...

Başta "Çocukluğun Soğuk Geceleri ve Yaşamın Ucuna Yolculuk" olmak üzere az sayıda kitabıyla tanınır. Yazar Demir Özlü ve yazar-çevirmen Sezer Duru'nun kardeşidir.
Simav'da doğdu. Çocukluğu anne babasının görev yaptığı Simav, Ödemiş ve Gerede'de geçti. İstanbul'a 10 yaşındayken geldi. Avusturya Kız Lisesi'ne gitti; ancak mezun olmadı. 1961'de yurt dışına çıktı.

TEZER ÖZLÜ

(D. 10 Eylül 1943; Simav, Kütahya - Ö. 18 Şubat 1986; Zürih, İsviçre)

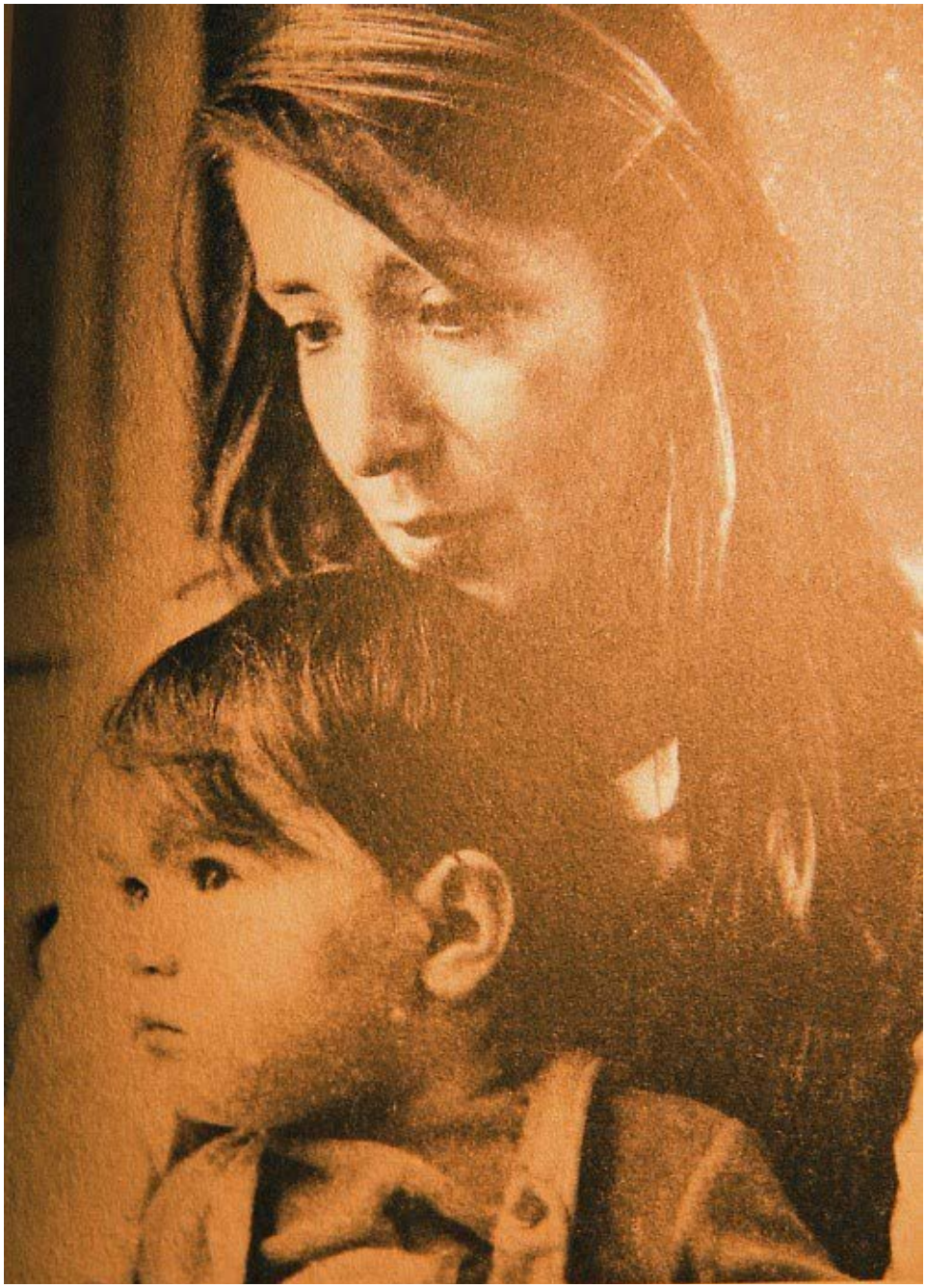

Başta ***"Çocukluğun Soğuk Geceleri ve Yaşamın Ucuna Yolculuk"*** olmak üzere az sayıda kitabıyla tanınır. Yazar Demir Özlü ve yazar-çevirmen Sezer Duru'nun kardeşidir.

Simav'da doğdu. Çocukluğu anne babasının görev yaptığı Simav, Ödemiş ve Gerede'de geçti. İstanbul'a 10 yaşındayken geldi. Avusturya Kız Lisesi'ne gitti; ancak mezun olmadı. 1961'de yurt dışına çıktı. 1962 - 1963 yıllarında otostopla Avrupa'yı gezdi.

Tezer ÖZLÜ

"Ne düzenli bir iş, ne iyi bir konut, ne sizin *'medeni durum'* dediğiniz durumsuzluk ne de başarılı bir birey olmak ya da sayılmak benim gerçeğim değil."

Paris'te tanıştığı tiyatrocu ve yazar Güner Sümer'le 1964 yılında evlendi. Birlikte Ankara'ya yerleştiler. Sümer'in AST'ta çalıştığı bu dönemde Özlü, Almanca çevirmenlik yaptı. AST'ta 1963-64 sezonunda Sümer'in yönettiği Brendan Behan'ın Gizli Ordu oyununda oynadı. Sümer'den ayrılarak İstanbul'a yerleşti. Geçirdiği rahatsızlık nedeniyle kesintili olarak 1967 - 1972 yılları arasında İstanbul'da farklı hastanelerin psikiyatri kliniklerinde kaldı. Çocukluğundan başlayarak yaşadıklarını ve klinikte kaldığı bu dönemleri Çocukluğun Soğuk Geceleri kitabında yazdı.

1968 yılında yönetmen Erden Kıral'la evlendi. Bu evlilikten 1973'te kızı Deniz doğdu. Bir burs alarak 1981'de Berlin'e gitti. Bu arada Kıral'dan ayrıldı. Kanada'da yaşayan İsviçre asıllı sanatçı Hans Peter Marti ile tanıştı ve 1984'te Marti'yle evlenerek Zürih'e yerleşti. Göğüs kanseri nedeniyle 18 Şubat 1986'da burada vefat etti. Mezarı Aşiyan Mezarlığı'ndadır.

Özlü, eski eşi Erden Kıral'ın Yol filminin çekimi döneminde yaşananları anlattığı filmi Yolda'da Yelda Reynaud tarafından canlandırıldı.

İlk kitabı 1963'ten itibaren dergilerde yayımlanan öykülerinden oluşan Eski Bahçe'dir. Kitap ilk kez 1978'de basıldı. 1980'de ilk romanı olan Çocukluğun Soğuk Geceleri yayımlandı. Kendisini derinden etkilemiş üç yazar olan Svevo, Kafka ve Pavese'nin izinden giderek yazdığı ikinci romanı 1983'te Auf den Spuren eines Selbstmords *(Bir İntiharın İzinde)* adıyla yayımlandı. 1983 Marburg Yazın Ödülü'nü kazanan kitap, yazar tarafından Yaşamın Ucuna Yolculuk adıyla Türkçe olarak bir anlamda yeniden yazıldı ve bu hâliyle 1984'te basıldı. İlk öykü kitabı Eski Bahçe yazarın ölümünün ardından, daha sonra yazdığı öykülerle birlikte Eski Bahçe - Eski Sevgi adıyla 1987'de okurla buluştu. Gergedan Dergisi 13. sayısında yazar anısına bir ***"fotobiyografi"*** yayımladı. Günce ve anlatılarından bazı parçalar ise Kalanlar *(1990)* adlı küçük bir kitapçıkta bir araya getirildi. Bu kitapta yer alan çoğu Almanca yazılmış metinler, Sezer Duru tarafından Türkçeye çevrildi. Özlü'nün yayımlanmamış senaryosu Zaman Dışı Yaşam da yazarın tüm yapıtlarını yayımlayan Yapı Kredi Yayınları *(YKY)* tarafından 1993'te basıldı. Bu seride, yazarın dostu Leyla Erbil'e yazdığı mektuplardan oluşan Tezer Özlü'den Leyla Erbil'e Mektuplar *(1995)* da bulunmaktadır. Ayrıca Özlü'nün yazar arkadaşı Ferit Edgü'yle mektuplaşmalarından oluşan Her Şeyin Sonundayım adlı kitabı da 2010'da SEL Yayıncılık etiketiyle basılmıştır. Wolfgang Hildesheimer'in ***"Bay Walser'in Kargaları"*** adlı eserini Türkçeye çevirmiştir ve radyoya uyarlamıştır.

Eserleri

Eski Bahçe *(1978)*, öykü

Çocukluğun Soğuk Geceleri *(1980)*, roman

Auf den Spuren eines Selbstmords *(Bir İntiharın İzinde) (1983)* /Yaşamın Ucuna Yolculuk *(Kitabın Türkçeye çevrilmiş adı.)*, anlatı.

Eski Bahçe - Eski Sevgi *(1987)*, öykü

Kalanlar *(1995)*, deneme

Zaman Dışı Yaşam *(2000)*, senaryo

ZALİM ZÜHTÜ

Mesut Ekener